

صنعت مخابرات ایران

گزارش تحلیلی همراه با پیش بینی ۵ ساله تا سال ۲۰۱۷

فصل سوم - سال ۲۰۱۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«مسئولیت صحت و سقم این گزارش بر عهده گروه تحقیقات بین‌المللی بیزرپورت نیست و تصمیم‌گیری مبتنی بر این داده‌ها مسئولیتی را برای گروه تحقیقات بین‌المللی بیزرپورت ایجاد نمی‌کند.

همچنین سیاست‌های اتخاذ شده و مفروضات در نظر گرفته شده و پیش‌بینی‌های انجام شده لزوماً مورد تأیید گروه تحقیقات بین‌المللی بیزرپورت نیست.

«مقدمه»

در زمان‌های نه چندان دور فقدان اطلاعات دلیل عمده ناکارآمدی تصمیم‌گیری‌ها قلمداد می‌شد. در آن مقطع اداره کنندگان بنگاه‌های اقتصادی به شدت تشنه حداقل اطلاعات جهت تصمیم‌گیری بودند. اما اکنون به نظر می‌آید وضعیت به شدت متفاوت شده است. بسیاری از دانشمندان حوزه اطلاعات در عصر حاضر فزونی اطلاعات را سبب پیچیدگی و عدم بهینگی تصمیمات می‌دانند. با ظهور فضای مجازی در هر لحظه تولید اطلاعات با سرعت نمایی افزایش می‌یابد. از این رو در شرایط حاضر اطلاعات مرتبط، به هنگام و معتبر نیاز اصلی مدیران کسب و کار است.

با در نظر گرفتن مختصات فوق مشخص می‌شود که ساماندهی اطلاعات و استفاده به موقع از این عنصر حیات بخش چقدر در پویایی تصمیم‌گیری‌ها اثر خواهد داشت و شرکت‌هایی که مأموریت خود را ساماندهی اطلاعات جهان می‌دانند چقدر انتخاب راهبردی داشته‌اند.

با درک حساسیت و اهمیت مسائل فوق، مدیریت ارشد شرکت روند اقتصاد اقدام به ایجاد دپارتمان تحت عنوان «گروه تحقیقات بین‌المللی بیزرپورت» کرده است که مأموریت اصلی آن پایش بازار و صنایع با اهمیت کشور جهت ارائه اطلاعات صحیح، مرتبط و به‌هنگام به سرمایه‌گذاران است. این گونه اقدامات قطعاً می‌تواند ثمرات خیری برای سرمایه‌گذاران داشته باشد و آن‌ها را در اتخاذ تصمیم درست یاری نماید.

این دپارتمان در میان مدت درصدد آن است که گزارش‌های تحلیلی از فضای کسب و کار و تحلیل صنایع مختلف توسط شبکه‌ای از تحلیل‌گران شرکت روند اقتصاد تولید شود و در دسترس اعضاء و سایر نهادها قرار گیرد. اما در بررسی‌های مختلف به نظر رسید در کوتاه مدت جهت آغاز ارتباط با مخاطبین و آشنا شدن با ساختار گزارش‌های حرفه‌ای تلاش شود از گزارش‌های شناخته شده مؤسسات بین‌المللی معتبر نظیر بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول، بیزینس مانیتور و مؤسساتی از این دست استفاده شود. هر چند که اعتراف می‌کنیم در چنین گزارش‌هایی سوگیری و جهت‌گیری‌های متعددی وجود دارد اما به نظر می‌رسد با علم به این نکته، می‌توان از چنین گزارش‌هایی به عنوان یک ورودی در تصمیم‌گیری‌ها استفاده نمود.

لازم به ذکر است از آنجایی که ارائه برخی نکات مطرح شده در این گزارش‌ها خلاف قوانین کشور می‌باشد، تلاش شده است تغییراتی در برخی از عبارات صورت پذیرد و یا اینکه به صورت کلی عبارت حذف شود که البته این تغییرات اجتناب ناپذیر بوده است.

گزارش پیش رو «تحلیل صنعت مخابرات ایران» است، که برای فصل سوم سال ۲۰۱۳ تهیه شده است. امید است که مفید واقع شود.

شرکت روند اقتصاد

فهرست

دیدگاه	۶
تحلیل نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها	۷
پیش‌بینی صنعت	۱۱
رتبه‌بندی ریسک / بازده صنعت	۱۵
مروری بر بازار	۱۸
گرایش‌ها و پیشرفت‌های صنعت	۳۳
توسعه بخش تنظیم مقررات	۳۹
چشم‌انداز رقابت	۴۲
مشخصات شرکت‌ها	۴۳
چشم‌انداز منطقه	۵۱
پیش‌بینی جمعیتی	۵۴
روش‌شناسی	۵۷

«دیدگاه»

❖ رتبه‌بندی ریسک/بازده

ایران در سه ماهه جاری به انتهای رتبه‌بندی نرخ ریسک/بازده منطقه تنزل کرده است. بازار داده در حوزه ریسک، به‌طور رسمی به انحصار شبکه‌های نسل سوم واگذار شده است. از نظر ریسک منطقه‌ای، وضع تحریم‌ها نیز اقتصاد را تحت تأثیر قرار داده است.

گرایش‌ها و پیشرفت‌های کلیدی

دولت ایران در فوریه ۲۰۱۳، امتیاز انحصاری نسل سوم شبکه را به شرکت تأمین تلکام واگذار کرد که این مدت به یک سال تمدید یافته است. اعتقاد بر این است که این تصمیم از سرمایه‌گذاری در بازار داده جلوگیری می‌کند.

گروه ام. تی. ان آفریقای جنوبی در فوریه ۲۰۱۳ اعلام کرد که از اتهام پرداخت رشوه به مقامات رسمی ایرانی در مزایده مجوز بهره‌برداری و راه‌اندازی تلفن همراه در کشور، تبرئه شده است.

در آوریل ۲۰۱۳ دولت ایران اعلام کرد که در پنج سال آینده ماهواره مخابراتی خود را پرتاب خواهد کرد. این ماهواره به پنج کانال تلویزیونی اختصاص خواهد داشت.

به گزارش ایرنا، ایران ۴۵ میلیون کاربر اینترنت دارد که این رقم در مارس ۲۰۱۲ برابر ۳۲/۷ میلیون نفر بود. البته این آمار رسمی ممکن است اغراق‌آمیز باشد. اما پیش‌بینی‌ها از گسترش پهن‌بند افزایش یافته است.

همچنان که نسل جوان ایرانی به‌طور فزاینده‌ای خود را با فناوری تلفن همراه تطبیق می‌دهد، تعداد مشترکین خدمات تلفن همراه در ایران به شدت افزایش یافته است. اما داده‌های دقیق در زمینه تعداد و حوزه نفوذ ارتباط از راه دور ایران محدود است - تنها گزارش تعداد مشترکین شرکت ام. تی. ان در منابع رسمی با وجود تحریم‌های اقتصادی حاکی از نبود انگیزه برای سرمایه‌گذاری در این زمینه است دولت نظارت بسیار شدیدی بر بازار دارد و توسعه شبکه، فاقد سرمایه‌گذاری صحیح است. گفته می‌شود در صورت برداشته شدن تحریم‌ها، در فناوری تلفن همراه و همچنین فناوری‌های وابسته، ظرفیت رشد و گسترش قابل ملاحظه‌ای نهفته است.

❖ اطلاعات کلیدی

ام. تی. ان اظهار می‌دارد که تعداد ۴۰/۵۰۲ میلیون مشترک در پایان سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۲ داشته است. متوسط درآمد به ازای هر مشتری برای ام. تی. ان در سه ماهه چهارم ۲۰۱۲ به ۳/۹ دلار کاهش یافته است. علاوه بر ام. تی. ان هیچ اطلاعات جدیدی که اتحادیه بین‌المللی مخابرات^(۱) یا دیگر اپراتورها منتشر کرده باشند، وجود ندارد و بنابراین اطلاعات جدید این گزارش براساس برآوردهای بیزینس مانیتور تنظیم شده است. سرعت افزایش تعداد مشترکین تلفن همراه در نیمه دوم سال ۲۰۱۳ کاهش یافته است. میانگین میزان رشد، در مقایسه با میانگین ۳/۷ درصد در نیمه اول سال ۲۰۱۲ برابر ۱/۶۵ درصد در سه ماهه سوم و چهارم سال ۲۰۱۲ بوده است.

1. International Telecommunication Union (ITU)

تحلیل نقاط قوت ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها

تلفن همراه

❖ نقاط قوت

- رشد مستمر مشترکین با توجه به ضریب نفوذ بالای تلفن همراه
- رشد و نوآوری در بین اپراتورهای تلفن همراه به دلیل رقابت بین آنها

❖ نقاط ضعف

- میزان متوسط هزینه کرد هر مشتری پایین است. متوسط درآمد به ازای هر مشتری^(۱) در فصل‌های اخیر ثابت مانده است.
- خدمات تلفن همراه تحت نظارت و فیلترینگ دولت قرار دارد.
- تحریم‌های ایالات متحده محدودیت‌هایی را در مورد استفاده از ظرفیت‌های سازندگان تجهیزات برای اپراتورها ایجاد کرده است.
- تنها اپراتور بین‌المللی در بازار ایران شرکت ام. تی. ان آفریقای جنوبی است. شرکت اماراتی اتصالات و شرکت مالزیایی آگزیاتا از حضور در ایران انصراف دادند.

❖ فرصت‌ها

- حضور تعداد زیادی مشتری غیرفعال اعتباری، سبب افزایش ضریب نفوذ و بالا بردن ظرفیت رشد مشتریان خواهد شد.
- اگرچه انتظار می‌رود بازار خدمات ارزش افزوده تلفن همراه رشد قابل توجهی، در مراحل ابتدایی داشته باشد، گرایش جوانان ایران نیز به این رشد کمک خواهد کرد.
- برنامه گسترش و توسعه مستمر اپراتور اصلی تلفن همراه در کشور، اثر مثبتی بر رشد آینده آن خواهد داشت.

❖ تهدیدها

- نظارت شدید دولت بر اینترنت و شبکه تلفن همراه، ممکن است رشد این بخش را محدود کند.
- حضور اپراتور سوم در بخش مخابرات کشور، سبب ایجاد جنگ قیمت در این بخش شده است. این مسأله به دلیل کاهش درآمد متوسط به ازای هر کاربر است.
- فضای سیاسی و امنیتی در کشور می‌تواند مانع از سرمایه‌گذاری در این بخش توسط سازندگان تجهیزات و "عرضه‌کنندگان محصولات الکترونیکی"^(۲) شود.
- به دلیل امتیاز دولت به شرکت تأمین تلکام در استفاده از نسل سوم شبکه‌های تلفن همراه تا سپتامبر ۲۰۱۴، توسعه بازار داده محدود مانده است.

ارتباطات باسیم

❖ نقاط قوت

- ایران از نظر ضریب نفوذ خطوط تلفن ثابت در بین بالاترین کشورهای منطقه خاورمیانه قرار دارد. در سال‌های اخیر به دلیل گسترش خطوط به روستاها، این شبکه رشد قابل توجهی داشته است.
- بین شرکت‌های ارائه‌دهنده نیز رقابت وجود دارد. بیش از ۱۲۰۰ شرکت، خدمات اینترنت را ارائه می‌دهند.
- خدمات وایمکس در تهران در دسترس است که توسط لیزر تلکام^(۳) ارائه می‌شود. سایر شرکت‌ها در حال ایجاد شبکه خود هستند.
- توسعه‌های اخیر شرکت مخابرات در "پی بستر پروتکل ملی اینترنت"^(۴) خود سبب بهبود در ارائه خدمات صوتی و خدمات اطلاعاتی شده است.

❖ نقاط ضعف

- ارائه خدمات تلفن، ثابت کماکان در انحصار شرکت مخابرات قرار دارد.
- با وجود شرکت‌های متعدد ارائه‌دهنده خدمات اینترنت، بازار اینترنت در تسلط شرکت مخابرات قرار دارد.
- رشد خطوط ثابت به دلیل گسترش تلفن همراه کند شده است.
- مشتریان حقیقی اینترنت توسط کنترل‌های دولت بر اینترنت محدود می‌شوند.

❖ فرصت‌ها

- زیرساخت گسترده خطوط ثابت، سبب فراهم شدن یک پلتفرم قوی جهت ارائه خدمات پهن‌بند مبتنی بر خط اشتراک دیجیتال^(۵) خواهد شد.
- تقاضا برای استفاده از اینترنت در کشور بالاست.
- ضریب نفوذ پهن‌بند، به ویژه در میان مشتریان حقیقی بسیار پایین است. این مسأله توسط داده‌های رسمی نیز اعلام شده است.
- انتظار می‌رود تقاضای تجاری برای خدمات ارتباطی باسیم افزایش یابد که این موضوع به ویژه در مورد اینترنت و خدمات داده صدق می‌کند.

❖ تهدیدها

- ادامه محدودیت‌های دولت بر محتوای اینترنت می‌تواند سبب تخریب بلندمدت توسعه اینترنت شود.
- فضای سیاسی و امنیتی در کشور می‌تواند مانع از سرمایه‌گذاری در این بخش توسط سازندگان تجهیزات و "عرضه‌کنندگان محصولات الکترونیکی" شود.

1. Average Revenue per User (ARPU)
2. Content Providers
3. Laser Telecom

4. National IP Backbone
5. Digital Subscriber Line (DSL)

تحلیل وضعیت سیاسی

❖ نقاط قوت

- از زمان سرنگونی خاندان پهلوی در سال ۱۹۷۹، سطح فساد سیاسی در ایران کاهش یافته است و وضعیت توزیع ثروت بهبود یافته است.
- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروی بسیج کاملاً به حاکمیت وفادار هستند که این موضوع به حفظ ثبات اجتماعی کمک بسیاری می‌کند.

❖ نقاط ضعف

- از نظر کشورهای غربی، ایران وضعیت چالش برانگیزی در حوزه حقوق بشری در منطقه دارد و به زعم آن‌ها حاکمیت در جمهوری اسلامی ایران متهم به محدود کردن برخی از آزادی‌ها است. به دلیل حوادث انتخابات سال ۲۰۰۹ تعدادی از روزنامه‌نگاران و معترضان علیه دولت در حال حاضر در وضعیت نامناسب هستند.
- در حالی که تصمیم‌گیری نهایی بر عهده مقامات عالی‌تر ایران است، کشور به شدت دچار تکثر شده است و اجماع بین سیاستمداران به سختی حاصل می‌شود.
- اعتراضات در جریان انتخابات ریاست جمهوری ماه ژوئن سال ۲۰۰۹، یکپارچگی قبلی کشور را خدشه‌دار کرده است.

❖ فرصت‌ها

- قدرت مجلس شورای اسلامی ایران (پارلمان ایران) بیشتر از آن چیزی است که تصور می‌شد؛ اقدام ۱۵۰ عضو مجلس (از بین ۲۹۰ نفر) برای مسئول دانستن رئیس جمهور ایران در کنترل وضعیت اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۲ نشان از وجود بازرسی و نظارت در این کشور است.

❖ تهدیدها

- ادامه مناقشات هسته‌ای منجر به افزایش تحریم‌های آتی آمریکا و اتحادیه اروپا علیه ایران خواهد شد و همچنین احتمال حمله نظامی به کشور را در پی دارد.
- ریسک مناقشات قومی در ایران همیشه وجود داشته است.
- سطح بیکاری جوانان بسیار بالا است.
- افزایش دخالت نیروهای نظامی در حوزه‌های سیاسی و اقتصادی، باعث ایجاد چالش در وضعیت موجود در بلندمدت خواهد شد.

تحلیل وضعیت اقتصادی

❖ نقاط قوت

- ایران، بعد از عربستان سعودی، دومین دارنده ذخایر اثبات شده نفتی و بعد از روسیه دومین دارنده ذخایر اثبات شده گازی است.
- ایران صرف‌نظر از گاز و نفت، از نظر سایر منابع نیز کشوری غنی است و در بخش کشاورزی نیز قدرتمند است.

❖ نقاط ضعف

- مصرف داخلی انرژی‌های هیدروکربنی به سرعت در حال افزایش است، از سوی دیگر فناوری در این بخش در حال فرسوده شدن است و تأثیر منفی بر روی ظرفیت استخراج نفت و گاز کشور ایران خواهد گذاشت.
- تحریم‌های بین‌المللی باعث کاهش علاقه شرکت‌های نفتی خارجی به انتقال فناوری‌ها و تجهیزات مورد نیاز ایران برای حفظ سطوح تولیدی خواهد شد.

❖ فرصت‌ها

- بخش گاز ایران هنوز یک بخش توسعه نیافته است و فضای قابل توجهی برای پیشینه‌سازی درآمدهای گازی وجود دارد.
- جمعیت در حال رشد به همراه کمبود مسکن مورد نیاز، فرصت‌هایی را برای سرمایه‌گذاری در زمینه ساخت و ساز واحدهای مسکونی ایجاد می‌کند.

❖ تهدیدها

- کاهش روابط ایران با انجمن‌های بین‌المللی به دلیل برنامه هسته‌ای، منجر به تحمیل تحریم‌های اقتصادی بیشتر توسط سازمان ملل متحد و امریکا علیه ایران خواهد شد.
- کاهش در قیمت‌های جهانی نفت اثر چشمگیری بر اقتصاد ایران دارد. اگرچه صندوق ذخیره ارزی با هدف حمایت از اقتصاد در شرایط کاهش قیمت‌های نفت ایجاد شده است، اما ذخایر آن به میزان بسیار زیادی صرف مخارج افراطی دولت شده و موجودی آن در شرف اتمام است.
- به دلیل تورم بالا و سقوط ریال، فرار سرمایه به احتمال زیاد ادامه خواهد یافت.

تحلیل فضای کسب و کار

❖ نقاط قوت

- قانون حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری خارجی از سرمایه‌گذاران خارجی حمایت می‌کند و فرصت‌های خوبی را برای بازگشت سود به مبدأ اصلی سرمایه ایجاد کرده است.
- اگرچه از زمان انقلاب اسلامی ایران، سطح مهارت‌های کارآفرینی ایرانیان به میزان زیادی کاهش یافته است، اما ایرانی‌ها شخصاً توانسته‌اند تا حدودی این مهارت‌ها را بازسازی کنند که یک عامل بالقوه تشویقی برای سرمایه‌گذاران خارجی است.

❖ نقاط ضعف

- با وجود علائم تشویقی اخیر، میزان پیشرفت در برنامه خصوصی‌سازی بسیار کند است.
- در حال حاضر بنگاه‌های خارجی نمی‌توانند مالکیت منابع هیدروکربنی ایران را در اختیار داشته باشند. براینده معاملات "بیع متقابل" در ایران نسبت به سایر نقاط دیگر دنیا موارد سودمند کمتری دارد و در نتیجه امید به سرمایه‌گذاری جدید را کاهش می‌دهد.

❖ فرصت‌ها

- طبق قانون برنامه پنج ساله چهارم طی سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹، دولت ایران امتیازهای انحصاری مالیاتی و گمرکی نهادها و مؤسسات شبه دولتی را حذف کرد.

❖ تهدیدها

- تحریم‌های سازمان ملل، امریکا و اتحادیه اروپا در مورد سیستم بانکداری ایران و بخش‌های انرژی ایران، برقراری مبادلات مالی با مؤسسات ایرانی را برای شرکت‌های خارجی بسیار دشوار و سرمایه‌گذاری در بخش انرژی ایران را با ریسک زیاد همراه کرده است.
- بلافاصله بعد از انتشار خبر ورشکستگی مؤسسات خیریه به دلیل وام‌دهی بی‌ضابطه، نظارت بانک مرکزی بر این مؤسسات به شدت افزایش یافته است.

پیش‌بینی صنعت

جدول اطلاعات گذشته و پیش‌بینی مشترکین تلفن همراه

پیش‌بینی ۲۰۱۷	پیش‌بینی ۲۰۱۶	پیش‌بینی ۲۰۱۵	پیش‌بینی ۲۰۱۴	پیش‌بینی ۲۰۱۳	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۱۰۹,۳۷۳	۱۰۴,۹۶۴	۱۰۰,۳۴۸	۹۵,۵۷۰	۹۰,۶۷۴	۸۴,۹۰۰	۷۶,۳۸۷	۶۷,۵۰۰	مشترکین تلفن همراه (هزار)
۱۳۷/۹	۱۳۳/۵	۱۲۸/۸	۱۲۳/۸	۱۱۸/۷	۱۱۲/۳	۱۰۲/۱	۹۱/۲	ضریب نفوذ تلفن همراه
۳۴۹/۳	۳۴۳/۸	۳۳۳/۸	۳۲۳/۰	۳۱۱/۴	۲۹۷/۲	۲۷۵/۱	۲۵۱/۴	نسبت تعداد مشترکین تلفن همراه به صد مشترک تلفن ثابت

منبع: بیزینس مانیتر

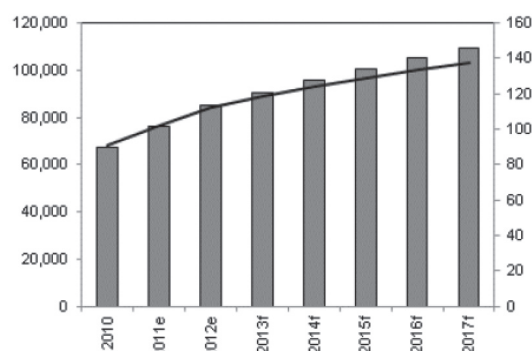
❖ تلفن همراه

این اعتقاد وجود دارد که بازار رکورد افزایش خالصی به میزان ۱/۳۶۶ میلیون مشترک را تا پایان سه ماهه چهارم ۲۰۱۲ ثبت کرده است. به عبارت دیگر رشد سالانه ۱۱/۱ درصد می‌باشد. براساس برآوردها تعداد مشترکین در پایان دسامبر ۲۰۱۲ به ۸۴/۹ میلیون رسید. در نتیجه، نرخ نفوذ تلفن همراه در کشور از ۱۰۲/۱ درصد در پایان دسامبر ۲۰۱۱ تقریباً به ۱۱۲ درصد افزایش یافته است.

پیش‌بینی‌ها حاکی از رشد نسبتاً کند و تک‌رقمی در این حوزه است. تعداد مشترکین برای سال ۲۰۱۷ به ۱۰۹/۳۷ خواهد رسید که ضریب نفوذ را به حدود ۱۳۸ درصد خواهد رساند. باید به خاطر داشت که انبوه مشترکین تلفن همراه در ایران را "مشتریان اعتباری^(۳)" تشکیل می‌دهند و همچنان که اپراتورها به معرفی نوآوری‌ها و خدمات خاص می‌پردازند، رشد ادامه می‌یابد. انتظار می‌رود این میزان رشد همچنان و به‌طور مداوم ادامه یابد، به ویژه که اپراتورها به گسترش خدمات شبکه در مناطق روستایی روی آورده‌اند که پوشش خدمات شبکه محدود است. اگرچه مشتریان اعتباری، میزان رشد تلفن همراه را رقم می‌زنند، اما در عین حال میزان مشترکین غیرفعال را بالا برده و لذا نرخ نفوذ واقعی تلفن همراه احتمالاً به‌طور

پیش‌بینی مشترکین ام. تی. ان در سه ماهه جاری افزایش یافته است. البته ناآرامی‌های سیاسی و اقتصادی مانند وضع تحریم‌های غرب بر علیه تهران تأثیرات خود را بر اقتصاد ایران ادامه داده است. این مسئله علاوه بر تورم که قدرت خرید ایرانیان را کاهش داده است، فشار یکسانی بر مصرف‌کنندگان و بر اپراتورها وارد می‌کند.

رشد صنعت - تلفن همراه، ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷

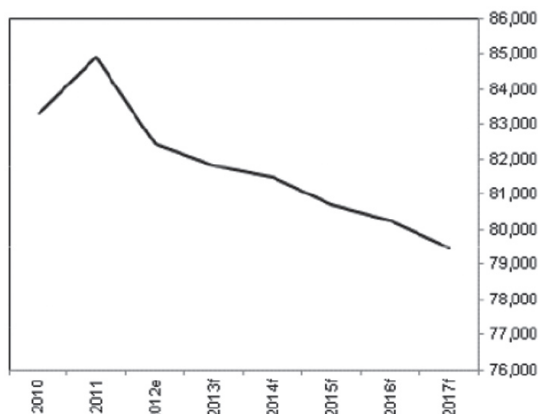

تعداد مشترکین تلفن همراه، هزار (LHS)^(۱)
ضریب نفوذ تلفن همراه (RHS)^(۲)

منبع: اطلاعات اپراتورها، بیزینس مانیتر، بانک جهانی

روندهای صنعت - درآمد متوسط به ازای هر کاربر، ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷

منبع: بیزینس مانیٹور، اپراتورها

در سال ۲۰۱۱ متوسط ترکیبی درآمد به ازای هر کاربر برای ام.تی.ان به میزان ۲/۴ درصد رشد داشته و معادل ۸۴,۹۲۵ ریال بوده است. این رشد علی‌رغم کاهش اندکی در این رقم از ۸ به ۷/۹ دلار آمریکا بوده است. سه ماهه اول و دوم سال ۲۰۱۲ همراه با نوسانات بازار فارکس^(۳)، شرکت ام. تی. ان افزایشی به میزان ۸۵,۵۰۰ ریال گزارش کرد. با وجود اینکه این رقم تا ۷/۵ دلار در هر دو دوره کاهش یافته بود. متوسط درآمد به ازای هر کاربر در سه ماهه سوم سال ۲۰۱۲ به ۷/۴ دلار کاهش یافت و در سه ماهه پایانی سال ۲۰۱۲ تقریباً به نصف یعنی به ۳/۹۱ دلار رسید. علیرغم استراتژی نفوذ در بازار توسط ام. تی. ان برای تسخیر سهم بازار تلفن همراه در رقابت با شرکت ارتباطات سیار، متوسط درآمد به ازای هر کاربر در این شرکت، برحسب واحد پول ایران، رشد یافت. این مسأله این گمان را تقویت می‌کند که متوسط درآمد به ازای هر کاربر به عوامل دیگری مانند افزایش سطح کاربرد خدمات و گرایش روزافزون در استفاده سودمند از خدمات اطلاعاتی، بستگی دارد. انتظار این است که میزان متوسط درآمد به ازای هر کاربر در بخش تلفن همراه در ایران تابعی از افزایش فشارهای کاهنده باشد. این تمایل به دنبال ورود یک بازیگر جدید با عنوان تالیا، اساساً در افزایش رقابت در بازار منعکس خواهد شد. تالیا به‌طور مستمر در حال گسترش شبکه خود با زیرساخت‌های ملی است. به هر حال تا پدیدار شدن یک تصویر شفاف از هرگونه رقابت ممکن، کاهشی تدریجی برای ام. تی. ان در متوسط درآمد به ازای هر کاربر پیش‌بینی می‌شود. انتظار می‌رود برای سال ۲۰۱۷ متوسط ماهانه درآمد به ازای هر کاربر در اپراتورها به ۷۶,۴۸۸ ریال برسد.

معنی داری کمتر از میزان پیش‌بینی شده خواهد بود.

بنابراین پیش‌بینی مشترکین نسل سوم^(۱) در ایران باید اصلاح شود. فقدان شفافیت در این باره در ماه‌های اخیر همچنان ادامه یافته و به‌طور روزافزونی بر بازار نسل سوم سایه می‌اندازد. در حال حاضر تنها یک اپراتور توانسته است امتیاز خدمات نسل سوم را به‌دست آورد. هنگامی که خدمات محدودی در اواخر سال ۲۰۱۱ راه‌اندازی شد، مشخص نبود که آیا خدمات شبکه‌های نسل سوم قابل دسترسی خواهد بود یا خیر. شرکت تأمین تلکام در فوریه ۲۰۱۳ امتیاز انحصاری گسترش شبکه‌های نسل سوم را تا سپتامبر سال ۲۰۱۴ به‌دست آورد و این به معنی به تعویق انداختن فهرست وسیعی از خدمات نسل سوم در بازار است. فقدان یک استراتژی شفاف برای معرفی و ارائه خدمات نسل سوم می‌تواند به تقاضا برای خدمات ارزش افزوده تلفن همراه ضربه بزند. البته دولت به شدت بر تشویق رشد و گسترش آن به عنوان ابزار کمکی جهت رشد اقتصادی تمایل دارد. در حال حاضر به نظر می‌رسد اپراتورهای تلفن همراه در ایران مجبور به مخالفت با فناوری نسل ۲/۵^(۲) هستند تا خدمات اطلاعاتی خود را ارائه کنند.

❖ متوسط درآمد به ازای هر کاربر (ARPU)

متوسط درآمد به ازای هر کاربر در شرکت ام. تی. ان در سه ماهه آخر سال ۲۰۱۲ به ۳/۹ دلار کاهش یافت. این اعتقاد وجود دارد که افزایش تحریم‌های اقتصادی به‌طور مداوم به مصرف ضربه خواهد زد و بنابراین متوسط درآمد به ازای هر کاربر برای اپراتورها از کوتاه‌مدت تا میان‌مدت نیز تحت تأثیر قرار خواهد گرفت. پیش‌بینی براساس واحد پولی ایران ریال و براساس نمودار متوسط درآمد ایرانسل محاسبه شده است. ایرانسل تنها اپراتوری است که متوسط سود سهام را به شکلی منظم منتشر نموده است.

اطلاعات گذشته و پیش‌بینی ARPU

پیش‌بینی ۲۰۱۷	پیش‌بینی ۲۰۱۶	پیش‌بینی ۲۰۱۵	پیش‌بینی ۲۰۱۴	پیش‌بینی ۲۰۱۳	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	ARPU در شرکت ام. تی. ان (ریال)
۷۹,۴۸۸	۸۰,۲۵۵	۸۰,۷۱۸	۸۱,۴۹۴	۸۱,۸۰۴	۸۲,۴۲۲	۸۴,۹۲۵	۸۳,۳۱۱	

منبع: بیزینس مانیٹور، ام. تی. ان

1. 3G
3. Forex

۲. Enhanced Data Rates for GSM Evolution (EDGE): سرعت داده افزایش یافته برای تحول جی اس ام یا جی‌پی‌آر اس افزایش یافته (EGPRS)، یک فناوری تلفن همراه دیجیتال است که افزایش سرعت انتقال اطلاعات و تقویت اعتماد داده‌ها را دارد. گرچه از نظر فناوری، یک شبکه نسل ۳ می‌باشد، ولی معمولاً به خاطر سرعت پایین‌تر، به‌طور غیررسمی نسل ۲/۷۵ معرفی می‌شود. EDGE از سال ۲۰۰۳ در شبکه‌های جی اس ام مطرح شد.

اطلاعات گذشته و پیش‌بینی خطوط تلفن ثابت

پیش‌بینی ۲۰۱۷	پیش‌بینی ۲۰۱۶	پیش‌بینی ۲۰۱۵	پیش‌بینی ۲۰۱۴	پیش‌بینی ۲۰۱۳	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۳۱,۳۰۹	۳۰,۵۳۵	۳۰,۰۶۴	۲۹,۵۹۱	۲۹,۱۱۵	۲۸,۵۶۹	۲۷,۷۶۷	۲۶,۸۴۹	تعداد خطوط ثابت اصلی (هزار)
۳۹/۵	۳۸/۸	۳۸/۶	۳۸/۳	۳۸/۱	۳۷/۸	۳۷/۱	۳۶/۳	ضریب نفوذ تلفن ثابت

منبع: بیزینس ماینیتور

با در نظر گرفتن نرخ بالای نفوذ تلفن همراه در ایران، رشد مداوم بخش خط ثابت، امری غیرمعتارف و نامعمول است. به هر حال تا زمانی که شرکت مخابرات ایران، تنها متصدی رشد و گسترش خط ثابت در مناطق روستایی و دورافتاده باشد، انتظار می‌رود تقاضای خط ثابت با روندی کند و آرام ادامه داشته باشد. براساس محاسبات انجام شده، بازار خطوط ثابت تقریباً به میزان ۲/۹ درصد در سال ۲۰۱۲ رشد یافته است و ضریب نفوذ برای سال ۲۰۱۷ به میزان ۴۰ درصد یعنی تعداد ۳۱,۳۰۹ میلیون تلفن ثابت رشد خواهد یافت.

در میان مدت، اتکاء به خطوط تلفنی اینترنت^(۱) گسترش یافته و در نتیجه استفاده از خطوط ثابت، سودآوری بازار آن را تداوم خواهد بخشید. در دوره زمانی طولانی‌تر، این رشد و گسترش ارائه‌دهندگان خطوط ثابت یا متصدیان ارائه خدمات صدا روی پروتکل اینترنت^(۲) روند افزایش کندتری را در تعداد خطوط ثابت رقم خواهد زد.

پهن‌بند^(۳)

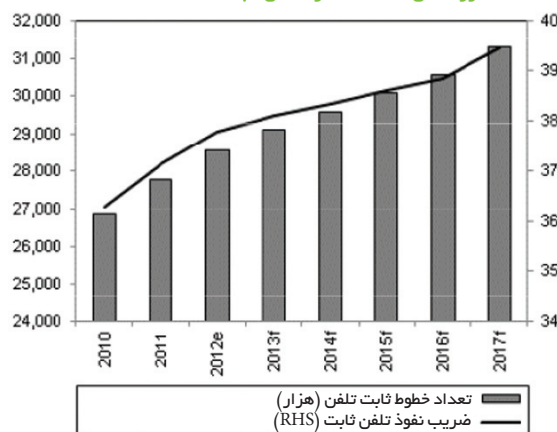
به دنبال انتشار اطلاعاتی از مرکز گسترش اینترنت ملی که توسط خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی ایران منتشر شد، در پیش‌بینی بازار اینترنت ایران در سه ماه اخیر، تجدیدنظر شده است. هر چند پیش‌بینی تجدیدنظر شده با این نمودار منتشر شده رسمی تطابق ندارد و به نظر اغراق‌آمیز است، ولی از این اطلاعات در محاسبه اندازه بازار استفاده شده است. به دنبال انتشار گزارش شرکت مخابرات ایران که اندکی محافظه کارانه‌تر از برآوردهای قبلی بود، این تجدیدنظر، در پیش‌بینی در سه ماهه اول ۲۰۱۳ چالشی پیش روی دارد. نمودار منتشر شده اخیر، ظاهراً با برآوردها در تناقض است و این نمایانگر دشواری‌های به‌دست آوردن داده‌های دقیق از بازار پهن‌بند ایران است.

هر چند این تردید وجود دارد که در دوره پیش‌بینی عاملی مهم و معنی‌داری وجود داشته باشد، انتظار می‌رود هر حرکتی به سوی ارائه و گسترش خدمات نسل سوم تلفن همراه، تأثیری مثبت در متوسط درآمد به ازای هر کاربر برای اپراتورهای ایرانی داشته باشد.

❖ خط ثابت

برای بازار خطوط ثابت در ایران پیش‌بینی براساس نمودارهای منتشر شده توسط اتحادیه بین‌المللی مخابرات صورت گرفته است، زیرا اطلاعات در این مورد به مدت چند سال است که توسط شرکت مخابرات ایران منتشر نمی‌شود. طبق گزارش‌های مخابرات ایران در پایان سال ۲۰۱۱ تعداد ۲۷,۷۶۷ میلیون خط ثابت در ایران وجود داشته است. نرخ افزایش سالانه خط ثابت ۳/۴ درصد است که در نتیجه رشد در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ حاصل شده است. بنابراین پیش‌بینی می‌شود که ضریب نفوذ تلفن ثابت از ۳۷/۱ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۳۷/۸ درصد در پایان سال ۲۰۱۲ برسد.

روندهای صنعت - خطوط تلفن ثابت، ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷

منبع: بیزینس ماینیتور

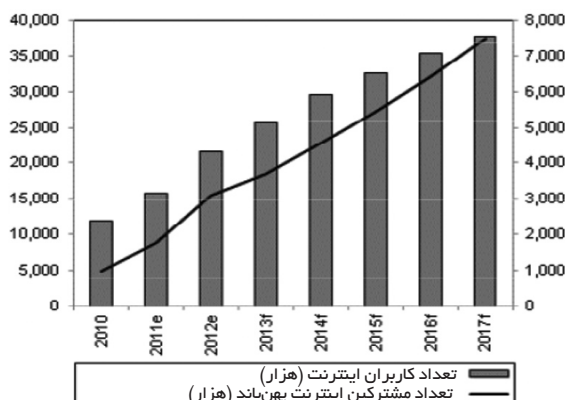
پهن‌بند

پیش‌بینی ۲۰۱۷	پیش‌بینی ۲۰۱۶	پیش‌بینی ۲۰۱۵	پیش‌بینی ۲۰۱۴	پیش‌بینی ۲۰۱۳	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۳۷,۸۴۱	۳۵,۴۰۵	۳۲,۶۱۷	۲۹,۵۹۲	۲۵,۷۳۷	۲۱,۵۲۸	۱۵,۷۱۴	۱۱,۸۱۸	تعداد کاربران اینترنت (هزار نفر)
۴۷/۷	۴۵/۰	۴۱/۹	۳۸/۳	۳۳/۷	۲۸/۵	۲۱/۰	۱۶/۰	ضریب نفوذ استفاده از اینترنت
۷,۵۰۴	۶,۴۲۱	۵,۴۳۳	۴,۵۴۴	۳,۷۰۵	۳,۰۸۵	۱,۷۷۳	۹۶۲	تعداد مشترکین اینترنت با پهن‌بند
۹/۵	۸/۲	۷/۰	۵/۹	۴/۸	۴/۱	۲/۴	۱/۳	ضریب نفوذ اینترنت با پهن‌بند

منبع: بیزینس ماینیتور

1. Dial UP
2. Voice over Internet Protocol (VoIP)
3. Broadband

روندهای صنعت - اینترنت، ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷

منبع: بیژینس مانیتور

شرکت مخابرات ایران طبق، ضریب نفوذ اینترنت در ایران، طی سال‌های ۲۰۱۰، ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ به ترتیب ۱۶ درصد، ۲۱ درصد و ۲۶ درصد بوده است. براساس داده‌های کلان، این ضریب تقریباً معادل ۱۱/۸۱۸، ۱۵/۷۱۴ و ۱۹/۷۶۵ نفر کاربر ایرانی اینترنت، در طول سال‌های ذکر شده می‌باشد. مرکز گسترش اینترنت ملی در پایان سال ۲۰۱۳ گزارش داد که ۴۵ میلیون نفر کاربر اینترنت در ایران وجود دارد که از این تعداد ۲۷/۵ میلیون نفر کاربر جی. پی. آر. اس و ۸۶۷,۰۰۰ نفر مشترکین خطوط پرسرعت هستند. نتیجتاً براساس این آمار، ضریب نفوذ اینترنت در ایران تقریباً ۶۰ درصد است. با این فرض که دولت به احتمال زیاد تمایل دارد اطلاعات مربوط به مشترکین را مهم جلوه دهد دولت ایران برنامه برای ایجاد سیستم اینترنت خصوصی ارائه نکرده است - تنها بخشی از آمار جدید در محاسبات وارد شده است. براساس برآوردهای سال ۲۰۱۲ در ایران ۲۱/۵ میلیون کاربر اینترنت در ایران وجود داشت که این مقدار کمی کمتر از نصف برآورد دولتی است. انتظار بر این است که ایران تا پایان سال ۲۰۱۷ بیش از ۳۷/۸ میلیون نفر کاربر و ضریب نفوذی برابر با ۴۷/۷ درصد داشته باشد. این میزان در مقایسه با دیگر کشورهای خاورمیانه نسبتاً پایین است.

همچنین اتحادیه جهانی مخابرات تخمین می‌زند که مشترکین پهن‌بند ایران برابر ۹۶۲,۰۰۰، ۴۰۰,۰۰۰ و ۱/۷۷۳ میلیون در سال‌های ۲۰۰۹، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ بوده است. این آمار معادل نرخ ضریب نفوذ ۰/۵ درصد، ۱/۶ درصد و ۲/۴ درصد برای سال‌های مذکور است. این اتحادیه اطلاعات و داده‌های تمام مشترکین خطوط پهن‌بند را ترکیب می‌کند، اگرچه کاملاً مشخص نیست که مشترکین فناوری‌های خطوط ثابت بی‌سیم مانند وایمکس در این ارقام وارد شده باشد. آخرین اطلاعات منتشر شده، مشترکین خطوط پهن‌بند (فیبر نوری) را ۶ میلیون برای ماه مارس سال ۲۰۱۳ عنوان کرده است. البته براساس تخمین‌های انجام شده، رقم ۳ میلیون دقیق‌تر به نظر می‌رسد، زیرا مشترکین خطوط پهن‌بند را افراد و نه خانوارها

تشکیل می‌دهند.

یکی از دلایل پایین بودن نرخ نفوذ خطوط پهن‌بند در ایران، هزینه بالای دستیابی به اینترنت و به تبع آن پهن‌بند است. ایران همچنین دارای اینترنت قانونمند و قاعده‌مندی است که شکل‌های متفاوت کنترل دولتی در آن وجود داد. شرکت مخابرات ایران علاوه بر زیرساخت‌های تلفن، در به‌کارگیری شبکه‌های فیبری با ظرفیت بالا سرمایه‌گذاری کرده است که از طریق این شبکه‌ها توسعه و گسترش پهن‌بند میسر خواهد شد. این احتمال وجود دارد که خدماتی چون آموزش الکترونیک، دولت الکترونیک و بهداشت الکترونیک بتواند در سودرسانی به مناطق روستایی مفید واقع شود و ضریب نفوذ پهن‌بند را بالا ببرد. همچنین به وجود آوردن اینترنت ملی جدید با کنار گذاشتن شبکه جهانی^(۱) تعداد کاربران پهن‌بند را افزایش خواهد داد، البته باید توجه داشت که به محدودسازی انتشار اطلاعات از خارج کشور و داخل کشور دامن می‌زند. انتظار می‌رود که ضریب نفوذ پهن‌بند در پایان سال ۲۰۱۷ به ۹/۵ درصد افزایش یابد. این امر حرکت آرام و موفقیت‌آمیزی در گسترش به‌کارگیری شبکه هوشمند نسل سوم و فناوری وایمکس در مناطق تحت پوشش محسوب می‌شود. همچنین انتظار می‌رود راه‌اندازی کابل‌های زیردریایی در بنادر کشور برای کمک به کاستن هزینه دستیابی اینترنت بوده است تا خدمات را برای اکثریت ایرانیان مقرون به صرفه سازند.

1. World Wide Web

«رتبه‌بندی ریسک / بازده صنعت

❖ رتبه‌بندی ریسک / بازده در خاورمیانه و شمال آفریقا

به‌طور کلی، در سه ماهه جاری تغییر کوچکی در مقدار ریسک و بازده صنعت و کشور در ۱۵ بازار در منطقه شمال آفریقا و خاورمیانه مشاهده می‌شود و اغلب این تغییرات در حوزه ارتباطات وجود دارد، به گونه‌ای که برای نیمه دوم سال ۲۰۱۲، رشد مشترکین و درآمد شرکت‌ها در تحلیل موردنظر آمده است. در نتیجه مقدار متوسط منطقه برای بخش مخابرات تنها ۰/۱ واحد و متوسط بازده صنعت ۰/۲ واحد کاهش می‌یابد.

در رتبه‌بندی سه ماهه جاری، تنها دو بازار در بین ۱۰ بازار برتر تغییر وضعیت داده‌اند. امارات متحده عربی با یک پله صعود به رده چهارم رسید و کویت به رده ششم نزول کرد. امتیاز کلی کویت ۱/۲ واحد نزول کرد و به ۳۷ رسید که نتیجه آن کاهش ۲/۸ واحدی در امتیاز بازده صنعت و داشتن رشد کم مشترکین تلفن همراه و نرخ متوسط درآمد به ازای هر کاربر بود. رتبه بازده صنعت در امارات متحده عربی اندکی بهبود یافته است، زیرا رشد بازار آن کشور در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ بهتر است. در این حال سه بازار برتر یعنی رژیم صهیونیستی، عربستان سعودی و قطر، هیچ تغییری را در هیچ یک از ارقام و رتبه‌ها نشان نمی‌دهند و لذا ثابت مانده‌اند. ایران در انتهای جدول، چهار پله تنزل یافته است و پایین‌ترین رتبه ریسک و بازده در صنعت و در کشور را داراست.

بازده صنعت

رتبه بازده صنعت برای اغلب کشورهای مورد مطالعه، به دلیل کاهش متوسط درآمد به ازای هر کاربر با فشار رو به پایین روبرو است. علت این مسأله انبوه مشترکین کم دوام و سرعت کند رشد مشترکین تلفن همراه است. بازار اشباع شده در این منطقه نقش مهمی در این روند ایفا می‌کند. اغلب اپراتورهای تلفن همراه، تعرفه‌هایی با نرخ پایین دارند و مصرف‌کنندگان کم درآمد را (اغلب دانش‌آموزان و کارگران مهاجر) هدف گرفته‌اند تا سهم خود را در بازار حفظ کنند. اینها عواملی هستند که می‌توانند از کاهش‌های بیشتر در آینده جلوگیری کنند. این امر البته ظرفیت رشد شدید در پهن‌بند را نهفته

دارد که به‌طور ویژه در خدمات نسل سوم و نسل چهارم پهن‌بند تلفن همراه و همچنین خدمات شبکه فیبر نوری بر بستر پهن‌بند^(۱) در برخی از کشورها وجود دارد. تحلیل درآمد برخی از اپراتورها نشان از همکاری در حال رشدی از خدمات اطلاعاتی به درآمدهای بالاتر و سودآورتر دارد.

در رده‌بندی بازده صنعت، عربستان سعودی جای خود را در بالاترین رتبه حفظ کرده است. رتبه عربستان سعودی به سرعت بالا رفته است، براساس موج فصلی گسترش اشتراک خدمات در زمان تعطیلات مذهبی همانند حج، زیرا چشم‌اندازی از رشد بسیار سریع را داشته است. البته با توجه به تعیین سیاست‌های صریح در مورد تعیین هویت دارندگان سیم کارت توسط قانون‌گذار، حذف قانونی حساب‌های غیرفعال پیش‌بینی می‌شود. سه اپراتور عمده رژیم صهیونیستی از رشد منفی تعداد مشترکین و همچنین نوسانات در متوسط رشد درآمد به ازای هر کاربر در سه ماهه اخیر خبر داده‌اند. این مقادیر از طریق رشد اپراتورهای تلفن همراه در دیگر کشورها و اپراتورهای مجازی شبکه تلفن همراه تعدیل شده است و البته انبوهی مشترکین نیز در این رتبه بی‌تأثیر نیست. همه این موارد، رتبه بازده صنعت را نسبتاً بالا نگاه داشته است. تونس، مجدداً پایین‌ترین رتبه را داراست. تلاش‌های صورت گرفته توسط قانون‌گذار در جهت ارائه اپراتور مجازی شبکه تلفن همراه باعث شد که رتبه پیش از پایان سال ۲۰۱۳ در جای خود بماند.

بازده کشور

عوامل کلیدی اقتصاد کلان مانند سرانه تولید ناخالص داخلی، نرخ بیکاری و شهرنشینی اجزاء اصلی رتبه‌بندی بازده کشور را تشکیل می‌دهند. این رتبه‌بندی پتانسیل بازده را با سرمایه‌گذاری در حوزه مخابرات براساس فقدان یا وجود این عوامل اندازه‌گیری می‌کند. نرخ پایین بیکاری، سرانه تولید ناخالص داخلی و تقاضا محرک‌های رشد انواع خدمات مخابراتی و خدمت پیشرفته داده هستند. همچنین نرخ شهرنشینی بر هزینه توسعه شبکه برای پوشش عمده جمعیت تأثیر می‌گذارد. عموماً گسترش ضریب نفوذ شبکه در مناطق

1. Fiber to the x (FTTx)

شهری از گسترش آن در مناطق روستایی با جمعیت پراکنده ارزان‌تر تمام می‌شود.

کویت، قطر و امارات متحده عربی به همراه رژیم صهیونیستی که حائز رتبه بالایی شده است، به شدت در رقابت‌اند، این سه کشور حاشیه خلیج فارس، از نرخ بیکاری پایین و نرخ بالای سرانه تولید داخلی ناخالص سود می‌برند. رژیم صهیونیستی با بالاترین رتبه در منطقه، دارای نرخ شهرنشینی بیش از ۹۱ درصد است. الجزایر، مصر و ایران در نیمه انتهایی این رده‌بندی قرار دارند. این سه کشور به اضافه کشورهای دیگری که رتبه‌ای پایین‌تر از متوسط منطقه دارند، مشخصاً دارای سرانه تولید ناخالص داخلی کمتر از ۱۰,۰۰۰ دلار، بیکاری مزمن و شهرنشینی زیر ۷۰ درصد می‌باشند.

ریسک صنعت

پس از تعدیل رو به بالایی که در رتبه امارات متحده عربی در آخرین سه ماهه صورت گرفت، در سه ماهه اخیر تغییری در نرخ ریسک صنعت کشورها حاصل نشده است. نهاد نظارتی امارات متحده عربی میزانی از آزادسازی را برای سال ۲۰۱۵ مطرح می‌سازد که به صورت بالقوه قادر به شکستن انحصار دو جانبه در کشور خواهد بود. این امر سبب می‌شود که پیشرفت و بهبود آتی را در نرخ ریسک صنعت اتفاق بیفتد. اما با این گمان که دولت تأکید دارد به تحریم خدمات صدا روی پروتکل اینترنت ادامه بدهد، یقیناً این پیشرفت در آینده نزدیک رخ نخواهد داد.

رژیم صهیونیستی و لیبی به ترتیب اولین و آخرین کشور در رده‌بندی هستند. بازار رژیم صهیونیستی یک نهاد نظارتی مستقل مخابراتی دارد، که بر گسترش بازارهای جدید، به ویژه در معرفی بازیگران جدید و کاهش نرخ اتصالات داخلی نظارت می‌کند. از طرف دیگر لیبی و کویت هنوز در حال تثبیت نهاد نظارتی مخابراتی جدیدی هستند، ضمن این که گزارش‌ها در کشورهای دیگری مثل ایران، عراق و الجزایر بر دخالت دولت در بخش مخابرات اشاره دارند.

ریسک کشور

گزارش رتبه‌بندی ریسک کشورها دامنه وسیعی از چندین متغیر کلان اقتصادی را با هم ترکیب می‌کند. این عوامل شامل چشم‌انداز پنج ساله رشد مصرف بخش خصوصی و سناریوهای ریسک سیاسی است. در این رتبه‌بندی قطر در بالاترین رده قرار دارد که این رتبه، تکمیل‌کننده رتبه خوب این کشور در دیگر حوزه‌ها است. انتظار بر این است که عمده رشد اقتصادی قطر را در سال ۲۰۱۳، بخش غیرهیدروکربن تشکیل دهد. گسترش مصرف داخلی و پیشرفت در سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی که هر دو به کمک مخارج دولتی صورت گرفته، باعث شده است که فعالیت‌های اقتصادی اوج بگیرد. اگرچه در طول این سال رشد

بخش هیدروکربن کند بوده است، تعیین مهلت برای ظرفیت گاز طبیعی مایع (LNG) تا سال ۲۰۱۵، باعث محدودیت در توسعه و تولید شده است. به‌طور کلی پیش‌بینی می‌شود تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۳، ۵ درصد کاهش یابد. این نسبت در سال ۲۰۱۲ برابر ۶ درصد بوده و برای سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ متوسط سالانه رشد برابر با ۱۵/۶ درصد خواهد بود. بخش هیدروکربن نیز در نوسان قرار دارد.

براساس آخرین داده‌ها از اداره آمار قطر رشد واقعی تولید ناخالص داخلی در سه ماهه سوم سال ۲۰۱۲ نسبت به ۷/۹ درصد و ۵ درصد در سه ماهه اول و دوم ۲۰۱۲، ۳/۹ درصد بوده است. برای دومین سه ماهه پیاپی بخش هیدروکربن (استخراج و معدن کاری) با کاهش ۰/۸ درصدی ضعیف‌ترین عملکرد اقتصادی را داشته است. دولت در پی صنعت دیگری است که رشد بیشتری کسب کند و این اعتقاد وجود دارد که بخش مخابرات به همراه خدمات رو به رشد فناوری اطلاعات می‌تواند این جریان را توسعه بخشد.

در شرایط اقتصادی پیش رو، بودجه بسیاری از کشورهای منطقه افزایش یافته است که هدف عمده آنها تأمین رضایت‌بخش‌های مختلف جامعه است. اگرچه این برنامه در بلندمدت ریسک مالی را برای کشورها، به ویژه کشورهای متکی بر درآمد هیدروکربن‌ها در بر خواهد داشت، این رشد در بخش مخابرات در کوتاه‌مدت با ترسیم چشم‌اندازی از مصرف خدمات ثابت نگه داشته شده به خوبی قابل پیش‌بینی است. قطر در این مورد نمونه بارزی است.

در مقابل؛ کشورهای اردن، مراکش و تونس، عمدتاً به دلیل چشم‌انداز ضعیف رشد مصرف بخش خصوصی در طول پنج سال آینده، در انتهای جدول ریسک کشورهای منطقه قرار دارند. پیش‌بینی می‌شود رشد تولید ناخالص داخلی در تونس در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ و برابر ۳/۱ درصد و ۴ درصد باشد. هزینه‌های رو به افزایش دولتی این اطمینان را ایجاد می‌کند که مصرف بخش خصوصی با روندی نسبتاً ثابت، اما کند افزایش می‌یابد؛ هنگامی که به پروژه رشد اقتصادی کشورهای منطقه اروپا در سال ۲۰۱۳ پرداخته شد، مشاهده شد که صادرات تونس افزایش خواهد یافت. هر چند به دنبال قتل شکری بالعید رهبر چپ‌گرایان در ۲۶ فوریه ناامنی سیاسی افزایش یافت و این مسأله سبب شد که چشم‌انداز اقتصادی به افزایش معنی‌دار مقدار ریسک کشور منجر شود.

با وجود نشانه‌هایی از یک توافقنامه کمکی^(۱) با صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۱۳ که نیاز به اندازه‌گیری‌ها و محاسبات دقیق خواهد داشت، اعتقاد بر این است که هزینه‌های جاری همچنان افزایش می‌یابد و حتی با فرض افزایش ریسک سیاسی، به نظر نمی‌رسد که دولت تمایلی داشته باشد که هزینه‌ها و مخارج را قطع کند.

1. Stand-By Arrangement

رتبه‌بندی ریسک / بازده در ایران

ایران در سه ماه جاری به انتهای جدول ریسک/ بازده منطقه نزول خواهد کرد. این نزول به دلیل عملکرد ضعیف براساس ریسک بازار و ریسک صنعت خواهد بود. تحریم‌های اعمال شده غرب همچنان به اقتصاد ایران ضربه می‌زند و اخیراً سقوط صادرات در ایران به عنوان نتیجه این تحریم‌ها اتفاق افتاده است. به نظر می‌رسد که مصرف بخش خصوصی برای این دوره همچنان ثابت خواهد ماند.

امتیاز بازده صنعت در سه ماهه سوم ۲۰۱۳ به ۴۵ نزول خواهد کرد. ام. تی. ان گزارش می‌کند که در کنار سقوط نرخ رشد، کاهشی ناگهانی در متوسط درآمد به ازای هر کاربر و نوسان در نرخ ارز نیز روی خواهد داد و این کاهش ناگهانی بازتابی است از آنچه در بازار رخ می‌دهد. وضعیت سیاسی اثر شدیدی بر اقتصاد دارد و بخش مخابرات نیز یکی از قربانیان آن خواهد بود. تورم در حال از بین بردن نیمی از قدرت خرید ایرانیان است و بر حوزه ارتباطات نیز تأثیرگذار است. با کسب امتیاز انحصاری در گسترش خدمات شبکه نسلی سوم تا سپتامبر سال ۲۰۱۴ که تأمین تلکام به‌دست آورده است، فرصت‌ها همچنان برحسب پهن‌بند محدود خواهند ماند. این مسئله از سرمایه‌گذاری زیربنایی در بخش شبکه جلوگیری کرده و سرمایه‌گذاری‌های خارجی آتی را نیز متوقف می‌کند.

امتیاز بازده کشور در سه ماهه سوم سال ۲۰۱۳ برابر ۴۹/۷ می‌باشد که این مقدار از متوسط منطقه کمتر است. تولید ناخالص داخلی پایین و انبوه جمعیت روستایی، این رتبه را

برابر پایین‌ترین میزان در بین کشورهای منطقه نگاه داشته است، هر چند جوانی نسبی جمعیت، می‌تواند راهی برای مقابله با این وضع باشد.

پارامتر ریسک صنعت بازار ایران در رتبه ۲۰ بدون تغییر مانده است و این نرخ نیز یکی از پایین‌ترین رتبه‌ها در بین کشورهای منطقه است. این اعتقاد وجود دارد که بخش مخابرات در کشور با محدودیت‌هایی مواجه است. ایران در سپتامبر ۲۰۱۲ شبکه ملی اینترنت را راه‌اندازی کرد که می‌تواند کمک بیشتری برای اتصال ایرانیان به اینترنت باشد. البته اعتقاد بر این است که این شبکه، خبر خوبی برای ایرانیان از حیث رعایت بی‌طرفی در شبکه نخواهد بود و محتوای شبکه پایش می‌شود. در اخبار ماه سپتامبر هنگامی که جی میل و گوگل فیلتر شدند، تصویری از آزادی آینده نمودار شد.

ایران در ریسک کشور ۵۰/۶ بوده است و می‌توان گفت که وضعیت نامطلوب سیاسی سبب این رتبه بوده است. با توجه به چشم‌انداز مبهم میزان مصرف بخش خصوصی، اقتصاد در شرایط نامطلوبی قرار دارد.

با توجه به پیشرفت اندکی که در مذاکرات هسته‌ای ایران حاصل شده است، وضعیت ایران به‌طور قابل توجهی از ۱۲ ماه گذشته ضعیف‌تر شده است. از بین رفتن تحریم‌ها تا پایان سال ۲۰۱۳ غیرممکن به نظر می‌رسد شایان ذکر است که تولید نفت ۸۰ درصد صادرات ایران و حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد درآمد دولت را شکل می‌دهد. این بدان معنا است که اقتصاد همچنان آثار منفی وضعیت فعلی را تحمل خواهد کرد و رشد اقتصادی متوقف خواهد شد.

رتبه‌بندی ریسک/ بازده بخش مخابرات در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا

کشور	بازده		ریسک		رتبه منطقه‌ای	رتبه قبلی
	بازده صنعت	بازده کشور	ریسک صنعت	ریسک کشور		
رژیم صهیونیستی	۵۰/۰	۸۶/۷	۸۰/۰	۶۵/۶	۱	۱
عربستان سعودی	۶۰/۵	۶۹/۰	۶۰/۰	۷۳/۵	۲	۲
قطر	۵۲/۳	۷۲/۰	۶۰/۰	۷۴/۱	۳	۳
امارات متحده عربی	۵۲/۳	۷۲/۰	۴۰/۰	۷۲/۹	۴	۴
کویت	۴۹/۵	۸۱/۰	۳۰/۰	۶۷/۵	۵	۵
عمان	۴۲/۵	۶۹/۰	۵۰/۰	۶۶/۵	۶	۶
بحرین	۴۶/۸	۶۳/۰	۴۰/۰	۶۶/۳	۷	۷
عراق	۴۷/۵	۶۳/۰	۴۰/۰	۵۴/۷	۸	۸
مراکش	۴۰/۰	۵۶/۷	۶۰/۰	۴۵/۸	۹	۹
اردن	۳۵/۰	۶۰/۰	۵۰/۰	۴۳/۶	۱۰	۱۰
مصر	۴۰/۰	۴۳/۷	۵۰/۰	۵۳/۷	۱۱	۱۱
لیبی	۳۷/۵	۷۰/۰	۱۰/۰	۵۵/۵	۱۲	۱۲
الجزایر	۳۵/۰	۵۳/۰	۳۰/۰	۶۸/۶	۱۳	۱۳
تونس	۳۲/۵	۵۶/۷	۵۰/۰	۴۶/۷	۱۴	۱۴
ایران	۴۵/۰	۴۹/۷	۲۰/۰	۵۰/۶	۱۵	۱۵
متوسط منطقه	۴۴/۴	۶۴/۴	۴۴/۷	۶۰/۴	۵۱/۷	

توضیحات جدول: وزن‌ها به این ترتیب است:

بازده، ۷۰ درصد از کل متشکل از بازده صنعت ۵۰ درصد و بازده کشور ۳۰ درصد.

ریسک، ۳۰ درصد از کل متشکل از ۴۰ درصد ریسک صنعت و ۶۰ درصد ریسک کشور.

رتبه‌بندی بازده، اندازه و پتانسیل رشد بازار مخابراتی را در هر کشور ارزیابی می‌کند. مشخصات جمعیتی اقتصادی، اجتماعی گسترده‌تر بر توسعه صنعت تأثیر گذار است.

رتبه‌بندی ریسک، خطرات خاص صنعت را که ناشی از مشخصات سیاسی/ اقتصادی کشورها است، می‌سنجد.

منبع: بیزینس مانیتر

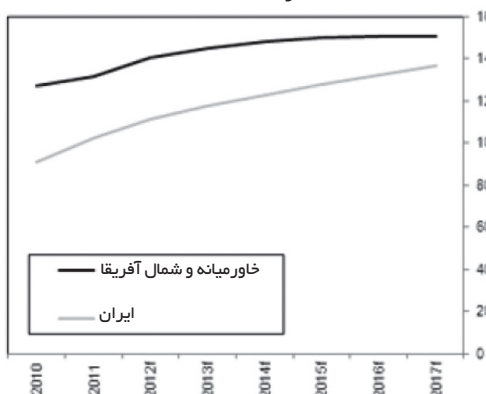
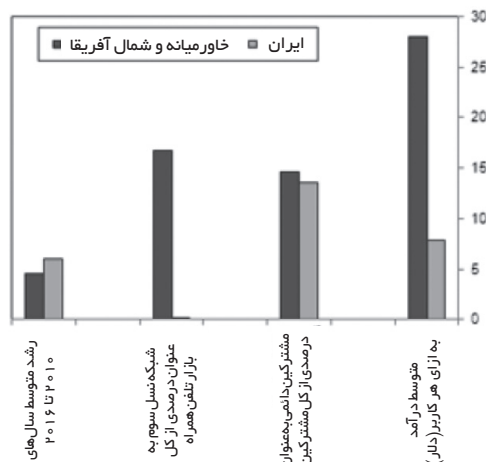
«مروری بر بازار»

❖ تلفن همراه

چشم انداز منطقه‌ای

ایران براساس استانداردهای منطقه‌ای، ضریب نفوذ پایینی در بخش تلفن همراه دارد و در بین ۱۵ کشور منتخب، خاورمیانه و شمال آفریقا رتبه دوازدهم را به دست آورده است. این آمار نشانگر تصویر کلی از رشد مشترکین تلفن همراه در کشور است. پیش‌بینی می‌شود نرخ رشد متوسط سالانه برابر ۵/۲ درصد بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۷ باشد که این میزان در متوسط منطقه برابر ۳ درصد است. تنها کشور عراق ضریب نفوذ کمتری از ایران دارد و البته برآورد می‌شود که با سرعت بیشتری نسبت به ایران رشد کند. وابستگی بیش از اندازه به درآمد خدمات ارتباطی که تحت فشار شدید کاهنده ناشی از رقابت شدید قرار دارد، سبب شده است که این کشور یکی از پایین‌ترین نرخ‌های متوسط درآمد به ازای هر کاربر را در بین کشورهای منطقه داشته باشد.

چشم‌انداز منطقه‌ای، ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۶

منبع: بی‌زینس مانیتور، اپراتورهای تلفن همراه، نهادهای نظارتی

مقایسه بازار تلفن همراه ایران با منطقه، ۲۰۱۲

شاخص	ایران	خاورمیانه و شمال آفریقا
رشد متوسط بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۷	۵/۲	۳
ضریب نفوذ تلفن همراه	۱۱۱/۴	۱۴۰/۶
متوسط درآمد به ازای هر کاربر (دلار)	۷/۲	۱۸/۵

منبع: بی‌زینس مانیتور

تحولات کلیدی

- ام. تی. ان در فوریه ۲۰۱۳ گزارش داد که از اتهام پرداخت رشوه به مقامات ایرانی جهت کسب مجوز ارائه خدمات تلفن همراه در کشور، تبرئه شده است. اقامه دعوی علیه ام. تی. ان توسط شرکت ترکیه‌ای ترکسل انجام شده بود بعد از آنکه یک شرکت وابسته به ترکسل نتوانست امتیاز راه‌اندازی دومین اپراتور جی. اس. ام.^(۱) ایران را در سال ۲۰۰۵ به دست بیاورد.
- سامسونگ در آوریل ۲۰۱۳ اعلام کرد که ایرانی‌ها از ۲۲ می قادر به دسترسی به خدمات فروشگاه آنلاین این شرکت خواهند بود. سامسونگ اظهار داشت این ممانعت در نتیجه "موانع قانونی" است.
- تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه ایران در تلاش برای پایان دادن به برنامه غنی‌سازی اورانیوم، از اکتبر ۲۰۱۲ اجرا شد و این تحریم‌ها ضربه سنگینی به اقتصاد ایران وارد کرد. تحریم‌ها باعث شد ریال ایران سقوط قابل توجهی داشته و در نتیجه درآمد اپراتورها را تحت تأثیر قرار دهد.
- ایلنا گزارش می‌دهد که تولیدات دیجیتالی ایران به ویژه لپ‌تاپ و واردات کامپیوتر به طور قابل ملاحظه‌ای به دلیل افزایش نرخ دلار آمریکا ضربه خورده است. دلار آمریکا در مقایسه با ۲۱,۴۰۰ ریال در هفته پایانی سپتامبر و ۱۰,۴۰۰ ریال در ژانویه ۲۰۱۱، به ۲۶,۲۰۰ ریال افزایش یافت. همچنین نوسانات و تغییرات سریع ارزی واردکنندگان ایرانی را با ابهامات جدی روبرو کرده است.

رشد بازار

تنها یکی از اپراتورهای تلفن همراه در ایران که ایرانسل نام دارد (۴۹ درصد آن متعلق به ام. تی. ان آفریقای جنوبی است) اطلاعات قابل استفاده و منظمی منتشر می‌کند. این مسأله تحلیل دشوار بازار را تا حدی آسان کرده است. در عین حال این اطلاعات براساس دوره زمانی شش ماهه ارائه می‌شوند.

۱. جی. اس. ام یا سامانه جهانی ارتباطات همراه، یکی از متداول‌ترین استانداردهای تلفن همراه در جهان است. از جی. اس. ام به عنوان نسل دوم سیستم تلفن همراه (۲G) یاد می‌شود.

بازار تلفن همراه در ایران، دسامبر ۲۰۱۲

نام اپراتور	تعداد مشترکین	سهم بازار
شرکت ارتباطات سیار (همراه اول)	۴۳,۵۰۱	۵۱/۲
شرکت ایرانسل	۴۰,۵۰۲	۴۷/۷
تالیا	۸۶۱	۱/۰
شرکت مخابرات سیار اصفهان	۲۶	۰/۰
شرکت تله کامیونیکیشن کیش	۸	۰/۰
مجموع	۸۴,۹۰۰	۱۰۰/۰

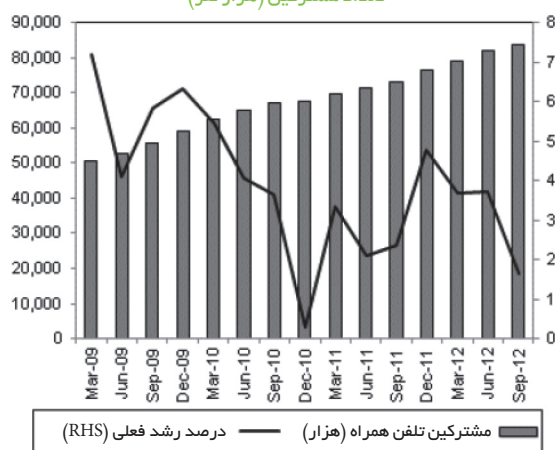
منبع: بیزینس مانیاتور، اپراتورها

کامیونیکیشن کیش^(۴) است که به ارائه سامانه جهانی ارتباطات همراه در استان اصفهان و منطقه آزاد تجاری کیش می‌پردازند. اپراتور ششم یعنی تأمین تلکام مجوز راه‌اندازی خدمات نسل دوم و نسل سوم را در آوریل ۲۰۱۰ به‌دست آورد. این اولین مجوز نسل سوم در کشور بود، اما در عمل تا نوامبر سال ۲۰۱۱ این خدمات تحت یک نام و عنوان دارای مجوز راه‌اندازی نشد. در فوریه ۲۰۱۳ تأمین تلکام حق انحصاری گسترش شبکه نسل سوم را تا سپتامبر ۲۰۱۴ تمدید کرد.

سهم بازار

برآورد می‌شود سهم شرکت ارتباطات سیار از بازار تلفن همراه ۵۱/۲ درصد در پایان سال ۲۰۱۴ خواهد بود. این میزان برابر با ۴۳/۵۰۱ میلیون مشترک می‌باشد. این شرکت تقریباً ۲۳۶,۰۰۰ مشترک را در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۲ اضافه کرده است. از آنجا که قدرت خرید ایرانیان کاهش یافته است، این میزان به‌طور معنی‌داری کمتر از میزان اضافه شده در سه ماهه دوم و سوم ۲۰۱۲ می‌باشد. برای ایرانسل نیز رشد سهم بازار پس از یک دوره کوتاه در سال ۲۰۱۱، با افزایش خالص در حدود ۵/۶۲۱ میلیون مشترک جدید در سال ۲۰۱۲ شتاب بیشتری گرفت. این نرخ رشد، سهم بازاری در حدود ۴۷/۷ درصد را نسبت به ۴۵/۴ درصد سال ۲۰۱۱ نصیب شرکت کرد.

رشد بازار تلفن همراه در ایران، ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲
تعداد مشترکین (هزار نفر)

منبع: بیزینس مانیاتور، اپراتورها

بازار یک انحصار دو جانبه اثربخش بین ایرانسل و شرکت ارتباطات سیار ایران^(۱) که متعلق به شرکت مخابرات ایران است را شکل می‌دهد. برآورد می‌شود سهم بازار این دو شرکت برابر ۹۸/۹ درصد در پایان سه ماهه آخر سال ۲۰۱۲ باشد. اطلاعات سال ۲۰۱۲ شرکت ایرانسل تأکید دارد که تعداد مشترکین این شرکت برابر ۴۰/۵۰۲ میلیون و تقریباً ۴۷/۷ درصد کل مشترکین تلفن همراه در ایران است. بنابراین پیش‌بینی می‌شود که ۸۴/۹۰۰ میلیون مشترک در بازار ایران تا پایان سال ۲۰۱۲ وجود داشته باشد. این میزان، رشد ۱۱/۱ درصدی نسبت به پایان سال ۲۰۱۱ که مشترکین این بازار تعداد ۷۶/۳۹ میلیون بودند، را نشان می‌دهد. رشد سالانه نسبت به سال ۲۰۱۱ برابر ۱۳/۲ درصد است. این میزان اندکی کمتر از رشد ۱۴/۱ درصدی برآورد شده در سال ۲۰۱۰ است. براساس برآوردها تعداد ۵/۷ میلیون مشترک در نیمه اول سال ۲۰۱۲ و ۱/۳۶۶ میلیون مشترک در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ اضافه شده است.

شرکت ارتباطات سیار بزرگترین اپراتور تلفن همراه ایران است و از زمانی که شرکت ایرانسل خدمات خود را راه‌اندازی کرده، سهم بازار خود را به میزان معنی‌داری از دست داده است. باید خاطر نشان کرد که برآوردهای تعداد مشترکین تلفن همراه در کشور شامل "مشترکین غیرفعال اعتباری"^(۳) نیز می‌شود. البته این مسأله تا زمانی در محاسبات لحاظ می‌شود که ام. تی. ان در نمودارها و جداول منتشره خود بازنگری کند و مشترکین غیرفعال را در محاسبات وارد کند و یا شرکت ارتباطات سیار نیز داده‌های دقیق را منتشر کند.

باقی بازار تلفن همراه در ایران نیز از چندین اپراتور کوچکتر تشکیل شده که بخش بسیار کوچکی از سهم بازار را دارا هستند. بزرگترین این اپراتورها تالیاست که در رده سوم جای دارد و در حدود ۱/۱ درصد سهم بازار را داراست. دو اپراتور منطقه‌ای دیگر شرکت مخابرات سیار اصفهان^(۴) و دیگری شرکت تله

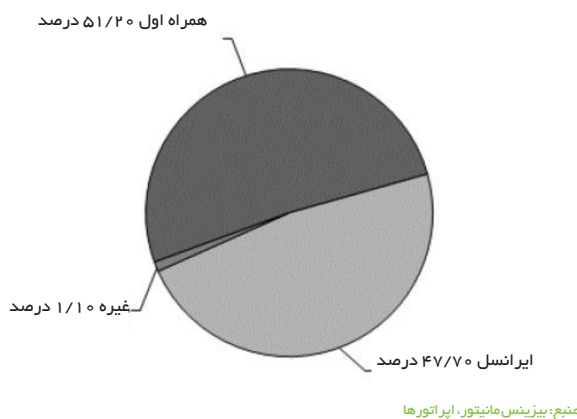
1. MCI

2. Inactive Prepaid Customer

3. Mobile Telecommunication Company of Esfahan (MTCE)

4. Telecommunication Kish Co. (TKC)

سهم بازار شرکت‌ها در دسامبر ۲۰۱۲

ارزیابی تعداد مشترکین خدمات تلفن همراه مربوط به اپراتور تالیا تعدیل شده است. تالیا در اوایل سال ۲۰۱۱ تنها مشترکین اعتباری داشت که در این میان تعداد زیادی از مشترکین غیرفعال بودند. این امر باعث شد که پیش‌بینی‌ها در برآورد تعداد مشترکین تالیا به حداقل میزان ممکن تمایل داشته باشد. تالیا در پایان سال ۲۰۱۰ تقریباً ۸۰۰,۰۰۰ مشترک تلفن همراه داشت و سهم بازار این شرکت ۱/۲ درصد برآورد می‌شد. در برآورد رشد شرکت رعایت احتیاط و مصلحت اندیشی شده است. برآورد دقیق، حاکی از رشد ۴/۴ درصدی در سال ۲۰۱۱ با احتساب سهم بازاری در حدود ۱/۱ درصد می‌باشد. مشترکین این اپراتور در سال ۲۰۱۲ به‌طور عمده غیرفعال بودند که نتیجه آن رکود سهم بازار در حدود ۱ درصد است و علت آن وجود رقبای بزرگتر و قدرت آنها در تصاحب سهم بازار می‌باشد.

شرکت مخابرات سیار اصفهان به عنوان چهارمین اپراتور تلفن همراه کار خود را در اواسط سال ۲۰۰۲ به عنوان اولین ارائه‌دهنده خدمات پیش فروش سیم کارت در ایران آغاز کرد. مجوز کار این شرکت، راه‌اندازی خدمات تلفن همراه جی.اس.ام.^(۱) ۹۰۰ مگاهرتز با گنجایش ۳۵,۰۰۰ نفر مشترک در اصفهان بود. مجوز ۱۵ ساله فعالیت این شرکت در ماه می ۲۰۱۶ باطل خواهد شد. ۴۹ درصد از سهام این شرکت متعلق به شرکت مالزیایی آگزیتا^(۲) است. این شرکت در جولای ۲۰۱۰ اعلام کرد که در صدد فروش سهام خود در شرکت مخابرات سیار اصفهان است. در می ۲۰۱۱ آگزیتا وارد معامله‌ای شد که براساس آن سهام خود در شرکت مذکور را واگذار کند. در گزارش‌های سالانه شرکت آگزیتا از سال ۲۰۱۱ سهام ۴۸ درصدی شرکت مخابرات سیار اصفهان به عنوان دارایی‌های قابل فروش طبقه‌بندی شده است. براساس گزارش‌های سهم بازار که توسط ام. تی. ان منتشر شده است گمان می‌رود که شرکت مخابرات سیار اصفهان در انتهای سال ۲۰۱۲ برابر ۲۶,۰۰۰ مشترک، در سال ۲۰۱۱ برابر ۱۸,۰۰۰ مشترک و در پایان سال ۲۰۱۰ برابر ۱۴,۰۰۰ مشترک داشته است. با این حال این شرکت کماکان سهم بازار قابل ذکری از بازار تلفن

همراه به‌دست نیاورده است.

شرکت تله کامیونیکیشن کیش، به عنوان اپراتوری که متعلق به منطقه آزاد تجاری کیش است، تنها به ارائه خدمات تلفن همراه در این جزیره اشتغال دارد. گمان می‌رود تعداد مشترکین این اپراتور بیش از ۱۰,۰۰۰ نفر نباشند.

تأمین تلکام نیز رسماً مجوز راه‌اندازی خدمات نسل دوم و نسل سوم تلفن همراه را در آوریل ۲۰۱۰ کسب کرد و پیش از انتهای سال ۲۰۱۰ عملیات خود را با راه‌اندازی شبکه در ۸ شهر بزرگ کشور آغاز کرد.

در پایان سال ۲۰۱۱ رایتل که سهامدار اصلی آن سازمان تأمین اجتماعی ایران بود، خدمات خویش را آغاز کرد. سازمان تأمین اجتماعی ایران که زیر نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است، یک نهاد عمومی غیردولتی است که با سهام حقوق بگیران و کارگران غیردولتی بنیانگذاری شده و به امور مربوط به بیمه و بازنشستگی اشتغال دارد. براساس گزارش ام. تی. ان خدمات رایتل در مناطق محدودی ارائه شده است. بعید است که سازمان تأمین اجتماعی با پشتوانه و منابع مالی خود بتواند با راه‌اندازی رایتل رقیب جدی برای اپراتورهای دیگر در بازار تلفن همراه ایران باشد. در فوریه ۲۰۱۳ تأمین تلکام حق انحصاری شبکه نسل سوم را برای یک سال تا سپتامبر ۲۰۱۴ تمدید کرد.

پیش‌بینی می‌شود فروش شرکت مخابرات سیار اصفهان، فرصت خوبی به یکی از کوچکترین اپراتورهای ایرانی بدهد تا به وسیله ابداع و نوآوری در خدمات، سهم بازار خود را گسترش دهد و یا شرکت دیگری را جذب بازار ایران نماید. با این حال به نظر می‌رسد این شرکت همچنان به خدمات‌رسانی در استان اصفهان محدود خواهد بود. علی‌رغم اینکه شرکت اماراتی اتصالات در سال ۲۰۰۹ حق انحصاری راه‌اندازی خدمات نسل سوم را به مدت دو سال در ایران به‌دست آورده بود، این مجوز تاکنون عملاً به این شرکت واگذار نشده و این شرکت، دیگر تمایلی به ماندن و فعالیت در بازار ایران ندارد. تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران همچنان بر تمام بخش‌های بازار ارتباطات ایران سایه انداخته و سرمایه‌گذاران خارجی با دشواری‌های فراوانی روبرو شده‌اند. فعالیت بالقوه سرمایه‌گذاران خارجی نیز با مانع روبروست.

کاربردها

ایرانسل تنها اپراتور ایرانی است که جداول متوسط درآمد به ازای هر کاربر آن قابل دسترسی است. پس از آنکه برای دوره سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ این نرخ بالای ۸ دلار بود، در سه ماهه دوم سال ۲۰۱۱ به ۷/۹ دلار کاهش یافت و برای سایر سال‌ها نیز در همین حد باقی ماند. این میزان مشمول کاهش بیشتری در در سه ماهه اول ۲۰۱۲ شد و به میزان ۷/۵ دلار رسید و تا سه ماهه دوم ۲۰۱۲ بی‌تغییر باقی ماند. در سال ۲۰۱۲ این

1. GSM
2. Axita

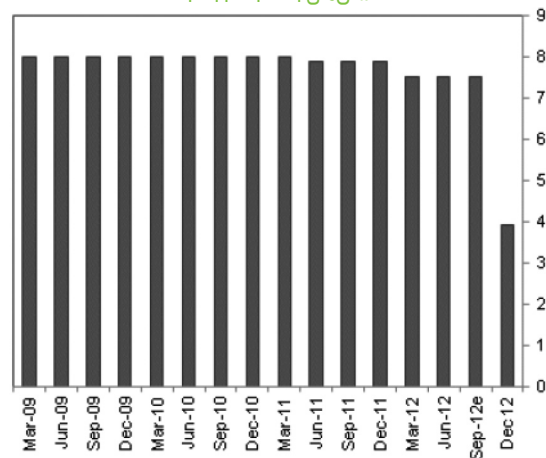
سومین سال تا سپتامبر ۲۰۱۴ تمدید شد. این خدمات در نوامبر ۲۰۱۱ تحت نام تجاری رایتل راهاندازی شد و همچنین معلوم نیست که شرکت تأمین تلکام، خدمات نسل سوم را ارائه می‌دهد یا نه؟ براساس گزارش‌های ام. تی. ان، سومین اپراتور کشور خدمات اولیه خود را تنها در یک منطقه جغرافیایی محدود راهاندازی کرده است. این شرکت ارتباطات فعال خود با مقامات ایرانی را در سال ۲۰۱۱ حفظ کرد تا ادامه امتیاز انحصاری خود را برای ارائه خدمات نسل سوم داشته باشد.

نشانه‌های روشنی از تقاضای بالقوه‌ای برای خدمات پیشرفته داده‌ای تلفن همراه در ایران وجود دارد. ایرانسل خدمات سرویس عمومی بسته‌های رادیویی (جی. پی. آر. اس)^(۱) را در اوایل سال ۲۰۰۷ راهاندازی کرد. این خدمات به مشترکین این امکان را می‌دهد که از طریق تلفن همراه خود به اینترنت دسترسی یابند. این سرویس در اواخر فوریه آغاز به کار کرد و به منظور آشنایی و ترویج این سیستم مشترکین می‌توانستند تا پایان ماه مارس به‌طور رایگان از جی. پی. آر. اس استفاده کنند. شرکت مادر ایرانسل (ام. تی. ان) هیچ آمار و ارقامی در مورد استفاده از جی. پی. آر. اس منتشر نکرده است، که این مسئله می‌تواند نشانه جذب محدود این نوع خدمات باشد. در همین حال، شرکت ارتباطات سیار ایران در نوامبر ۲۰۰۸ از راهاندازی جی. پی. آر. اس خبر داد و اظهارات رئیس هیأت مدیره این شرکت در اوایل سال ۲۰۰۹ نشان می‌دهد که استفاده از مشتریان در این عرصه محدود شده است. تالیا خدمات داده مبتنی بر پروتکل کاربردی بی‌سیم^(۲) را ارائه می‌دهد و اعلام کرده است برنامه‌ای برای شروع آزمایشی جی. پی. آر. اس دارد. البته هیچ گزارشی مربوط به راهاندازی این سرویس داده نشده است.

عدم راهاندازی خدمات نسل سوم در ایران، تمایل مردم را برای خرید گوشی‌های هوشمند با قابلیت نسل سوم از بین نبرده است. براساس مقاله منتشر شده ای در رویترز، در اواسط ژانویه ۲۰۱۰، حداقل قیمت خرده‌فروشی برای آخرین مدل گوشی آیفون اپل ۴، برابر ۸۸۰ دلار بود، در حالی که قیمت آی پد در تهران در محدوده ۶۸۰ تا ۱,۱۰۰ دلار بود. ایرانیان با وجود تحریم‌های اقتصادی، همواره به دنبال خرید آخرین مدل گوشی‌ها و وسایل هستند، که این مسئله به عنوان نماد منزلت آنان محسوب می‌شود. علاوه بر این، در حالی که دسترسی به برخی از ویژگی‌های آیفون و دیگر گوشی‌های هوشمند مشابه آن مانند بلک بری^(۳) در ایران محدود است، تمایل مردم برای خرید این گوشی‌ها کاهش نیافته است. از دسامبر ۲۰۱۰؛ زمانی که دولت به منظور صرفه‌جویی ۱۰۰ میلیارد دلاری در سال اقدام به هدفمندی در یارانه‌های سوخت و مواد غذایی کرد، قدرت خرید اغلب ایرانیان کاهش یافت و با توجه هزینه‌های بالای تلفن‌های هوشمند، این گوشی‌ها از دسترس عمده مردم خارج شد.

رقم به ۳/۹۱ دلار سقوط می‌کند که بخشی از آن انعکاس کاهش ارزش پول ایران و بخش دیگر به علت کاهش قدرت مصرف ایرانیان است. روند رو به کاهش متوسط درآمد به ازای هر کاربر برای شرکت ام. تی. ان برحسب دلار آمریکا، بیشتر به دلیل کاهش ارزش ریال ناشی از تحریم‌ها است. این دیدگاه هنگامی اثبات می‌شود که براساس اطلاعات کلان اقتصادی ایران، افزایش ریالی در این میزان مشاهده می‌شود. همچنان که رقابت بین اپراتورها با هدف اشباع بازار در جریان است، پیش‌بینی می‌شود که تحت فشار کاهنده، متوسط درآمد به ازای هر کاربر در آینده نزدیک برای ام. تی. ان افزایش یابد.

متوسط درآمد به ازای هر کاربر (دلار) برای شرکت ایرانسل
سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲

منبع: بیزینس مانی‌تور، اپراتورها

در صورتی که اطلاعات و خدمات نسل سوم رشد یابد، پتانسیل قابل توجهی وجود خواهد داشت که در طول دوره‌های بلندمدت، متوسط درآمد به ازای هر کاربر بالا برود و در صورت توسعه منظم این افزایش در کمتر از یک سال اتفاق می‌افتد. در میان‌مدت و کوتاه‌مدت با افزایش مقاومت‌ناپذیر خدمات اعتباری و نفوذ مداوم ام. تی. ان به سهم بازار همراه اول با استفاده از قیمت به عنوان یک عامل کلیدی، میزان متوسط درآمد به ازای هر کاربر احتمالاً پایین باقی خواهد ماند. با توجه به نفوذ خدمات اعتباری و استفاده ناچیز از خدمات ارزش افزوده و اطلاعات تلفن همراه در بازار، پیش‌بینی می‌شود نرخ متوسط درآمد به ازای هر کاربر در شرکت ارتباطات سیار و سایر اپراتورهای کوچکتر برابر شرکت ایرانسل شود.

شبکه

نسل سوم

مقامات ایرانی کماکان در فرایند صدور مجوز فناوری نسل سوم دخالت دارند. این امتیاز جهت ارائه خدمات نسل دوم و نسل سوم در آوریل ۲۰۱۰ به تأمین تلکام داده شد. تأمین تلکام حق انحصاری ارائه خدمات نسل سوم را برای یک دوره دو ساله دریافت کرد و در فوریه سال ۲۰۱۳، این حق برای

1. General Packet Radio Service (GPRS)
2. Wireless Application Protocol (WAP)
3. BlackBerry

❖ تلفن همراه

ایران در مقایسه با سایر بازارهای منطقه‌ای تلفن همراه، در مراحل ابتدایی استفاده از خدمات ارزش افزوده^(۱) تلفن همراه قرار دارد. البته تمام اپراتورهای تلفن همراه کشور خدمات ارزش افزوده اساسی مبتنی بر صوت مانند انتقال مکالمه، مسدود کردن تماس، شناسه تماس گیرنده (شناسایی خط تماس گیرنده)^(۲)، مکالمه کنفرانسی و پست صوتی را ارائه داده‌اند و تا همین اواخر، بازار تنها برای ارائه خدمات داده پیامکی محدود شده است.

راه‌اندازی فناوری جی. پی. آر. اس توسط ایرانسل، در فوریه سال ۲۰۰۷، همزمان با ترویج استفاده از خدمات پیامک چند رسانه‌ای (ام. ام. اس)^(۳) می‌تواند به عنوان یک نقطه عطف مهم در توسعه خدمات ارزش افزوده تلفن همراه در ایران در نظر گرفته شود. یک ماه پس از راه‌اندازی سرویس جی. پی. آر. اس ایرانسل، شرکت مخابرات ایران اعلام کرد که برای راه‌اندازی سرویس‌های جی. پی. آر. اس در سه ماهه دوم سال ۲۰۰۷ برنامه‌ریزی شده است. این شرکت اشاره کرد که جی. پی. آر. اس ارائه شده توسط آنها، مشتریان را قادر می‌سازد از خدمات پیشرفته داده مانند پیام‌های ام. ام. اس استفاده نمایند.

در نوامبر سال ۲۰۰۸ اعلام شد که شرکت مخابرات ایران، سرویس جی. پی. آر. اس خود را به صورت فنی برای اولین بار آزمایش نموده و برای راه‌اندازی این سرویس به صورت تجاری در آینده نزدیک برنامه‌ریزی کرده است. اگرچه در حال حاضر تصور می‌شود سرویس جی. پی. آر. اس متعلق به شرکت مخابرات عملیاتی شده است، ولی در مارس ۲۰۰۹ رئیس هیأت مدیره این اپراتور اعلام کرد نداشتن نرم‌افزار کاربردی از جمله دلایلی است که سبب شده خدمات جی. پی. آر. اس و ام. ام. اس به‌طور گسترده‌ای در این کشور مورد استقبال قرار نگیرد. مشخص نیست که آیا این دیدگاه به‌طور خاص مربوط به سرویس‌های ام. ام. اس و جی. پی. آر. اس متعلق به شرکت مخابرات ایران است یا این که به موفقیت کلی این خدمات در ایران اشاره دارد.

مطالعات نشان داده‌اند که خدمات ارزش افزوده مبتنی بر داده در تلفن‌های همراه روز به روز محبوب‌تر می‌شود. مصداق اصلی این باور آن است که بازار پتانسیل رشد خوبی دارد. نظرسنجی تلفنی صورت گرفته توسط اینترمدیا^(۴) بین دسامبر ۲۰۰۷ و ژانویه ۲۰۰۸ نشان داد که ۸۰ درصد از افراد بالای ۱۵ سال در ایران از تلفن همراه خود برای ارسال و دریافت پیام‌های متنی استفاده می‌کنند. در همین حال، ۳۷ درصد از پاسخ‌دهندگان بیان کردند که از تلفن‌های خود برای ارسال عکس استفاده می‌کنند و ۳۱ درصد گفتند که از تلفن‌های خود به عنوان وسیله‌ای برای بازی استفاده می‌کنند. کمتر از ۷ درصد اعلام کردند که با استفاده از تلفن‌های خود به اینترنت

دسترسی می‌یابند و در وب جستجو می‌کنند. در حال حاضر تنها خدمات پروتکل کاربردی بی‌سیم و جی. پی. آر. اس در دسترس هستند که می‌تواند سهم نسبتاً بالایی در این مورد داشته باشد.

توسعه ام. ام. اس و سایر خدمات چند رسانه‌ای در ایران کماکان روزهای ابتدایی را سپری می‌کند. اعتقاد بر این است که پتانسیل معنی‌داری برای پیشرفت این سرویس و دیگر خدمات ارزش افزوده تلفن همراه وجود دارد. سرعت رشد استفاده از ام. ام. اس در ایران در مقایسه با بازارهای دیگر که این سرویس در آنها معرفی شده، کمتر بوده است. این مسأله ممکن است ناشی از تلاش‌های دولت برای کنترل استفاده از این فناوری باشد.

تالیا سومین اپراتور تلفن همراه بود که در ژانویه ۲۰۰۹ اعلام کرد برنامه‌هایی برای پیاده‌سازی یک پروژه آزمایشی جی. پی. آر. اس و ام. ام. اس دارد. براساس گزارش‌ها، تالیا برنامه‌ریزی کرده است تا آزمایش‌های جی. پی. آر. اس خود را با همراهی یک شرکت سوئدی آغاز کند. تالیا همچنین از برنامه‌هایی برای فعال‌سازی سرویس سیستم موقعیت‌یابی جهانی شهری^(۵) برای تاکسی‌ها خبر داد. تالیا در حال حاضر خدمات مبتنی بر پروتکل کاربردی بی‌سیم را ارائه داده است که امکان دسترسی به اینترنت محدود با سرعت‌های بیشتر از ۱۴/۴ کیلو بیت در ثانیه را پشتیبانی می‌کند.

رشد خدمات ارزش افزوده تلفن همراه، مورد حمایت دولت ایران قرار دارد، به طوری که با حمایت دولت همایشی بین‌المللی در مورد خدمات ارزش افزوده تلفن همراه در فوریه ۲۰۱۰ در کشور برگزار شد. این همایش با این هدف برگزار شد که فرصت‌های پیش روی بازار در کشور را با مرور تجارب جهانی شناسایی کند.

در اواخر نیمه دوم سال ۲۰۱۱، ایرانسل اعلام کرد درآمد ناشی از داده‌ها و پیامک ۲۴/۹ درصد از کل درآمد شرکت را در بر داشته که نسبت به درآمد آنها در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ که برابر ۲۳/۲ درصد بوده، افزایش یافته است. ام. تی. ان در گزارش سالانه خود در سال ۲۰۱۱ اعلام کرد که درآمد داده‌ها ۶۰/۱ درصد نسبت به سال گذشته افزایش یافت و به ۲۸۵ میلیون رند آفریقای جنوبی^(۶) رسید. البته صحت و سقم این مسأله تأیید نمی‌شود.

پیامک

تمام اپراتورهای تلفن همراه در ایران، از جمله اپراتورهای کوچک محلی مانند شرکت مخابرات سیار اصفهان و شرکت تله کامیونیکیشن کیش، خدمات پیامک را ارائه داده‌اند. "خدمات ارزش افزوده پیامکی"^(۷) که توسط شرکت مخابرات سیار اصفهان ارائه شده، شامل خدمات فرهنگ لغت تلفن

1. Value-Added Services (VAS)

2. Call Line Identification Presentation (CLIP)

3. Multimedia Messaging Service (MMS)

4. InterMedia

5. GPS

6. Zuid-Afrikaanse Rand: واحد پول آفریقای جنوبی

7. Value-added SMS Services

پایانه‌های خودپرداز بانک ملی شارژ شوند. برای استفاده از این خدمت، مشتریان گزینه "شارژ سیم کارت اعتباری" را در منوی اصلی دستگاه خودپرداز انتخاب کرده و مبلغ شارژ را وارد می‌کنند. سپس یک رسید دریافت می‌کنند که حاوی یک شماره سریال و رمز عبور است که با وارد کردن آنها در گوشی تلفن همراه خود، آن را شارژ می‌کنند.

در مارس ۲۰۰۹، بانک تجارت سرویس بانکداری پیامکی را راه‌اندازی کرد، که در کلیه ساعات شبانه‌روز در طول هفته در دسترس است. این سرویس مشترکین را قادر می‌سازد اطلاعات حساب خود را دریافت نمایند و بین حساب‌های موردنظر خود انتقال وجه داده و قبوض را پرداخت نمایند.

سرویس ارائه شده توسط بانک تجارت برای اولین بار در ایران ارائه نشده است. در فوریه ۲۰۰۹، پست بانک با مشارکت شرکت ارتباطات سیار ایران تلاش کرد سرویس پرداخت با تلفن همراه را با استفاده از فناوری داده‌های سرویس تکمیلی بدون ساختار^(۲) پیاده‌سازی کند. این سرویس از پیام کوتاه برای انتقال اطلاعات استفاده می‌کند.

ایرانسل در نوامبر سال ۲۰۱۰، سرویس بانکداری تلفن همراه خود را معرفی کرد که به مشترکین اجازه می‌دهد اعتبار خریداری کنند و قبوض را پرداخت کنند. ام. تی. ان برنامه‌ریزی کرد تا خدمات دیگری از جمله انتقال وجه، دریافت مانده حساب و صورتحساب را ارائه دهد.

ایرانسل در ژانویه ۲۰۱۲، در یک همکاری با شرکت توسعه فناوری‌های هوشمند اتیک پارس^(۳) و بانک پاسارگاد تلاش کرد کیف پول تلفن همراه را برای بازار ایران تولید کند. کیف پول مشتریان را قادر می‌سازد با تلفن همراه از یک حساب اعتباری خریداری نمایند که می‌تواند از طریق حواله‌های بانکی و یا سپرده نقدی در پایانه‌های فروش بدون تماس بارگذاری شود. این سرویس همچنین فروش بلیط‌های حمل و نقل را برای مسافران انجام می‌دهد. از طرفی بهبود امکانات در آینده، روند وفادارسازی و خرید از طریق دستگاه‌های خودکار خرید را حمایت می‌کند.

همراه است که به مشتریان برای ترجمه کلمات از زبان فارسی به انگلیسی و بالعکس کمک می‌کند. همچنین یک سرویس "قرآن همراه"^(۱) ارائه شده است که کاربران را قادر می‌سازد آیات قرآن را به زبان انگلیسی و فارسی با وارد کردن شماره آیه و سوره دریافت کنند.

شرکت ایرانسل، دومین اپراتور تلفن همراه در ایران به منظور توسعه خدمات ارزش افزوده پیامک خود خدمات جدیدی ارائه کرده است. این خدمات در سه ماهه دوم سال ۲۰۰۷ تحت نام تجاری "ویترین" راه‌اندازی شد. خدمات ویترین پیامک به کاربران اجازه می‌دهد برای دریافت پیامک‌های درخواستی (پیامک‌هایی که براساس درخواست مشترکین به آنها فرستاده می‌شود نظیر آخرین اخبار، پیش‌بینی آب و هوا، پیامک‌های طنز و غیره) و پیامک‌های ثبت شده (از جمله پیامک در زمان از پیش تعیین شده و یا بلافاصله پس از رخ دادن یک رویداد برای مشترکان فرستاده می‌شود) اقدام کنند.

ام. تی. ان در ژانویه ۲۰۱۱ یک سرویس جدید مبتنی بر موقعیت مکانی را در شهرهای بزرگ از جمله تهران، کرج، تبریز، اصفهان، شیراز و مشهد معرفی کرد. این سرویس جدید می‌تواند برای شناسایی موقعیت جغرافیایی افراد استفاده شود و موقعیت مکانی مشترک را به آنها اطلاع دهد. موقعیت افراد نیز با استفاده از اس.ام.اس یا ام.ام.اس به مشترک اطلاع داده می‌شود.

ایرانسل در پایان سال ۲۰۱۰ اعلام کرد پیامک و انتقال داده ۲۰ درصد از درآمد کل این شرکت را به خود اختصاص داده و ۹/۲ میلیارد رند بوده که ۲۱ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشته است. ام. تی. ان در گزارش سالانه خود برای سال ۲۰۱۱، گزارش داده است که درآمد پیامک با رشد ۳۹/۹ درصدی در دوره سالانه مواجه بوده و به ۲/۲۸۵ میلیارد رند رسیده است. در سال ۲۰۱۱ درآمد ناشی از پیامک ۸۸/۹ درصد از کل درآمد داده و پیامک را در بر داشته است.

بانکداری تلفن همراه

بانک‌های ایران و اپراتورهای تلفن همراه با مشارکت یکدیگر خدماتی را ارائه می‌دهند که از آن جمله می‌توان به امکان شارژ سیم‌کارت‌های اعتباری از طریق دستگاه‌های کارت‌خوان اشاره کرد. علاوه بر این، محدوده وسیع‌تری از خدمات بانکداری تلفن همراه نیز وجود دارد. به عنوان مثال، تالیا در سپتامبر ۲۰۰۸، اعلام کرد که امکان شارژ سیم‌کارت‌های اعتباری از طریق دستگاه‌های کارت‌خوان وجود دارد که با استفاده از آن مشتریان می‌توانند به وسیله دستگاه‌های خودپرداز اعتبار خریداری نمایند. در همین حال، بانک ملی در مارس ۲۰۰۹ سرویسی راه‌اندازی کرد که توسط آن تمام سیم‌کارت‌های اعتباری متعلق به همراه اول، ایرانسل و تالیا می‌توانند از طریق

1. Mobile Qur'an
2. Unstructured Supplementary Service Data 2 (USSD2)
3. Etick Pars Intelligent Technologies

❖ داده‌های اپراتورهای تلفن همراه

مروری بر بازار تلفن همراه در ایران

دسامبر ۲۰۱۲	سپتامبر ۲۰۱۲	ژوئیه ۲۰۱۲	مارس ۲۰۱۲	دسامبر ۲۰۱۱	سپتامبر ۲۰۱۱	ژوئیه ۲۰۱۱	مارس ۲۰۱۱	
۸۴,۹۰۰	۸۳,۵۳۴	۸۲,۱۲۸	۷۹,۱۹۶	۷۶,۳۸۵	۷۲,۹۰۵	۷۱,۲۲۰	۶۹,۷۵۱	کل مشترکین تلفن همراه
۱/۶۳۵۲۶۲	۱/۷۱۱۹۶۲	۳/۷۰۲۲۰۷	۳/۶۸۰۰۴۲	۴/۷۷۳۳۳۵	۲/۳۶۵۹۰۸۵	۲/۱۰۶۰۶۳	۳/۳۳۵۲۷۴۱	درصد رشد نسبت به فصل گذشته
۱,۳۶۶	۱,۴۰۶	۲,۹۳۲	۲,۸۱۱	۳,۴۸۰	۱,۶۸۵	۱,۴۶۹	۲,۲۵۱	تعداد شبکه اضافه شده
۱۱۲/۰۲۵۶	۱۱۰/۲۲۳۲	۱۰۸/۳۶۸	۱۰۴/۴۹۹۲	۱۰۲/۰۷۴	۹۷/۴۲۳۶۴۹	۹۵/۱۷۱۹۶۷	۹۳/۲۰۸۹۲۸	ضریب نفوذ

منبع: بیژینس مانیتور، اپراتورها

ایرانسل

دسامبر ۲۰۱۲	سپتامبر ۲۰۱۲	ژوئیه ۲۰۱۲	مارس ۲۰۱۲	دسامبر ۲۰۱۱	سپتامبر ۲۰۱۱	ژوئیه ۲۰۱۱	مارس ۲۰۱۱	
تعداد کل مشترکین (هزار نفر)								
۴۰,۵۰۲	۳۹,۳۸۲	۳۸,۲۹۶	۳۶,۸۳۱	۳۴,۶۸۱	۳۳,۳۱۴	۳۲,۱۸۲	۳۱,۳۹۱	تعداد کل
۴۷/۷	۴۷/۱	۴۶/۶	۴۶/۵	۴۵/۴	۴۵/۷	۴۵/۲	۴۵/۰	سهم بازار، درصد
۱,۱۲۰	۱,۰۸۶	۱,۴۶۵	۲,۱۵۰	۱,۳۶۷	۱,۱۳۲	۷۹۱	۱,۶۴۸	تعداد شبکه اضافه شده
۸۲/۰	۷۷/۲	۵۰/۰	۷۶/۵	۳۹/۳	۹۷/۲	۵۳/۸	۷۳/۲	سهم بازار از شبکه اضافه شده
مصرف مشترکین								
۰	۰	۶۵	۶۲	۶۲	۰	در دسترس نیست	در دسترس نیست	دقیقه‌های استفاده شده هر مشترک
۳/۹۱	۷/۴۴	۷/۴۴	۷/۴۸	۷/۹۰	۷/۹۰	۷/۹۰	۸/۰۰	متوسط ترکیبی درآمد به ازای هر کاربر
ساختار مالی								
۵,۶۶۹	۰	۶,۵۰۶	۰	۶,۰۴۰	۰	۵,۰۱۰	۰	درآمد عملیاتی (میلیون دلار)

منبع: بیژینس مانیتور، ام. تی. ان

همراه اول (شرکت ارتباطات سیار ایران)

دسامبر ۲۰۱۲	سپتامبر ۲۰۱۲	ژوئیه ۲۰۱۲	مارس ۲۰۱۲	دسامبر ۲۰۱۱	سپتامبر ۲۰۱۱	ژوئیه ۲۰۱۱	مارس ۲۰۱۱	
تعداد مشترکین (هزار نفر)								
۴۳,۵۰۱	۴۳,۲۶۵	۴۲,۹۵۰	۴۱,۵۰۰	۴۰,۸۴۳	۳۸,۷۳۷	۳۸,۱۸۵	۳۷,۵۲۴	تعداد کل
۳۸,۷۱۶	۳۸,۵۰۶	۳۸,۲۲۶	۳۶,۹۳۵	۳۶,۳۵۰	۳۴,۴۷۶	۳۳,۹۸۵	۳۳,۳۹۶	اعتباری
۴,۷۸۵	۴,۷۵۹	۴,۷۲۵	۴,۵۶۵	۴,۴۹۳	۴,۲۶۱	۴,۲۰۰	۴,۱۲۸	دائمی
۵۱/۲	۵۱/۸	۵۲/۳	۵۲/۴	۵۳/۵	۵۳/۱	۵۳/۶	۵۳/۸	سهم بازار (درصد)
۲۳۶	۳۱۵	۱,۴۵۰	۶۵۷	۲,۱۰۶	۵۵۲	۶۶۱	۵۸۷	تعداد شبکه اضافه شده
۱۷/۳	۲۲/۴	۴۹/۵	۲۳/۴	۶۰/۵	۳۲/۸	۴۵/۰	۲۶/۱	سهم بازار از شبکه اضافه شده (درصد)

منبع: بیژینس مانیتور، همراه اول

تالیا (مجمع صنعتی رفسنجان)

دسامبر ۲۰۱۲	سپتامبر ۲۰۱۲	ژوئیه ۲۰۱۲	مارس ۲۰۱۲	دسامبر ۲۰۱۱	سپتامبر ۲۰۱۱	ژوئیه ۲۰۱۱	مارس ۲۰۱۱	
تعداد مشترکین (هزار نفر)								
۸۶۱	۸۵۲	۸۵۰	۸۳۸	۸۳۵	۸۲۹	۸۲۸	۸۱۳	تعداد کل
۸۴۹	۸۴۰	۸۳۹	۸۳۸	۸۳۵	۸۲۹	۸۲۸	۸۱۳	اعتباری
۱۲	۱۲	۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	دائمی
۱/۰	۱/۰	۱/۰	۱/۱	۱/۱	۱/۱	۱/۲	۱/۲	سهم بازار (درصد)
۹	۲	۱۲	۳	۶	۱	۱۵	۱۳	تعداد شبکه اضافه شده
۰/۷	۰/۱	۰/۴	۰/۱	۰/۲	۰/۱	۱/۰	۰/۶	سهم بازار از شبکه اضافه شده (درصد)

منبع: بیژینس مانیتور، تالیا

❖ تجزیه و تحلیل روند صنعت

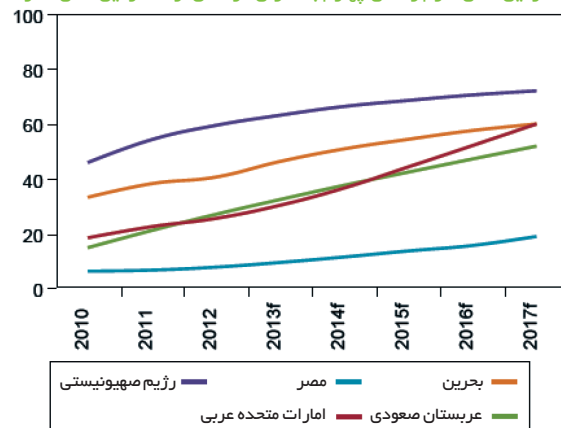
رشد سریع خدمات داده‌ای تلفن همراه و افزایش دسترسی به گوشی‌های هوشمند و دستگاه‌های با قابلیت اجرای خدمات داده^(۱) یکی از عوامل کلیدی است که سبب می‌شود اپراتورهای تلفن همراه در خاورمیانه و شمال آفریقا با توجه به وجود جذابیت ظاهری بازار سرویس‌های سودآورتر شرکت، امکانات تلفن همراه خود را گسترش دهند و سبد خدمات ارزش افزوده را به عنوان بخشی از استراتژی رشد درآمد خود توسعه دهند. اخیراً تحولات قابل توجهی در بازار خدمات ارزش افزوده منطقه وجود داشته که بسیاری از آنها با دیدگاه موجود در مورد همکاری با ارائه دهندگان خدمات OTT^(۲) و دیگر ارائه دهندگان محتوا همراستا است.

❖ شبکه‌های داده و دستگاه‌هایی که افزایش دهنده ارزش افزوده تلفن همراه هستند

مشترکین در بازارهای خاورمیانه به‌طور فزاینده‌ای استفاده از خدمات داده را افزایش داده‌اند که این مسأله مستلزم آن است که پیشرفته‌ترین دستگاه‌های تلفن همراه تولید شده دسترسی به شبکه‌های نسل سوم و چهارم را توسعه دهند. چندین اپراتور در خاورمیانه در سال ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ شبکه‌های LTE^(۳) را معرفی کردند و انتظار می‌رود این روند ادامه یابد. این مسأله تقاضا برای دستگاه‌های با قابلیت اجرای خدمات داده و عمدتاً گوشی‌های هوشمند را تحریک می‌کند. تولیدکنندگان برتر دستگاه‌های تلفن همراه در سال‌های ۲۰۱۲ و اوایل سال ۲۰۱۳ اعلام کردند که رشد مناسبی در فروش گوشی‌های هوشمند در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا صورت گرفته است. با توجه به اظهارات یانگ وو جون، عضو هیأت مدیره شرکت خلیج فارس، سامسونگ شاهد رشد ۲۱۴ درصدی در فروش گوشی در خاورمیانه بوده و این شرکت در امارات متحده عربی در سال ۲۰۱۲ رشد ۳۴۰ درصدی داشته است. دیگر تولیدکنندگان جهانی که رشد فروش خوبی در منطقه داشته‌اند اپل، هواوی، نوکیا، اچ تی سی و بلک بری هستند.

افزایش در مشترکین

مشترکین نسل سوم و نسل چهارم به عنوان درصدی از مشترکین تلفن همراه

منبع: پیش‌بینی

منبع: بی‌زینس مانی‌تور

شاید قابل توجه‌ترین نتیجه از جذب گوشی‌های هوشمند آن است که زمان استفاده از گوشی توسط افراد افزایش یافته است. در واقع، تلفن همراه برای فعالیت‌هایی فراتر از استفاده‌های رایج نظیر پیامک و صوت مورد استفاده قرار گرفته است. بسیاری از این فعالیت‌ها به‌طور مستقیم مربوط به استفاده از خدمات داده‌ای تلفن همراه است، در حالی که دیگر فعالیت‌ها به خدمات ترکیبی^(۴) مربوط می‌شود که از کانال ارتباطی گوشی‌های تلفن همراه استفاده می‌کند تا دسترسی به خدمات در بخش‌های دیگر مانند انجام امور بانکی، بهداشت و کشاورزی را افزایش دهد. در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، اپراتورهای شبکه در معرفی سرویس‌های جدید بدون صوت^(۵) تلفن همراه پیشرو هستند، که اغلب هدف دوگانه رشد درآمد و حفظ مشتری را دنبال می‌کنند.

❖ افزایش خدمات OTT

ارائه دهندگان خدمات OTT فرصت‌ها و ریسک‌هایی به یک میزان برای اپراتورهای شبکه به ارمغان آورده‌اند. فرصت‌ها به‌طور عمده محرک تقاضا برای خدمات داده‌ای هستند که در آنها از خدمات OTT استفاده می‌شود. با این حال، مقدار داده‌های مورد استفاده و اثر آن بر شبکه اپراتورها، اغلب با درآمد حاصل از خدمات غیرصوتی متناسب نیست. در همین حال، برخی از خدمات OTT با خدمات رایج و معمولی اپراتورها مانند پیامک نزدیک است. این مسأله این پتانسیل را ایجاد می‌کند که درآمد اپراتورها از این خدمات را کاهش داده و روند نزولی را در شاخص‌های مالی ایجاد نماید.

علاوه بر اصلی‌ترین خدمات OTT نظیر برنامه‌های پیام‌دهی واتساپ^(۶) و یوتیوب، سرویس اشتراک‌گذاری ویدئوی گوگل که در دسترس کاربران تلفن همراه با اتصال به داده‌ها صورت می‌گیرد، تعدادی از ارائه‌دهندگان جدید، خدماتی مبتنی بر OTT را در سه ماهه اخیر در منطقه معرفی کرده‌اند. در ماه مارس ۲۰۱۳، نوکیا از راه‌اندازی سرویس پخش موسیقی خود به نام نوکیا میوزیک در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا خبر داد. این سرویس در امارات متحده عربی برای اولین بار در حال ارائه است. کاربران می‌توانند موسیقی موردنظر خود را از میان مجموعه‌ای با بیش از ۱۵۰ فهرست پخش منحصر به فرد انتخاب نمایند که گردآوری و بروزرسانی نیز می‌شود. این آلبوم شامل طیف وسیعی از انواع موسیقی از خلیج فارس، عربی، بالیوود و بین‌المللی است. این سرویس با همکاری انواع نام‌های تجاری بین‌المللی از جمله یونیورسال^(۷)، سونی و EMI^(۸) صورت می‌گیرد. سرویس موسیقی نوکیا فاقد تبلیغات است و نیازی به ثبت ندارد و تنها با داشتن یک دستگاه لومیا^(۹) نوکیا می‌توان نرم‌افزار موسیقی نوکیا را به صورت رایگان از سایت آن دانلود کرد.

1. Data-Enabled

4. Crossover Services

5. Non-voice Mobile Service

7. Universal

9. Lumia

۲. over-the-top، در یک تعریف کلی، OTT به هر گونه خدمت و محتوای ویدیویی گفته می‌شود که از طریق اینترنت و توسط یک ابزار انتهایی همچون جعبه‌های مبدل مخصوص (Set Top Box) به کاربر نهایی خواهد رسید.

۳. پروژه مشارکتی نسل سوم شبکه تلفن همراه (3GPP Long Term Evolution) آخرین استاندارد در بین فناوری‌های شبکه تلفن همراه است که فناوری شبکه‌های GSM/سرعت داده افزایش یافته برای تحول جی‌اس‌ام و HSPA/UMTS را ارائه می‌دهد. نسل حاضر شبکه‌های ارتباطی تلفن همراه به طور کلی نسل سوم (3G) شناخته می‌شوند.

۴. نرم‌افزاری قدرتمند و محبوب برای برقراری ارتباط با دوستان و به اصطلاح چت کردن از طریق موبایل می‌باشد.

۸. شرکت چند ملیتی انگلیسی ضبط و نشر موسیقی

❖ رقابت اپراتورها ادامه می‌یابد

در گزارش قبلی، مباحث موجود پیرامون رقابت و همکاری میان ارائه‌دهندگان OTT در منطقه ارائه شد. براساس آخرین شواهد از روند پیشرفت‌ها، اپراتورها هنوز هم به شدت براساس انتخاب‌های قابل دسترس تقسیم‌بندی می‌شوند. زین^(۱) و باتلکو^(۲) در میان اپراتورهایی هستند که همکاری‌هایی را صورت داده و یا خدماتی را به منظور رقابت با خدمات OTT در سال ۲۰۱۳ راه‌اندازی کردند. زین در فوریه ۲۰۱۳، یک طرح آزمایشی از انجمن جی اس ام^(۳) را راه‌اندازی کرده و خدمات Joyn که پلتفرم سرویس ارتباطات پیشرفته یکپارچه (RCS)^(۴) است را حمایت می‌کند. هدف‌گذاری Joyn در این راستاست که با سرویس‌های محبوب مانند واتزآپ، وایبر و اسکایپ رقابت کند. این سرویس‌ها درآمدزایی قابل توجه از طریق خدمات پیام‌دهی و صوتی رایج را رها کرده‌اند. پلتفرم سرویس ارتباطات پیشرفته Joyn خدمات صوتی و پیام‌دهی را از طریق یک نرم‌افزار واحد ارائه می‌دهد. این خدمات شامل اشتراک‌گذاری فایل ویدئو نیز می‌شود. با استفاده روزافزون کاربران از خدمات داده‌ای، میسر ساختن اتصال بیشتر مشتری یک گام مثبت است. محبوبیت نرم‌افزارهایی مانند وایبر و واتزآپ به اپراتورهای تلفن همراه ضربه زده است، به طوری که هنوز قادر به جبران کاهش درآمد حاصل از خدمات صوتی و پیام‌رسانی با درآمدهای حاصل از داده‌ها نبوده‌اند.

در مارس ۲۰۱۳ شرکت باتلکو پورتال جدیدی ویژه بازی راه‌اندازی کرد. براساس گزارش‌های این شرکت، کاربران می‌توانند از سه برنامه متفاوت اشتراک استفاده نمایند: دسترسی روزانه به BHD۰/۱۵۰ (۴/۰ دلار)، دسترسی هفتگی به BHD۰/۵۰۰ (۳۳/۱ دلار) و دسترسی ماهانه به BHD۰/۱۵۰ (۹۹/۳ دلار). به عنوان یک امتیاز اختصاصی و یک باره، بازی‌ها قابل دانلود و به صورت آفلاین هستند. در زمان راه‌اندازی، بازی‌ها تنها در تلفن‌های خاصی (دستگاه‌هایی که نرم‌افزار جاوا را اجرا نموده‌اند) به کار برده می‌شدند، اما برنامه‌هایی پیاده شده‌اند تا بازی‌ها را برای دستگاه‌های بلک بری و آندروید پشتیبانی کنند. با توجه به اینکه اپل ترجیح می‌دهد محتوا و برنامه‌هایی که می‌توانند در آیفون خود اجرا شوند را کنترل کند، تعجب‌آور نیست که باتلکو هیچ اشاره‌ای به این وسیله محبوب نداشته است.

بازی‌های تلفن همراه به طرز غیرقابل باوری محبوب هستند. براساس پیش‌بینی شرکت سیسکو تعداد علاقمندان به بازی‌های ثبت شده تلفن همراه در جهان از ۴۸۷ میلیون نفر در سال ۲۰۱۲ به ۱/۲۷۲ میلیارد در سال ۲۰۱۶ افزایش

خواهد یافت. بنابراین، اگرچه راه‌اندازی پرتال جدید شرکت باتلکو همراه با سودآوری پیش‌بینی می‌شود، اما در مورد همراهی، اشتیاق و وفاداری فعلی فروشگاه‌های نرم‌افزار شخص ثالث جهانی و پرتال‌های شخصی ناشران بازی‌ها با محتوای پلتفرم، اطمینانی وجود ندارد. علاوه بر این، صاحبان دستگاه‌های مجهز به اندروید به احتمال زیاد مصرف‌کنندگان کارآزموده فریم‌یوم^(۵) هستند و برای بازی‌های ارائه شده توسط فروشگاه برنامه‌های بازی گوگل هزینه پرداخت می‌کنند، با این وجود بلک بری موفقیت محدودی با فروشگاه‌های جهانی بلک بری کسب کرده است. فروشگاه‌های برنامه‌های مستقل - مانند جت جار^(۶) و فروشگاه‌های متعلق به تولیدکنندگان بازی (زینگا^(۷)، گلوبوبایل^(۸) و غیره) به همان اندازه توسعه خوبی یافته‌اند. البته برای باتلکو دشوار خواهد بود که خود را از رقابت مجزا سازد.

مشاهده این که اپراتورهای بیشتری به توسعه پلتفرم‌های مشابه اقدام نموده‌اند تا با خدمات OTT سایرین رقابت نمایند، دور از انتظار نیست. روشی که آنها به‌طور فزاینده دنبال می‌کنند همکاری با توسعه‌دهندگان خدمات ارزش افزوده و سایر ارائه‌دهندگان محتوا است. شرکت اردنی اینفو توسل^(۹) که ارائه‌دهنده خدمات تلفن همراه است، یکی از محرک‌های اصلی این راهبرد در منطقه است. این شرکت با بسیاری از اپراتورهای شبکه در سراسر منطقه کار می‌کند و در ماه مارس سال ۲۰۱۳، خدمات تعاملی را با هدف حمایت از بازی‌ها و تربیویا^(۱۰) برای کاربران تلفن همراه در این منطقه راه‌اندازی کرده است. اینفو توسل اعلام کرد درآمد این شرکت در سال ۲۰۱۲ برابر ۱۸ میلیون دلار بوده که ۲۹ درصد نسبت به سال ۲۰۱۱ افزایش داشته است.

❖ تجارت همراه^(۱۱) اوج می‌گیرد

خدمات تجارت همراه در منطقه به‌طور آهسته افزایش می‌یابد. این مسأله تا حدودی به دلیل فقدان چارچوب قانونی در بسیاری از کشورها و تمرکز این سرویس بر کارگران مهاجر در سایر کشورها است. با این حال، در ماه‌های اخیر تلاش‌هایی توسط دینفعان کلیدی صورت گرفته است تا این خدمت را با سایر خدمات مخابراتی ادغام کند. شرکت عمان تل^(۱۲) در دسامبر ۲۰۱۲ عمان یادداشت تفاهمی با بانک مسقط امضا کرده است تا خدمات بانکداری تلفن همراه^(۱۳) را معرفی کند. پیشرفت‌ها برای بانک مسقط فرصتی را فراهم می‌کند تا خدمات بانکی قابل ارائه از طریق گوشی تلفن همراه را گسترش دهد. همچنین در ماه دسامبر

1. Zain
2. Batelco
6. GetJar
7. Zynga
8. Glu Mobile

9. Info2Cell
11. m-Commerce
12. Omantel
13. M-banking

۳. GSM انجمنی از اپراتورهای تلفن همراه و شرکت‌های مرتبط که به حمایت از استاندارد، پیشرفت و ترویج سیستم GSM تلفن همراه اختصاص می‌یابد.
۴. Rich Communications Service. خدمات ارتباطی پیشرفته است. این خدمات یک ابتکار جهانی برای گسترش خدمات بین اپراتور در اکوسیستم صنعتی است و توسط انجمن جی اس ام (GSM) ایجاد شده است.
۵. Freemium یک مدل کسب و کار است که توسط آن یک محصول اختصاصی یا خدمات (به‌طور معمول ارائه دیجیتال مانند نرم‌افزار، رسانه‌ها، بازی‌ها و یا سرویس‌های وب) رایگان ارائه شده است، اما پول (حق بیمه) برای ویژگی‌های پیشرفته، قابلیت، یا کالاهای مجازی شارژ می‌شود.
۱۰. Trivia: بازی‌های چندسؤالی که با پاسخ به هر سؤال به مرحله بعدی خواهید رفت.

❖ اپراتورها به دنبال راه‌حل‌های غیرصوتی شرکت‌ها

مسئلاً سرویس ماشین به ماشین (M2M)^(۷) در میان راه‌حل‌های کسب و کار غیرصوتی موجود، بزرگترین پتانسیل را برای اپراتورهای تلفن همراه دارد. بنابراین M2M در منطقه با استراتژی راه‌حل‌های مشترک که سرویس را توسعه داده و یا در روند توسعه سرویس مؤثر است، اپراتورها را شگفت‌زده نمی‌کند. اپراتورها در مارس ۲۰۱۳ اعلام کردند که کارت‌های ماژول شناسایی ماشین سینتریون را (MIM)^(۸) از طریق شرکت جمالتو^(۹) مستقر می‌کند تا سرویس‌های M2M را پشتیبانی نمایند. MIM ها به دستگاه‌های کنترل از راه دور^(۱۰) اجازه داده‌اند به‌طور مستقیم با سیستم‌های مدیریت مرکزی در ارتباط بوده و به راحتی با سیستم‌های هوشمند مبتنی بر داده که مورد نیاز افراد مرتبط با حوزه نفت و گاز، خرده فروشی، بهداشت و درمان، آب و برق و صنایع و مدیریت حمل و نقل و ترافیک است، یکپارچه شود. دستگاه‌های کنترل از راه دور به‌طور فزاینده‌ای در مکان‌های دوردست مستقر شده‌اند. جایی که هیچگونه دسترسی به منابع قدرت وجود ندارد و شرایط آب و هوایی متنوع می‌تواند اثر مخربی بر سیستم‌های پیچیده داشته باشد.

بنابراین، شرکت جمالتو راهکارهای قوی و مقیاس‌پذیری در خط تولید سینتریون طراحی کرده است که به خوبی تناسب لازم جهت خاتمه نیازهایی که کاربران تقاضا می‌دهند را دارد. این فناوری، تلاش‌های اپراتورها را برای توسعه طیفی از خدمات مسافت سنجی^(۱۱) و داده برای مشتریان در دامنه گسترده‌ای از صنایع عمودی^(۱۲) حمایت می‌کند. این حمایت سبب می‌شود وابستگی به هسته ثابت^(۱۳) و خدمات مخابرات تلفن همراه برای رشد درآمد از بین برود.

در فوریه ۲۰۱۳، موبایلی (شرکت مخابراتی عربستان) قرارداد همکاری با شرکت آمریکایی جاسپر وایرلس^(۱۴)، ارائه‌دهنده امکانات M2M، امضا کرد. این دو شرکت، فرصت‌ها را بررسی می‌کنند تا طیف گسترده‌ای از راه‌حل‌های دستگاه‌های اتصال هوشمند را به کاربران نهایی در سرمایه‌گذاری و بخش‌های بازار مصرف انبوه در سراسر عربستان سعودی فراهم کنند. جاسپر وایرلس شرکت موبایلی را قادر خواهد ساخت با برنامه‌ها و سرویس‌هایی، طیف گسترده‌ای از دستگاه‌های بی‌سیم تعبیه شده در سراسر صنعت خودرو، مخابرات و سرگرمی، لوازم الکترونیکی مصرفی، اندازه‌گیری هوشمند و بخش اتوماسیون ساختمان و بسیاری دیگر را متصل ساخته و مدیریت کند.

شرکت مستر کارت ورلد واید^(۱۵) اعلام کرده است که این شرکت ارائه سرویس پرداخت مبتنی بر تلفن همراه^(۱۶) را در سال ۲۰۱۳ در اردن آغاز خواهد کرد. سیستم مسترکارت به مشترکان اجازه خواهد داد که برنامه‌ای دانلود کرده و به موجودی حساب بانکی خود دسترسی داشته باشند و یا کیف پول الکترونیکی را راه‌اندازی کنند که از طریق آن قادر خواهند بود پرداخت‌هایشان را انجام دهند. با توجه به اینکه تنها ریسک این مسأله برای گوشی‌های به سرقت رفته، میزان موجودی ذخیره شده در کیف پول خواهد بود و برای دسترسی کلی به حساب بانکی مشتری خطری وجود ندارد، به همین دلیل برای امنیت بیشتر مشترکین در استفاده از کیف پول ممکن است در مورد این سیستم درخواست تجدیدنظر صورت گیرد.

در فوریه ۲۰۱۳، شرکت مخابراتی اتصالات^(۱۷) برنامه‌هایی برای تجاری‌سازی بازار کیف پول تلفن همراه برنامه‌ریزی کرد. در این روش جدید کیف پول تلفن همراه قادر خواهد بود طیف گسترده‌ای از پرداخت‌ها و نقل و انتقالات را به مشترکان ارائه دهد که شامل نقل و انتقال داخلی و بین‌المللی پول، مدیریت حساب‌های بانکی و خرید بلیط خدمات حمل و نقل عمومی است. اتصالات با استفاده از راه‌حل‌های امنیت حساب، انتقال پول و تأیید هویت کاربر از مسترکارت، نفوذ خود را بیشتر می‌کند. همچنین با استفاده از فناوری انتقال داده بدون تماس^(۱۸) از فناوری‌های شرکت تکنولوژی آبرتو^(۱۹) خدمات خویش را قوت می‌بخشد. کاربران جهت استفاده از این خدمات نیاز دارند یک سیم کارت با ارتباط حوزه نزدیک (ان. اف. سی)^(۲۰) فعال را خریداری کنند، که در هر گوشی و یا دستگاه‌های تلفن همراه کار خواهد کرد، در نتیجه نیازی به ارتقای دستگاه تلفن همراه به یک دستگاه گران‌قیمت‌تر نیست. علاوه بر این بسیاری از گوشی‌های جدید که از سال ۲۰۱۳ به بعد بازار وارد می‌شوند - از جمله گوشی‌های با کیفیت پایین - دارای فناوری ان. اف. سی می‌باشند. اتصالات امیدوار است بتواند با تصویب این مسأله در بانک مرکزی امارات متحده عربی، این سرویس را در آوریل ۲۰۱۳ راه‌اندازی نماید.

این تحولات این دیدگاه را تکمیل کرده که فضایی جهت خدمات پرداخت با استفاده از نرم‌افزارها و فناوری‌های ان. اف. سی وجود دارد. همچنین خدمات انتقال تلفن همراه به مشتریان بانک اجازه می‌دهد با استفاده از دستگاه‌های تلفن همراه به حساب‌های بانکی خود دسترسی داشته باشند.

2. M-payment

3. Etisalat

4. Contactless Data Transfer Technology

5. Oberthur Technologies

9. Gemalto

10. Remote Machines

11. Telemetry

13. Core Fixed

14. Jasper Wireless

۱. MasterCard Worldwide: یک شرکت چند ملیتی است که در نیویورک واقع شده است. کار اصلی این شرکت در سرتاسر دنیا این است که پرداخت‌های بین بانکی را در مورد بانک‌هایی انجام دهد که از مسترکارت‌های نقدی و اعتباری برای پرداخت‌هایشان استفاده می‌کنند.

۶. Near Field Communication: نوعی وسیله ارتباطی بی‌سیم بین دو دستگاه در مجاورت همدیگر است که در فاصله‌های کوتاه (حداکثر چند سانتی‌متر) کاربرد دارد.

۷. Machine-to-Machine: این سرویس سرویسی است که انسان در آن دخالتی ندارد (در این سرویس ماشین‌ها با هم تعامل می‌کنند) کاربرد اصلی آن برای خدمات نظارتی و خدمات نگهداری می‌باشد.

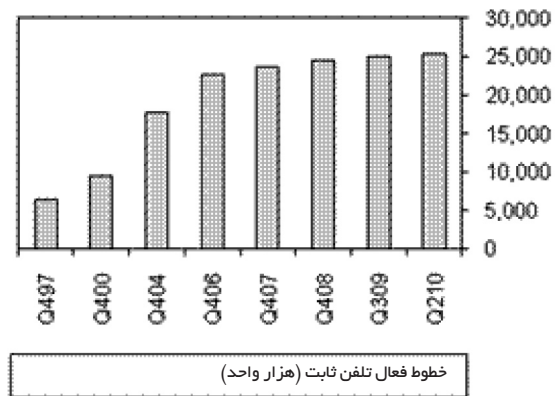
۸. MIM: Machine Identification Module: پلت فرم سیم کارت خاصی است که به‌طور خاص برای برنامه‌های کاربردی M2M طراحی شده است.

۱۲. Verticals Industry: به صنایعی گفته می‌شود که از صنایع دیگر مجزا هستند.

❖ خط ثابت

جدیدترین اطلاعات منتشر شده توسط شرکت مخابرات ایران مربوط به پایان ژوئن ۲۰۱۰ است. با توجه به داده‌های منتشر شده این شرکت ۲۵/۴۱ میلیون خط ثابت داشته است که نسبت به ۲۵/۸۰۴ میلیون خط در سال ۲۰۰۹ کاهش داشته است و نسبت به ۲۴/۵ میلیون خط ثابت در پایان سال ۲۰۰۸ افزایش داشته است.

با توجه به گزارش‌های اتحادیه بین‌المللی مخابرات، ایران در پایان سال ۲۰۱۱، دارای ۲۷/۷۶۷ میلیون خط تلفن ثابت فعال بوده است. این میزان خطوط یک رشد ۳/۴ درصد را در سال ۲۰۱۱ نشان می‌دهد که کمی کمتر از رشد سالانه ۴ درصد ثبت شده در سال ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ است. اطلاعات جدیدی در این رابطه در دسترس نیست.

خط ثابت
۱۹۹۷ تا ۲۰۱۰

منبع: شرکت مخابرات ایران

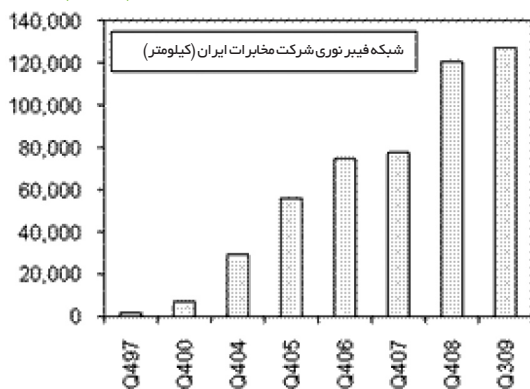
شواهد کمی وجود دارد که رشد بازار خطوط ثابت ایران رکود قابل توجه داشته باشد، اگرچه اپراتور وقت گزارش داده است در نیمه اول سال ۲۰۱۰ خطوط ثابت کاهش جزئی داشته است. تقاضا برای خدمات خطوط ثابت با وجود بلوغ بازار تلفن همراه کشور وجود دارد که این مسأله عمدتاً به دلیل گسترش شبکه در مناطق روستایی است. شرکت مخابرات ایران به‌طور خاص بر افزایش تعداد روستاهایی متمرکز شده است که به شبکه خطوط ثابت متصل هستند. با توجه به آخرین داده‌ها در ژوئن ۲۰۱۰، تعداد روستاهای متصل به ۵۲,۶۰۰ رسیده است که از این تعداد در حدود ۹,۸۰۰ روستا با خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات^(۱) روستایی مجهز شده‌اند. تعداد روستاهای متصل در نیمه اول سال ۲۰۱۰ نسبت به ۶۲,۱۲۰ روستا در پایان سال ۲۰۰۹ کاهش داشته‌اند. البته روستاهای استفاده‌کننده از خدمات شرکت مخابرات ایران از ۴۳,۸۰۰ در پایان سال ۲۰۰۴ به ۵۳,۸۴۵ در پایان سال ۲۰۰۸ افزایش یافته است.

در پایان سپتامبر ۲۰۰۹، با توجه به گسترش شبکه فیبر نوری شرکت مخابرات ایران تعداد ۱,۲۲۳ شهر به شبکه شرکت مخابرات متصل شدند. این میزان به تفکیک، ۱,۲۰۵ شهر

در پایان سال ۲۰۰۸، ۱,۰۸۶ شهر در پایان سال ۲۰۰۷ و ۹۴۲ شهر در پایان سال ۲۰۰۶ بوده است. شرکت مخابرات گزارش داده است که از ژوئن ۲۰۱۰، حدود ۹۹,۰۰۰ پورت دیتا در کشور وجود دارد. قابل ذکر است این میزان منحصر به پورت‌های شرکت مخابرات مربوط نمی‌شود.

در سال ۲۰۰۸ شرکت مخابرات اعلام کرد که ۴۴,۰۰۰ کیلومتر به شبکه فیبر نوری خود اضافه کرده و طول شبکه فیبر نوری به ۱۲۵,۰۰۰ کیلومتر رسیده است. با توجه به آخرین اطلاعات منتشر شده، ۷,۰۰۰ کیلومتر فیبر نوری دیگر نیز در نه ماه اول سال ۲۰۰۹ گسترش یافت و به ۱۳۲,۰۰۰ کیلومتر رسید. ظرفیت پهن‌بند بین‌المللی از ۱۰,۸۷۰ مگابیت در ثانیه در پایان سال ۲۰۰۷ به ۲۲,۹۹۲ مگابیت در ثانیه در پایان سال ۲۰۰۸ افزایش یافته و در پایان سپتامبر ۲۰۰۹ (آخرین داده‌های موجود)، ظرفیت پهن‌بند بین‌المللی به ۲۶,۱۵۴ مگابیت در ثانیه افزایش یافته است. علی‌رغم این که شرکت مخابرات، در خصوص توسعه شبکه فیبر نوری ملی خود، اطلاعات بیشتری ارائه نکرده است، این اعتقاد وجود دارد که این شرکت به‌طور پیوسته به گسترش شبکه‌های خود ادامه می‌دهد.

توسعه شبکه فیبر نوری شرکت مخابرات ایران (کیلومتر)

منبع: شرکت زیرساخت مخابرات ایران

شرکت مخابرات ایران اعلام کرده است که گسترش فیبر نوری کمک فراوانی به ارتباطات بهتر محلی، ملی و بین‌المللی برای خدمات صدا، داده و انتقال چند رسانه‌ای نموده است. پروژه TAE^(۲) (آسیا و اروپا) یکی از اقدامات انجام شده توسط این شرکت است تا آسیا را توسط ۲,۲۰۰ کیلومتر کابل فیبر نوری از طریق ایران به اروپا متصل کند. از جمله پروژه‌های دیگری که شرکت مخابرات اخیراً با آن درگیر بوده، ۱۵۰ کیلومتر کابل فیبر نوری بین ایران و افغانستان است. در آوریل ۲۰۰۸ نیز مشخص شد که شرکت چینی هواوی^(۳) با شرکت مخابرات ایران تفاهم‌نامه‌ای راجع به همکاری‌های آموزشی امضا کرده است. با توجه به گزارش‌های محلی، این دو شرکت در دانشکده مخابرات در اصفهان همکاری خود را آغاز کردند تا برنامه‌های آموزشی مشترک را در فناوری‌های کابلی و بی‌سیم ارائه دهند.

1. Information and Communications Technology

2. Trans Asia - Europe

3. Huawei Technologies

اطلاعات جدید منتشر شده تا مارس ۲۰۱۳ توسط مرکز مدیریت توسعه اینترنت ملی بیان می‌کند که اکنون ۴۵ میلیون کاربر اینترنت در کشور وجود دارد. محاسبات این بخش با توجه به این اطلاعات تجدیدنظر شده صورت گرفته است، اما اندازه بازار به این رقم افزایش نیافته، زیرا اعتقاد بر این است که این میزان تا حدودی اغراق‌آمیز است.

براساس اطلاعات منتشر شده توسط اتحادیه بین‌المللی مخابرات تنها ۲۱ درصد از مردم، کاربران منظم اینترنت هستند. با توجه به داده‌های اقتصاد کلان بررسی شده توسط بیزینس مانیتور برای کشور، این مقدار حدود ۱۵/۷ میلیون نفر است. تخمین‌های اتحادیه براساس تعداد خطوط دسترسی پهن‌بند است که در پایان سال کمتر از ۱/۸ میلیون خط بوده است. در سال ۲۰۱۲ این رقم به ۲۱/۵ میلیون خط افزایش می‌یابد که رشد سالانه ۳۷ درصدی را نشان می‌دهد.

شرکت مخابرات ایران همانند بخش خطوط ثابت، بر بازار اینترنت نیز از طریق شرکت تابعه خود - شرکت ارتباطات داده‌های ایران^(۹) - چیره شده است. شرکت مخابرات قبلاً طرح‌هایی را جهت گسترش پایگاه مشتریان اینترنتی خود تا ۳۰ میلیون در انتهای سال ۲۰۰۹ بیان کرده بود. هدفی که اعتقاد بر این است به دلیل حواشی گسترده محقق نگردیده است.

دقت محاسبه تعداد کاربران اینترنت نیز مسأله‌ای چالش برانگیز است. یکی از مشکلات محاسبه تعداد کاربران اینترنت در ایران آن است که بسیاری از کاربران اینترنت از طریق امکانات عمومی مانند کتابخانه‌ها و کافی‌نت‌ها به اینترنت دسترسی پیدا می‌کنند. همچنین اتصالات خانگی به صورت مشترک دسترسی به اینترنت را برای کاربران متعدد فراهم می‌کند.

سرمایه‌گذاری‌های در حال اجرا در گسترش فیبر نوری توسط شرکت مخابرات و ظرفیت پهن‌بند بین‌المللی بایستی با بهبود همراه کیفیت شود. با توجه به گزارش خبرگزاری زاویا^(۱۰) در مارس ۲۰۱۰، شرکت مخابرات برنامه‌هایی را جهت توسعه شبکه اینترنت ملی برای نیل به پوشش ملی واقعی در طول ۱۲ ماه آینده اعلام کرده بود. این قابل درک است که پروژه توسعه، ظرفیت شبکه را چهار برابر افزایش می‌دهد. محمد علی آربانیان، معاون مدیر فناوری اطلاعات شرکت مخابرات عنوان کرده است که در تلاش جهت راه‌اندازی امکانات و تجهیزات برای بهبود کیفیت با پیمانکارانی همکاری دارند تا ظرف شش ماه این امکانات مورد استفاده قرار گیرند. طبق برنامه‌ریزی‌ها مقرر شده شبکه اینترنت ملی در طول سال ۲۰۱۳ عملیاتی شود و امکان کنترل بیشتر را فراهم آورد.

ایران گزارش داده که بیش از ۱,۲۰۰ ارائه‌دهنده خدمات اینترنتی^(۱۱) دارد که بسیاری از آنها در مناطق منحصر به فرد به کار گرفته می‌شوند. قوانین و مقررات جاری تصریح می‌کند که ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی در ایران می‌بایست جهت تأمین

شرکت قطری گلف بریج اینترنت‌شنال^(۱) در آوریل ۲۰۱۰ که اپراتور راه‌اندازی کابل زیردریایی در منطقه خلیج فارس است با شرکت ارتباطات زیرساخت، تفاهم نامه‌ای جهت عبور کابل‌های زیردریایی در کشور به امضا رساند. سیستم کابل‌های گلف بریج اینترنت‌شنال، که در دسامبر ۲۰۱۱ تکمیل شد، دارای هشت درگاه بین‌المللی^(۲) در خاورمیانه است که بحرین، ایران، عراق، عربستان سعودی، کویت، عمان، قطر و امارات متحده عربی را به هم متصل می‌کند. شرق آن به درگاه گلف بریج اینترنت‌شنال در بمبئی هند متصل است، در حالی که غرب آن با درگاه سیسیل ارتباط دارد که اتصال به بازارهای عمده اروپایی را فراهم می‌کند.

در ژوئن ۲۰۱۱ شرکت ارتباطات زیرساخت یکی از چهار شرکت مخابراتی بود که توافقنامه ساخت و ساز و تعمیر و نگهداری برای یک سیستم کابلی جدید را امضا کرد. بزرگراه ارتباطی ایران و اروپا^(۳) از فرانکفورت در اروپای شرقی، روسیه، آذربایجان، ایران و خلیج فارس به برکاء در عمان عبور خواهد کرد و از مسیر ۱۰ هزار کیلومتری حدود ۹,۵۰۰ کیلومتر آن کابل زمینی خواهد بود. اعضای این پروژه که شامل شرکت‌های عمان تل، رزتکام، کابل و وایرلس^(۴) و شرکت ارتباطات زیرساخت می‌شوند، بخش‌هایی از شبکه را در کشور خود ساخته و توسعه خواهند داد و بخش آذربایجانی توسط دلتا تلکام^(۵) ساخته خواهد شد. ظرفیت طراحی شده سیستم جدید برای این پروژه تا ۳/۲ ترابیت در ثانیه با طول حدود ۱۰,۰۰۰ کیلومتر (شامل حدود ۹,۵۰۰ کیلومتر کابل فیبر زمینی) خواهد بود. این سیستم در عمل در ماه می ۲۰۱۲ با ظرفیت اولیه ۵۴۰ گیگابیت در ثانیه قرار داده خواهد شد و ظرفیت نهایی آن به ۳/۲ ترابیت در ثانیه افزایش خواهد یافت. براساس گزارش‌ها دلتا تلکام، بخش آذربایجان را در آوریل ۲۰۱۲ به اتمام رسانده و انتظار می‌رفت تست پورتال^(۶) تا ژوئن ۲۰۱۲ آغاز شود. شرکت آلتاکال - لوسنت^(۷) تجهیزات مورد نیاز را برای این پروژه تأمین کرد.

دولت ایران در آوریل ۲۰۱۳ اعلام کرد که برای ارسال ماهواره مخابراتی به فضا ظرف مدت پنج سال برنامه‌ریزی کرده است. این ماهواره قرار است پنج کانال محلی را پخش نماید. در حال حاضر تقاضا برای خدمات تلویزیون پولی^(۸) در ایران در کمترین میزان خود است.

❖ پهن‌بند اینترنت

در گزارش اول سال ۲۰۱۳ تجدیدنظرهایی در مورد تخمین اینترنت صورت گرفت تا با ارقام اتحادیه بین‌المللی مخابرات هم‌ترازی ایجاد شود. اتحادیه بین‌المللی مخابرات، کاربران اینترنت را در ایران کمتر از چیزی نشان می‌دهد قبلاً توسط دولت برآورد شده بود.

1. Gulf Bridge International (GBI)
2. Landing Points
3. Europe-Persia Express Gateway
4. Cable&Wireless

5. Delta Telecom
6. Gateway
7. Alcatel-Lucent
8. Pay-TV

9. Data Communication Company of Iran (DCI)
10. Zawya
11. Internet Service Provider (ISP)

پهن‌بند خود به شرکت مخابرات تکیه داشته باشند. پیش از این، ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی به شبکه عمومی تلفن^(۱) شرکت مخابرات وابسته بودند. در حال حاضر، ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی در ایران، به‌طور فزاینده به ظرفیت خط داده مدرن دسترسی دارند که توسط شبکه ملی مبتنی بر پروتکل اینترنت ارائه شده است.

در همین حال، چند شرکت ایرانی از جمله شرکت مخابرات در حال انجام طرح‌های مختلفی با هدف گسترش میزان ظرفیت پهن‌بند بین‌المللی هستند. در نوامبر ۲۰۰۹، گزارش شد که ایران مبین^(۲)، شرکت ایرانی متعلق به بخش خصوصی، سرمایه‌گذاری مشترک ۵۰ درصدی با شرکت سی-رینگ تلکام^(۳) صورت داد که این شرکت خود حاصل سرمایه‌گذاری سینترا^(۴) روس و آرتلکام^(۵) آذربایجان است. هدف این پروژه همکاری در پیشنهاد اولیه یک حلقه فیبر نوری جدید در اطراف دریای خزر است تا برای انتقال صدا و داده از اروپا و آسیا و بهبود ارائه خدمات اینترنت در منطقه خزر استفاده شود. ایران مبین از طریق پی بستر^(۶) شرکت ارتباطات زیرساخت، به عنوان تنها اپراتور زیرساخت پی بستر در ایران، با سی-رینگ ارتباط برقرار می‌کند. شرکت ارتباطات زیرساخت به نوبه خود توافق‌نامه‌ای با شرکت روسی رزتکام^(۷) امضا کرد تا میزهای انتقال بین‌المللی را به اشتراک بگذارند. این دو شرکت در آوریل ۲۰۱۰ گزارش دادند که یک یادداشت تفاهم مشترکی را امضا کردند تا به عنوان شرکای استراتژیک برای ایجاد یک کریدور ترانزیت مخابراتی شمال-جنوب عمل کنند. این پروژه به منظور پاسخگویی به رشد تقاضا برای خدمات مخابراتی در منطقه شرق دریای خزر و خاورمیانه تعریف شده است و ظرفیت پی بستر ارتباط بین‌المللی را به منظور انتقال ترافیک صدا و دسترسی به اینترنت افزایش می‌دهد.

مرحله اول تفاهم‌نامه که شامل نوسازی مشترک شبکه‌های ملی و گذرگاه‌های بین‌المللی وابسته از طریق نصب و راه‌اندازی مالتی پلکس کرون براساس تفکیک طول موج پرتراکم^(۸) است، افزایش ظرفیت کل کریدور ترانزیت را به ۱۰۰ گیگابیت در ثانیه افزایش می‌دهد. شرکت ارتباطات زیرساخت همچنین در حال اقدام بر روی دو سیستم کابلی جدید است که ظرفیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی را ارائه می‌دهد.

پهن‌بند

با توجه به گزارش‌های اتحادیه بین‌المللی مخابرات، ایران ۱/۷۷۳ میلیون مشترک پهن‌بند ثابت در پایان سال ۲۰۱۱ دارد که این میزان از ۹۶۲,۰۰۰ مشترک در پایان سال ۲۰۱۰ بیشتر است. گفته می‌شود تا پایان مارس ۲۰۱۳ حدود ۶ میلیون نفر با استفاده از اتصالات فیبر نوری به اینترنت دسترسی دارند. برآوردها حاکی از آن است که تعداد واقعی اتصالات پهن‌بند تقریباً نیمی از این رقم برای پایان سال

۲۰۱۲ می‌باشد. خبرگزاری جمهوری اسلامی همچنین ادعا می‌کند که در سه ماه اول سال ۲۰۱۳ حدود ۸۶۷,۰۰۰ نفر به اینترنت پرسرعت دسترسی دارند.

علی‌رغم اینکه شرکت مخابرات کماکان تعداد مشترکان پهن‌بند در شبکه‌های خود را به روز نکرده است و با وجود رشد نسبتاً قوی، ضریب نفوذ پهن‌بند در پایان سال ۲۰۱۲ در ایران تنها ۴/۱ درصد برآورد شده است. ضریب نفوذ پایین در مقایسه با کشورهای دیگر در منطقه نشانگر محدودیت‌هایی است که در ارائه خدمات اینترنت پرسرعت در ایران وجود دارد. همان‌طور که قبلاً اشاره شد، این موضوع شامل اشکال مختلف دخالت دولت در این بخش است.

خدمات خط اشتراک دیجیتال (دی.اس.ال) برای اولین بار در سال ۲۰۰۴ در ایران بنا نهاده شد. در ماه مارس سال ۲۰۰۴ آلتاکل اعلام کرد که اولین شبکه دی.اس.ال را در ایران عرضه می‌کند. در این زمینه قراردادی با شرکت عصر دانش افزار^(۹) امضا شد که یک ارائه‌دهنده خدمات اینترنتی متعلق به بخش خصوصی است. آلتاکل با توجه به شرایط قرارداد موظف بود ۱۰۰,۰۰۰ خط دی.اس.ال در طول یک دوره سه ساله فراهم نماید. خطوط دی.اس.ال سبب می‌شود تعداد زیادی از کاربران در تهران و سراسر کشور به اینترنت پرسرعت متصل شوند و به طیفی از خدمات پهن‌بند دسترسی یابند. فاز اول این قرارداد در ماه می ۲۰۰۴ کامل شد و ۲۳,۰۰۰ خط را پوشش داد.

سایر ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی که خدمات پهن‌بند مبتنی بر DSL را ارائه می‌دهند عبارتند از: سی تل کیش^(۱۰) (قبلاً امکانات شبکه پارسون^(۱۱) بوده)، داتک تلکام، پارس آنلاین و شاتل. پارس آنلاین در سال ۱۹۹۹ تأسیس شد و خدمات ADSL، dialup و VSAT را فراهم می‌کند. در همین حال، سی‌تل کیش، داتک و شاتل تمام خدمات ADSL+ را ارائه می‌دهند.

اگرچه شکل اصلی اتصال به اینترنت، پهن‌بند ADSL است، فناوری‌های پهن‌بند دیگری نیز پدید آمده‌اند و برای رشد قابل توجه، پتانسیل دارند (به عنوان مثال، شرکت لیزر^(۱۲) اعلام کرد در ژانویه ۲۰۰۷ تمام مناطق تهران توسط شبکه پهن‌بند بی‌سیم مبتنی بر وایمکس آنها پوشش داده شده است).

در مارس ۲۰۰۹ گزارش داده شد که مجوزهای وایمکس به چهار شرکت اعطا شده است و آنها را قادر می‌سازد خدمات را در استان‌های خاصی از ایران راه‌اندازی کنند. به شرکت ایرانسل مجوز داده شد تا خدمات وایمکس را در شش استان تهران، آذربایجان شرقی، اصفهان، خراسان رضوی، فارس و خوزستان ارائه دهد. با این حال، ایرانسل اعلام کرده است که جذب مشترکین به علت محدودیت محتوا و پهن‌بند آهسته پیش می‌رود. در اکتبر ۲۰۱۱ روزنامه ایران گزارش داد که شرکت ام. تی. ان اتصال به وایمکس را در ۲۵ شهر در سراسر کشور ارائه داده است. ام. تی. ان نیز در نتایج نیمه اول سال

1. Public Switched telephone network
2. Iran Mobin
3. C-Ring Telecom
4. Synterra

5. AzTelekom
6. Backbone
7. Rostelecom
8. Dense wavelength division multiplexing (DWDM)

9. Asre Danesh Afzar (ADA)
10. CTEL Kish
11. Parsun Network Solutions
12. Laser Company

شبکه اینترنت ارائه شد، ضرورت این مسأله بیشتر حس شد و مسوولین در مورد اهمیت آن متقاعد شدند. در واقع دلیل اصلی راه‌اندازی این شبکه ملی، مسائل امنیت ملی ایران است.

بخش عمده‌ای از ترافیک اینترنتی در ایران از طریق شبکه‌های جهانی با محوریت ایالات متحده مسیریابی می‌شود و اطلاعات قبل از رسیدن به ایران در ایالات متحده است و توجیه این مسئله نیز برخورداری از سرعت بالاتر و قیمت پایین‌تر است. شایان ذکر است که در سال‌های اخیر بسیاری از مراکز دولتی، میزبان پایگاه‌های اینترنتی خود را به سرورهای داخل کشور انتقال داده‌اند.

در فصل دوم سال ۲۰۱۲، علی آقامحمدی معاون نظارت و هماهنگی در سیاست‌های اقتصادی معاون اول رئیس‌جمهور اعلام کرد که ایران به دنبال راه‌اندازی شبکه اینترنتی جدید به نام "اینترنت حلال" است که از این طریق از نفوذ شبکه‌های غربی اینترنت بیرون بیاید. وی افزود: "ایران به زودی شبکه جدید اینترنتی با اصول اسلامی ایجاد خواهد کرد تا ارتباطات و شبکه تجاری خود با شبکه‌های جهانی را ارتقا ببخشد.

براساس دیدگاه‌های آقامحمدی، این مسأله سبب بازکردن جایگاه ویژه برای زبان فارسی خواهد شد. هدف از راه‌اندازی این شبکه افزایش حضور زبان فارسی و تقویت جایگاه ایران در این منبع غنی ارتباطات و اطلاعات است. وی اضافه کرد راه‌اندازی اینترنت حلال یک چرخش جدی به سمت دولت الکترونیک، تجارت الکترونیک، بانکداری الکترونیک و خدمات الکترونیک در سراسر کشور است.

براساس گزارش ۴۱۰ صفحه‌ای مؤسسه خانه آزادی (که یک سازمان غیردولتی است) در مورد اینترنت، ایران از نظر آزادی با چالش‌هایی مواجه است و وبلاگ نویسان مشکلاتی را داشته‌اند.

همچنین آقامحمدی اعلام کرده است که کنسرسیوم اینترنت بر شبکه فیبر نوری کشور کار خواهد کرد و سرعت اینترنت افزایش خواهد یافت. این کنسرسیوم سرویس‌های خود را به ۱۰ میلیون ایرانی از طریق فیبر نوری ارائه خواهد داد.

در آوریل ۲۰۱۲ خبرگزاری فارس به نقل از رضا تقی‌پور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات اعلام کرد که فاز اول اینترنت ملی تا سپتامبر ۲۰۱۲ عملیاتی خواهد شد که البته شواهدی مبتنی بر تحقق آن دیده نمی‌شود و بعد از این خبرگزاری‌ها گزارش دادند که خدمات شبکه ملی اینترنت در سال ۲۰۱۳ آغاز خواهد شد.

تقی‌پور اضافه کرده است که یک مرکز داده داخلی، موتور جستجو و خدمات ایمیل داخلی این شبکه ملی را تکمیل خواهد کرد. ضمناً این شبکه اطلاعات ناهمگون با فرهنگ اسلامی را محدود خواهد کرد. این شبکه در سپتامبر ۲۰۱۲ با حضور خبرگزاری‌های دولتی آغاز به کار اولیه کرد و اطلاعات نظامی به این شبکه بسته منتقل شد. گفته شد سایر اطلاعات

۲۰۱۲ خود، ادعا کرد شرکت تابعه ایرانی‌اش یعنی ایرانسل، از ژوئن ۲۰۱۲، ۲۳۱,۰۰۰ مشترک وایمکس دارد که نسبت به ۱۷۵,۰۰۰ مشترک در سپتامبر ۲۰۱۱ افزایش یافته است.

دو شرکت دیگر، به نام‌های اسپادان^(۱) و رایانه دانش گلستان، مجاز به ارائه خدمات وایمکس به ترتیب در استان اصفهان و استان گلستان شدند. همچنین شرکت مبین‌نت^(۲) چهارمین شرکتی بود که مجوز سراسری وایمکس را کسب کرد تا خدمات خود را در تمام ۳۱ استان ارائه دهد. این شرکت برای این مجوز، ۱۰۷ میلیون دلار در سال ۲۰۰۸ پرداخت کرد و در سال ۲۰۰۹ خدمات را در ۳۵ شهر بزرگ راه‌اندازی کرد. در مراسم اعطای مجوز، مدیر سازمان ارتباطات و تنظیم مقررات رادیویی، سخنانی در ارتباط با سیاست‌های دولت در مورد فراهم نمودن امکان دسترسی بیشتر مردم به خدمات پهن‌بند داشت و به توانایی وایمکس برای ارائه دسترسی به شبکه پرسرعت با یک هزینه معقول اشاره کرد.

مبین‌نت در سال ۲۰۰۹، ۱۵۰ مکان به عنوان ایستگاه پایه انتقال‌دهنده^(۳) برای شبکه وایمکس خود راه‌اندازی کرد. این شرکت تأیید کرد که ۴۵۰ ایستگاه پایه در پایان فاز اول پروژه کامل شده است و تصمیم دارد شبکه خود را تا ۱,۲۵۰ ایستگاه پایه با ۸۰ درصد پوشش داخلی گسترش دهد. این شرکت اینترنت پرسرعت را به مشتریان خانگی و شرکت‌های کوچک و متوسط (SME)^(۴) می‌دهد. این شرکت همچنین خدمات شبکه خصوصی مجازی (VPN)^(۵) را ارائه می‌دهد. به گفته این شرکت، VPN توسط چندین بانک ایرانی برای دفتر مرکزی و نیازهای ارتباط از راه دور شعب استفاده می‌شود.

با وجود این که قبلاً ۲۰ میلیارد دلار برای توسعه شبکه نسل آینده^(۶) واگذار شده است، دولت ایران محدود کردن استفاده از خدمات پهن‌بند توسط کاربران خانگی را ادامه داده است. در اکتبر سال ۲۰۰۶ گزارش شده است که دولت اینترنت پرسرعت سریع‌تر از ۱۲۸ کیلوبیت در ثانیه را برای مشتریان خانگی ممنوع کرده است. این تصمیم دولت به خدمات ارائه شده به برخی از شرکت‌ها نیز گسترش یافت. در فوریه ۲۰۱۰، دولت ایران دسترسی به تعدادی از سایت‌های خارجی از جمله بی بی سی، صدای آمریکا و شبکه‌های اجتماعی مانند فیس بوک و توییتر را مسدود کرد. علاوه بر این دسترسی به شرکت‌های ارائه‌دهنده رایانامه مانند جی‌میل و یاهو نیز دشوار شد.

شبکه اینترنت ملی در ایران

ادامه نگرانی دولت ایران در رابطه با ورود اطلاعات خارج از کنترل به داخل کشور، سبب شده است مسوولین سراغ ایده اینترنت جداگانه و جهت استفاده داخلی بروند. برنامه‌ها جهت راه‌اندازی این شبکه در سال ۲۰۰۷ مورد تصویب دولت قرار گرفت و در ایام پس از انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۰۹ که عکس‌ها و فیلم‌های متعددی از کشورهای خارجی در

1. Espadan

2. MobinNet

3. Base Transceiver Station (BTS)

4. Small and Medium Enterprises

5. Virtual Private Network

6. Next-generation network

غیرنظامی نیز در زمان خود به این شبکه منتقل خواهد شد و گوگل و جی‌میل در انتهای سپتامبر ۲۰۱۲ ممنوع خواهد شد. ایران یکی از کشورهای پیشرو از لحاظ فیلتر سایت‌های اینترنتی است و بسیاری از سایت‌ها به دلایل اخلاقی و امنیتی مسدود هستند.

در نوامبر ۲۰۱۲ مشخص شد ایران به عنوان ارائه‌دهنده خدمات اینترنت به سایر کشورها مطرح است. این توسعه بعد از فاز اول بزرگراه ارتباطی ایران-اروپا اتفاق افتاده است که یک بزرگراه ارتباطی متصل کننده اروپا و غرب آسیا است. این پروژه در مارس ۲۰۱۳ آغاز شده است. ایران بعد از راه‌اندازی این پروژه از مصرف‌کننده سطح ۳ خدمات اینترنت به ارائه‌دهنده سطح ۲ خدمات اینترنت تبدیل خواهد شد.

«گرایش‌ها و پیشرفت‌های صنعت»

❖ خودداری سامسونگ از ارائه برنامه‌های کاربردی به مشتریان ایرانی

شرکت سامسونگ به مشتریان خود در ایران اطلاع داد که از ۲۲ می ۲۰۱۳ به فروشگاه آنلاین سامسونگ دسترسی نخواهند داشت. سامسونگ، موانع حقوقی را علت عدم توانایی خود در ارائه برنامه‌های کاربردی به مشتریان ایرانی اعلام کرد.

❖ تأخیر بازار داده

شرکت تأمین تلکام در فوریه ۲۰۱۳ حق امتیاز انحصاری خدمات شبکه‌ای نسل سوم تلفن همراه را به مدت یک سال تا سپتامبر ۲۰۱۴ تمدید کرد. در نتیجه تا اواخر سال ۲۰۱۴، همراه اول و ایرانسل قادر به راه‌اندازی خدمات شبکه‌ای نسل سوم تلفن همراه در ایران نخواهند بود.

❖ تبرئه ام. تی. ان از اتهامات ارتشاء

در فوریه ۲۰۱۳ شرکت ام. تی. ان اعلام کرد که از اتهامات ارتشاء به مقامات ایرانی جهت کسب پروانه اپراتوری تلفن همراه در ایران تبرئه شده است. این اقامه دعوی توسط شرکت ترکسل علیه ام. تی. ان پس از آن صورت گرفت که یک شرکت فرعی وابسته به ترکسل در کسب پروانه جی. اس. ام (سامانه جهانی ارتباطات همراه) دوم ایران در سال ۲۰۰۵ ناکام ماند.

❖ راه‌اندازی وب سایت به اشتراک‌گذاری فیلم

ایران در نوامبر ۲۰۱۲ وب سایت اشتراک‌گذاری فیلم خود را تحت عنوان "مهر" راه‌اندازی کرد که توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. وب

سایت مذکور این امکان را برای افراد فراهم می‌کند که فیلم‌های کوتاه خود را به اشتراک گذاشته و به تولیدات صوتی و تصویری صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران دسترسی داشته باشند. بنابر اعلام وب سایت مذکور، هدف از راه‌اندازی آن ترویج فرهنگ ایرانی و جذب کاربران فارسی زبان است. وب سایت مذکور به عنوان گزینه‌ای در مقابل یوتیوب فعال است که در اواسط سال ۲۰۰۹ به علت نامناسب بودن محتویات آن از نظر ایران ممنوع شد. ضمناً دولت ایران توسعه اینترنت ملی را ادامه می‌دهد.

❖ افزایش کنترل‌ها بر اینترنت در ایران

بنابر اظهارات مهدی کریمی نیستانی، معاون شرکت ارتباطات زیرساخت، ایران تا مارس ۲۰۱۳ به عنوان یک تأمین‌کننده خدمات اینترنتی (ISP) به سایر کشورها، به ارائه خدمات خواهد پرداخت. این رویداد پس از اولین فاز بزرگراه ارتباطی ایران و اروپا روی خواهد داد که یک بزرگراه مخابراتی متصل‌کننده اروپا به آسیای شرقی است که قرار است تا ۲۰ مارس ۲۰۱۳ بهره‌برداری آن آغاز شود. نیستانی افزود ایران بعد از راه‌اندازی این پروژه از مصرف‌کننده سطح ۳ خدمات اینترنت به ارائه‌دهنده سطح ۲ خدمات اینترنت تبدیل خواهد شد.

❖ پیشنهاد ماهواره مشترک توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات جهت ارائه خدمات مخابراتی

رضا تقی پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ایران در نوامبر ۲۰۱۲ پیشنهاد ساخت یک ماهواره مشترک برای کشورهای

عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی اکو را برای استفاده از خدمات مخابراتی مطرح کرد.

تقی پور در طی نخستین نشست وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات و مخابرات کشورهای عضو اکو در تهران پیشنهاد کرد که استانداردهای مشترکی برای استفاده از سیستم‌های مخابراتی در میان کشورهای عضو سازمان تدوین شود.

هدف نشست مذکور بحث و تبادل نظر پیرامون موضوعاتی مانند انجام همکاری در حوزه مخابرات، بهبود زیرساخت ارتباطات و فناوری اطلاعات و مخابرات بود.

❖ درخواست وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از ام.تی.ان جهت فروش ۲۱ درصد از سهم به ایرانسل

همچنین در نوامبر ۲۰۱۲ رضا تقی پور از شرکت ام.تی.ان آفریقای جنوبی خواست که ۲۱ درصد از سهام خود را به ایرانسل بفروشد. تقی پور مدعی شد که فروش سهام در شرایط امتیازنامه ایرانسل لحاظ شده است. البته ام.تی.ان با این درخواست مخالفت کرده و اعلام کرده طبق توافق نامه، فروش ۲۱ درصد سهام از طریق عرضه عمومی اولیه^(۱) تنها به شرکت ترکسل صورت می‌گیرد که سهامدار اولیه خارجی ایرانسل است.

گرایش‌ها و پیشرفت‌های صنعت

❖ اکتبر ۲۰۱۲

تحریم‌های اتحادیه اروپا بر ضد ایران در تلاش به منظور افزایش فشار بر دولت برای متوقف کردن برنامه غنی‌سازی اورانیوم اجرا شد. تحریم‌ها منجر به کاهش تاریخی ارزش ریال ایران شد به گونه‌ای که درآمد سالانه شرکت ام.تی.ان را ۵ درصد یا بیشتر کاهش داد. شرکت ام.تی.ان در سال ۲۰۰۵، ۴۹ درصد از سهام اپراتور ایرانسل را تصاحب کرده بود و در حال حاضر این شرکت در ۹ درصد از درآمدهایش مؤثر می‌باشد. نرخ رسمی دلار آمریکا برابر ۱۲,۶۰۰ ریال است که در اکتبر ۲۰۱۲ در بازار آزاد به ۳۷,۵۰۰ ریال رسید.

❖ سپتامبر ۲۰۱۲

با انتقال سازمان‌های دولتی و نظامی ایران به شبکه‌ای محصور، شبکه اینترنت ملی ایران راه‌اندازی شد. سایر شهروندان ایرانی که در پایان سپتامبر ۲۰۱۲ با مشکلاتی در ارائه گوگل و جی‌میل روبرو شدند، در زمان مقتضی به این شبکه جدید انتقال داده می‌شوند. ایران در میان کشورهای جهان بیشترین فیلتر را بر اینترنت اعمال کرده که در نتیجه آن، افراد عادی از دسترسی به تعداد نامحدودی از سایت‌های موهن یا جنایی منع می‌شوند.

❖ جولای ۲۰۱۱

بنابر گزارش‌ها، رضا تقی پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات اعلام کرد که دولت اقدامات فنی لازم به منظور خنثی کردن طرح "اینترنت چمدانی" را انجام داده است. بنابر گزارش تلکام پیپر، تقی پور آمریکا و متحدانش را متهم کرد که با راه‌اندازی طرحی به منظور برقراری شبکه‌های مستقل تلفن همراه در کشورهای خارجی قصد ایجاد تروریسم سایبری دارند. تلکام پیپر به گزارشی از نیویورک تایمز در تاریخ ۱۲ ژوئن اشاره کرد که حاکی از استفاده دولت آمریکا از سیستم‌های تلفن همراه و اینترنت سایه می‌باشد که مخالفان می‌توانند به منظور ضربه زدن به دولت‌هایی استفاده کنند که به دنبال سانسور یا وقفه در کار شبکه‌های مخابراتی هستند. براساس گزارش‌ها، وزارت امور خارجه آمریکا بودجه ۲ میلیون دلاری این طرح را تأمین کرد که به موجب آن با فراهم کردن امکان انتقال یک چمدان از مرز و برقراری ارتباط با اینترنت جهانی، ارتباطات بی‌سیم به سرعت در منطقه‌ای گسترده برقرار می‌شود.

❖ ۲۰۰۹

مبین نت ۱۵۰ ایستگاه بی.تی.اس برای شبکه وایمکس خود راه‌اندازی کرد. این شرکت تأیید کرد که تا پایان اولین فاز بهره‌برداری خود، ۴۵۰ ایستگاه استقرار فرستنده و گیرنده تکمیل شده (آنتن بی.تی.اس) خواهد داشت. هدف مبین نت، توسعه شبکه خود تا ۴۵۰ آنتن بی تی اس با ۸۰ درصد پوشش در مکان‌های سر پوشیده است. این شرکت علاوه بر خدمات وی پی ان، خدمات اینترنت پرسرعت را به مشتریان خانگی و بنگاه‌های کوچک و متوسط ارائه می‌کند. بنابر اعلام شرکت مذکور، این خدمات توسط چند بانک ایرانی برای نیازهای مخابراتی ادارات مرکزی و شعب آنها مورد استفاده قرار گرفت.

1. Initial Public Offering (IPO)

گاه شمار خدمات ارزش افزوده

❖ آوریل ۲۰۱۲

سامسونگ اعلام کرد که از ۲۲ می ۲۰۱۳ از ارائه خدمات برنامه‌های کاربردی تلفن همراه خود به مشتریان ایرانی خودداری می‌کند. این شرکت موانع حقوقی را دلیل تصمیم خود اعلام کرد.

❖ می ۲۰۱۱

ایرانسل، خدمات روزنامه همراه را برای مشتریان خود راهاندازی کرد.

❖ ژانویه ۲۰۱۱

ایرانسل، خدمات نقشه مجازی خود را در تهران، کرج، تبریز، اصفهان، شیراز و مشهد راهاندازی کرد. این خدمات جدید می‌تواند برای شناسایی موقعیت جغرافیایی دوستان و آگاه کردن آنها از موقعیت خود مورد استفاده قرار گیرد. موقعیت دوستان با استفاده از یک پیام کوتاه یا یک پیام چند رسانه‌ای به مشترک اطلاع داده می‌شود.

❖ نوامبر ۲۰۱۰

ایرانسل، خدمات بانک همراه خود را راهاندازی کرد که این امکان را به مشترکین می‌دهد تا زمان واقعی مکالمه را خریداری و صورتحساب‌های آب و برق و گاز و خود را پردازند. سایر خدمات معرفی شده از قبیل انتقال وجه، تقاضای مانده حساب و دریافت صورتحساب است.

❖ نوامبر ۲۰۰۹

شرکت مخابرات ایران اعلام کرد که تا پایان سال (منتهی به مارس ۲۰۱۰) خدمات جدید پرداخت از طریق تلفن همراه در دسترس خواهد بود. شرکت ارتباطات سیار ایران (همراه اول) اعلام کرد که ۳۰ خدمت جدید را در نمایشگاه ایران تلکام ۲۰۰۹ معرفی می‌کند. خدمات جدید علاوه بر پرداخت از طریق تلفن همراه، عبارتند از: آهنگ انتظار و اخبار از طریق تلفن همراه.

❖ مارس ۲۰۰۹

ایرانسل نسخه پیشرفته خدمات انتقال شارژ مجدد از سیم کارت به سیم کارت خود را برای امنیت بیشتر راهاندازی کرد.

❖ مارس ۲۰۰۹

شرکت مخابرات ایران، فقدان نرم‌افزار مناسب را از دلایل عدم استقبال گسترده از خدمات جی. پی. آر. اس و پیامک‌های چند رسانه‌ای اعلام کرد.

❖ مارس ۲۰۰۹

بانک تجارت، خدمات بانکی پیام کوتاه شبانه‌روزی خود را در سراسر هفته (۲۴ ساعت در ۷ روز هفته) راهاندازی کرد.

❖ مارس ۲۰۰۹

بانک ملی ایران، خدماتی را راهاندازی کرد که به وسیله آن همه سیم‌کارت‌های اعتباری متعلق به همراه اول، ایرانسل و تالیا می‌توانند مجدداً از طریق دستگاه‌های خودپرداز بانک‌ها شارژ شوند.

❖ فوریه ۲۰۰۹

پست بانک اعلام کرد که با همراه اول جهت اجرای خدمات پرداخت از طریق تلفن همراه همکاری می‌کند.

❖ ژانویه ۲۰۰۹

تالیا برنامه‌های خود را جهت اجرای مشترک و آزمایشی پروژه جی. پی. آر. اس و پیامک چند رسانه‌ای را با یک شرکت سوئدی اعلام کرد. تالیا همچنین برنامه‌های خود را جهت فعال‌سازی خدمات جی. پی. اس شهری برای تاکسی‌ها اعلام کرد.

گاه‌شمار خدمات ارزش افزوده

❖ نوامبر ۲۰۰۸

شرکت مخابرات ایران در آزمایش فنی اولیه خدمات جی. پی. آر. اس پذیرفته شد.

❖ سپتامبر ۲۰۰۸

تالیا امکان جدیدی در دستگاه‌های خودپرداز بانک‌ها راه‌اندازی نمود که به وسیله آن مشتریان اعتباری می‌توانند از دستگاه‌های خودپرداز بانک‌ها برای خرید زمان واقعی مکالمه استفاده کنند.

❖ سپتامبر ۲۰۰۸

ایرانسل امکان انتخاب شماره تلفن همراه مشترکین را توسط خود آنان فراهم کرد.

❖ فصل دوم سال ۲۰۰۷

ایرانسل یک طرح اعتباری تحت عنوان دیتاسیم^(۱) راه‌اندازی کرد که به موجب آن یک سیم کارت فقط قابلیت داده‌ای و ارسال پیام را خواهد داشت.

❖ فصل دوم سال ۲۰۰۷

ایرانسل خدمات "دوستان و خانواده" و "شخص تماس گیرنده" خود را راه‌اندازی کرد. این اپراتور همچنین خدمات ویرترین پیام کوتاه خود را راه‌اندازی کرد که به کاربران امکان ارسال آهنگ تماس مبتنی بر پیام کوتاه در یک زمان از پیش تعیین شده و خدمات پیام کوتاه مبتنی بر وب را ارائه می‌دهد.

❖ مارس ۲۰۰۷

شرکت مخابرات ایران اعلام کرد که در فصل دوم سال ۲۰۰۷ خدمات جی. پی. آر. اس را راه‌اندازی می‌کند. با راه‌اندازی جی. پی. آر. اس امکان استفاده از خدمات پیشرفته‌تر داده مانند ام. ام. اس برای مشتریان فراهم می‌شود.

❖ فوریه ۲۰۰۷

ایرانسل راه‌اندازی جی. پی. آر. اس را با پیامک چند رسانه‌ای اعلام کرد. سایر خدمات ارزش افزوده تلفن همراه در فصل اول سال ۲۰۰۷ شامل ثبت نام آنلاین و خدمات درخواست مانده حساب است.

❖ اکتبر ۲۰۰۶

ایرانسل با ارائه طیفی از خدمات ارزش افزوده تلفن همراه شامل پیام کوتاه، انتقال مکالمه، مکالمه به صورت کنفرانس، کلیپ و رد تماس، خدمات تجاری جی. اس. ام (سامانه جهانی ارتباطات همراه) را راه‌اندازی کرد.

منبع: بیزینس مانیٹور

برندگان قراردادهای تلفن همراه

❖ آوریل ۲۰۰۸

ارزش قرارداد: نامشخص
شرکت هواوی یادداشت تفاهم همکاری با شرکت‌ها در زمینه آموزش را با شرکت مخابرات ایران امضاء کرد. به موجب این یادداشت تفاهم، هواوی در دانشکده مخابرات اصفهان در زمینه ارائه یک برنامه آموزشی مشترک در مورد فناوری‌های کابلی و بی‌سیم^(۱) با شرکت مخابرات ایران همکاری خواهد کرد.

❖ مارس ۲۰۰۷

ارزش قرارداد: نامشخص
یک کنسرسیوم ایرانی برای راه‌اندازی یک کارخانه تولید تلفن همراه در ایران با نوکیا به توافقات اولیه رسید.

❖ مارس ۲۰۰۷

ارزش قرارداد: نامشخص
شرکت ال جی الکترونیکس^(۲) اعلام کرد که تولید گوشی تلفن همراه در ایران را با یک شریک محلی آغاز کرده است.

❖ فوریه ۲۰۰۶

ارزش قرارداد: نامشخص
ایرانسل قراردادی با نوکیا برای آماده‌سازی زیرساخت اصلی شبکه جی.اس.ام این اپراتور در ایران امضاء کرد.

❖ مارس ۲۰۰۶

ارزش قرارداد: ۶۰۳ میلیون دلار
ایرانسل قرارداد مشترک تأمین شبکه تلفن همراه را با نوکیا، هواوی و اریکسون امضاء کرد. طبق قرارداد، نوکیا متعهد به تأمین بخش اصلی شبکه مخابراتی^(۳) ایرانسل است. هر یک از سه فروشنده طبق قرارداد متعهد به تأمین بخش‌هایی از شبکه پایگاه استقرار فرستنده و گیرنده (آنتن بی. تی. اس) در مناطق مختلف کشور هستند.

❖ جولای ۲۰۰۴

ارزش قرارداد: نامشخص
شرکت مخابرات ایران اعلام کرد که سرمایه‌گذاری مشترکی با شرکت نوکیا برای توسعه صنعت مخابراتی تلفن همراه با آنتن‌های بی. تی. اس در ایران انجام می‌دهد.

❖ ژانویه ۲۰۰۴

ارزش قرارداد: نامشخص
شرکت‌های ترکسل و اریکسون برای رفع نیازهای ارتباطاتی اضطراری پس از زلزله بم، تجهیزات و سیستم‌های ارتباطاتی سیار (تلفن همراه) با ظرفیت بالایی را به ایران ارسال کردند. در پوشش پروژه "سیستم ارتباطاتی اضطراری" با قابلیت استقرار سریع ترکسل که با همکاری اریکسون آغاز شد، شبکه ارتباطاتی ظرف مدت ۲۴ ساعت پس از رسیدن تجهیزات به سایت راه‌اندازی می‌شود.

❖ می ۲۰۰۳

ارزش قرارداد: نامشخص
اریکسون یک سفارش تجهیزات شبکه از شرکت مخابرات ایران دریافت کرد. بنابر گزارش‌ها شرکت مخابرات ایران اعلام کرد که شبکه مذکور توسط شرکت مخابراتی تله توای بی^(۴) (تمام اروپایی و مستقر در سوئد) و ریک^(۵) بهره‌برداری خواهد شد.

1. Wireline and Wireless Technologies
2. LG Electronics
3. Core Network

4. Tele2 AB
5. RIC

برندگان قراردادهای تلفن همراه

❖ دسامبر ۲۰۰۲

ارزش قرارداد: ۵ میلیون دلار

زیمنس برنده قرارداد راه اندازی یک شبکه جی.اس.ام برای شرکت کرمان تابلوی ایران برنده شد. قرارداد مذکور، تعویض زیرساخت موجود اریکسون و جابه جایی مشترکین به شبکه جدید را پوشش می دهد. زیمنس یک شبکه کامل جی.اس.ام را تأمین کرده و خدماتی شامل نصب، راه اندازی و پشتیبانی فنی ارائه می دهد.

❖ آگوست ۲۰۰۰

ارزش قرارداد: نامشخص

نوکیا توافق نامه ای با شرکت مخابرات ایران به منظور توسعه بیشتر شبکه جی.اس.ام تلفن همراه در تهران امضاء کرد. گسترش شبکه جی.اس.ام ۹۰۰ توسط نوکیا، شامل سیستم های کلیدزنی و پایگاه استقرار فرستنده و گیرنده (آنتن بی.تی.اس) می باشد که ظرفیت شبکه در حال رشد سریع شرکت مخابرات ایران را در پایتخت افزایش خواهد داد. علاوه بر تجهیزات زیربنایی، خدمات حرفه ای نوکیا راهکارهای خدماتی جامعی برای برنامه ریزی و اجرای شبکه رادیویی فراهم خواهد کرد.

❖ آوریل ۲۰۰۰

ارزش قرارداد: نامشخص

شرکت مخابرات ایران، اریکسون را برای توسعه شبکه ملی جی.اس.ام ۹۰۰ برگزید. راهکار مذکور به شکل کامل کلید در دست مذکور، شامل برنامه ریزی شبکه رادیویی شرکت مخابرات ایران و تحویل پایگاه های استقرار فرستنده و گیرنده رادیویی، کلیدزنی و سایر تجهیزات می باشد. یکی از اقدامات فوری، توسعه سریع شبکه تلفن همراه شرکت مخابرات ایران در پایتخت است.

«توسعه بخش تنظیم مقررات»

شورای تنظیم مقررات و مسئولیت‌ها

مسئولیت‌ها	شورای تنظیم مقررات
* نظارت بر اجرای برنامه توسعه ملی اطلاعات و فناوری ارتباطات * تهیه پیش نویس خط مشی مخابرات ملی * تهیه پیش نویس و اجرای مواد الحاقیه قوانین موجود یا قوانین جدید در صورت لزوم * صدور گواهی نامه، امتیاز نامه و مجوزهای عمومی * واسطه‌گری در توافق نامه‌های اتصال اپراتورها به یکدیگر به نحو مقتضی * تنظیم تعرفه برای اپراتورهای اصلی و تدوین محاسبات برای تنظیم قیمت‌های سایر اپراتورها * نظارت بر فرکانس‌ها و پارازیت‌ها با استفاده از طیف فرکانسی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات آدرس: کد پستی ۱۶۳۱۷۱۳۴۶۱ ایران - تهران - خیابان دکتر علی شریعتی تلفن: ۹۸۲۱۸۱۱۳۳۵۵ فاکس: ۹۸۲۱۸۱۱۳۹۲۶

(منبع: بیزینس مانی‌تور)

❖ فضای تنظیم مقررات و توسعه صنعت

توقف بازار داده‌ها با حق امتیاز نسل سوم

بنابر گزارش خبرگزاری داخلی آی. سی. تی. نا^(۱) حق امتیاز انحصاری تأمین تلکام در خصوص ادامه خدمات شبکه‌ای نسل سوم به مدت یک سال تا سپتامبر ۲۰۱۴ تمدید شد. این به معنای آن است که دو اپراتور بزرگ شبکه تلفن همراه یعنی همراه اول و ایرانسل تا اواخر سال ۲۰۱۴ نمی‌توانند خدمات نسل سوم را ارائه دهند که مانع رشد و سرمایه‌گذاری در بازار داده‌های تحت پوشش می‌باشد.

رشد کنترل بر اینترنت ایران

بنابر اظهارات مهدی کریمی نیستانی، معاون شرکت ارتباطات زیرساخت، ایران تا مارس ۲۰۱۳ به عنوان یک تأمین‌کننده خدمات اینترنتی (ISP) به سایر کشورها، به ارائه خدمات خواهد پرداخت. این رویداد پس از اولین فاز بزرگراه ارتباطی اروپا-ایران روی خواهد داد که یک بزرگراه مخابراتی متصل کننده اروپا به آسیای شرقی است و قرار است تا ۲۰ مارس ۲۰۱۳ بهره‌برداری آن آغاز شود. نیستانی افزود ایران بعد از راه‌اندازی این پروژه از مصرف‌کننده سطح ۳ خدمات اینترنت به ارائه‌دهنده سطح ۲ خدمات اینترنت تبدیل خواهد شد.

وضع قانون و آزادسازی بازار

ایران با وجود رقابت و اپراتورهای بی‌شمار بخش خصوصی در حوزه تلفن همراه، خدمات داده و بخش‌های اینترنت، بخش مخابرات خود را تا حدودی آزادسازی کرده است. در مقابل، بازار تلفن ثابت تحت کنترل و نفوذ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مانده است.

مجلس ایران در دسامبر ۱۹۹۹ طی ماده ۱۲۲ برنامه پنج ساله سوم تصویب کرد که به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (که آن زمان وزارت پست، تلگراف و تلفن نامیده می‌شد) اختیارات گسترده‌ای خواهد داد. براساس این ماده به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده شد تا تأسیس شبکه‌های ارتباطی در ایران توسط شرکت‌های بخش خصوصی مورد بررسی قرار گیرد.

این موارد شرکت‌هایی را شامل می‌شد که خواستار راه‌اندازی شبکه‌های تلفن همراه، مراکز تلفن با ظرفیت پایین (حداکثر تا ۵۰۰۰ شماره تلفن)، شبکه‌های انتقال داده، شبکه‌های خدمات ارزش افزوده، شبکه‌های ارتباط روستایی، شبکه‌های پستی و شبکه‌های حمل و نقل پستی بودند.

ماده ۱۲۲ همچنین صدور گواهی‌نامه به شرکت‌های بخش

1. ICTna

خصوصی و تعاونی برای راه‌اندازی شبکه‌های ارتباطاتی در مناطقی که شرکت‌های دولتی چنین شبکه‌هایی را ارائه نمی‌دهند را مجاز می‌شمارد. ماده ۱۲۲ برنامه ۵ ساله سوم ایران، علاوه بر حذف کنترل انحصاری دولت بر ارائه خدمات مخابراتی، مشارکت فزاینده عمومی و سرمایه‌گذاری خارجی در بخش مخابرات ایران و در نتیجه تشکیل یک شورای تنظیم مقررات مستقل را پی‌ریزی می‌کند.

رهبر ایران در سال ۲۰۰۷ از مقامات دولتی خواست که در اجرای سیاست‌های ترسیم شده در ماده الحاقیه اصل ۴۴ قانون اساسی کشور تسریع و به سمت خصوصی‌سازی بیشتر حرکت کنند. (ماده الحاقیه قبلی قانون اساسی مقرر کرده بود که زیرساخت اصلی باید دولتی باقی بماند) ایشان همچنین توصیه کرد که با هدف امنیت بیشتر و تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، حق مالکیت در دادگاه‌های وزارت دادگستری به رسمیت شناخته شود.

خصوصی‌سازی شرکت مخابرات ایران

برنامه خصوصی‌سازی ایران در اواخر دهه ۱۹۹۰ و در زمان دولت محمد خاتمی آغاز شد که یکی از اهداف فروش سهام در بنگاه‌های مهم دولتی، تمایل به جذب سرمایه‌گذاری بیشتر خارجی بود. برنامه خصوصی‌سازی دولت، بخشی از برنامه آزادسازی گسترده اقتصادی را تشکیل می‌دهد.

به موجب برنامه پنج ساله چهارم، سازمان خصوصی‌سازی ایران که وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی است، مسئولیت تنظیم قیمت‌ها و واگذاری سهام متولی مخابرات کشور یعنی شرکت مخابرات ایران به عامه مردم و ارائه لیست سهام آن را در بازار بورس بر عهده دارد.

اقدامات مقدماتی مکرر برای خصوصی‌سازی شرکت مخابرات ایران با ناامیدی و همراه با مجادلاتی بوده است. در می ۲۰۰۷ نماینده سازمان خصوصی‌سازی ایران اعلام کرد که اکثریت سهام شرکت مخابرات ایران، ارائه‌دهنده انحصاری خدمات مخابراتی کشور، تا پایان سپتامبر ۲۰۰۷ فروخته خواهد شد. رهبر جمهوری اسلامی در اوایل ژوئن ۲۰۰۷ از دولت و مقامات کشور خواست که با احیای فرایند خصوصی‌سازی به اقدامات خود جهت کاهش نقش اقتصادی دولت شتاب ببخشند.

در اواخر جولای ۲۰۰۷، صابر فیضی، مدیر عامل شرکت مخابرات ایران اعلام کرد که تاکنون سه شرکت خارجی از آسیا، اروپا و خاورمیانه درخواست‌های رسمی خود را جهت خرید سهام این شرکت ارائه داده‌اند. بنابر گزارش‌ها یکی از این سه شرکت، اپراتور روسی آلتیمو^(۱) می‌باشد.

علیرغم خوش‌بینی اولیه در مورد خصوصی‌سازی شرکت مخابرات ایران تا پایان سال ۲۰۰۷، تاکنون پیشرفت محسوسی در دستیابی به این هدف صورت نگرفته است. وفا غفاریان، معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، در

سپتامبر ۲۰۰۷ اعلام کرد که ۵۱ درصد شرکت مخابرات ایران تا قبل از پایان سال شمسی منتهی به ۲۰ مارس ۲۰۰۸ خصوصی خواهد شد.

به عنوان اولین گام در فروش سهام کنترلی شرکت مخابرات ایران، طبق برنامه مقرر شد یک سهم ۵ درصدی اپراتور مذکور، تا قبل از پایان دسامبر ۲۰۰۷ در بورس اوراق بهادار تهران شناور باشد که انتشار سهام جدید در آگوست ۲۰۰۸ روی داد.

ضمناً طبق گزارش‌ها، صابر فیضی مدیر عامل شرکت مخابرات ایران در آوریل ۲۰۰۸ پیشنهاد کرد که ۳۱ شرکت متعلق به شرکت مخابرات ایران باید به نحوی با یکدیگر ارتباط داشته باشند که در صورت خصوصی‌سازی نهایی شرکت، جداسازی آنها امکان‌پذیر باشد. از این رو فیضی تأکید کرد که شرکت مخابرات ایران به همراه همه شرکت‌های تابعه خود فروخته خواهد شد. با این وجود وی همچنین پیش‌بینی کرد که این اقدام در سال ۲۰۰۸ اتفاق نخواهد افتاد، چرا که اصلاحات لازم در مورد بودجه شرکت مخابرات ایران صورت گرفته است.

در نوامبر ۲۰۰۸ دولت اعلام کرد که خصوصی‌سازی بخشی از شرکت مخابرات ایران تا قبل از پایان سال شمسی منتهی به ۲۰ مارس ۲۰۰۹ روی خواهد داد. با این وجود در ژانویه ۲۰۰۹ گزارش رسید که دولت مجدداً فروش برنامه‌ریزی شده را به تأخیر انداخته است. بنابر گزارش‌ها، فیضی اعلام کرد که اسناد مزایده تا اواسط مارس ۲۰۰۹ در دسترس اشخاص ذینفع قرار نخواهد گرفت. طبق اعلام رسانه‌ها، انتظار می‌رود دولت ۴۹ درصد سهام را واگذار کند به نحوی که شرکت‌های مخابراتی خارجی بتوانند ۳۵ درصد و شرکت‌های محلی مابقی آن را تصاحب نمایند. ۵ درصد دیگر سهام در اختیار کارمندان و ۲ درصد به خانواده‌های ضعیف ایرانی اختصاص داده خواهد شد.

گزارش‌های رسانه‌ها در دسامبر ۲۰۰۸ حاکی از آن است که شرکت‌هایی از روسیه، ترکیه، چین و اندونزی خواستار خرید سهام شرکت مخابرات ایران بودند. گزارش مطبوعات اشاره‌ای به نام سرمایه‌گذاران احتمالی نکرد. با این وجود در اکتبر ۲۰۰۸ پی‌تی تلکامو نیکاسی ایندونزی^(۲) اعلام کرد که در حال بررسی خرید سهام شرکت مخابرات ایران است.

گزارش‌ها حاکی از آن است که کنسرسیوم محلی اعتماد مبین در اواخر سپتامبر ۲۰۰۹ برای به‌دست آوردن ۵۰ درصد به اضافه یک از سهام شرکت مخابرات ایران، بیش از ۷/۸ میلیارد دلار پرداخت کرد. اعتماد مبین متشکل از سه شرکت می‌باشد که دو شرکت آن ظاهراً تحت کنترل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است. چند هفته پس از اعلام این خبر، گزارش رسید که سازمان بازرسی کل کشور بررسی در مورد ارتباطات بین اعتماد مبین و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را آغاز کرده است. در نوامبر ۲۰۰۹ خبرگزاری مهر اعلام کرد که ۵۰ درصد به اضافه یک درصد از سهام شرکت مخابرات ایران در بازار بورس به مبلغ ۷۷/۹۸۵ تریلیون ریال به کنسرسیوم اعتماد مبین ارائه شده است.

1. Altimo

2. PT Telekomunikasi Indonesia (Telkom)

رقابت

در مقابل انحصار در بخش تلفن ثابت، خدمات تلفن همراه براساس استاندارد جی.اس.ام توسط شرکت مخابرات ایران و چهار شرکت بخش خصوصی ارائه می‌شود. این شرکت‌ها شامل ایرانسل، تالیا، ام.تی.سی.ای و تی.کی.سی.^(۱) هستند. طبق گزارش‌ها تا اواخر نوامبر ۲۰۱۱ رایتل، تحت مالکیت سازمان تأمین اجتماعی ایران، خدمات محدود خود را آغاز کرده است. علیرغم کنترل شدید دولت بر بخش مخابرات ایران، تعداد زیادی تأمین‌کننده خصوصی خدمات اینترنتی فعال نیز در داخل کشور وجود دارد.

ایران همچنین یکی از معدود کشورهای خاورمیانه است که توسعه صدا روی پروتکل اینترنت در آن قانونی است.

❖ توسعه در بخش تنظیم مقررات

دولت ایران در ژانویه ۲۰۱۳ تأیید کرد که در حال توسعه نرم‌افزار جدید فیلترینگ هوشمند است که امکان دسترسی محدود به سایت‌های شبکه اجتماعی مانند فیس‌بوک و توئیتر را برای ایرانیان فراهم می‌کند. دولت، سرویس اینترنت ملی با مندرجات تأیید شده را عرضه کرد و این در حالی است که اینترنت مرسوم، در معرض محدودیت‌های شدید می‌باشد. تنظیم مقررات در صنعت مخابرات ایران توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات صورت می‌گیرد. این وزارتخانه مسئول همه جنبه‌های تنظیم مقررات بخش مخابراتی و داوری در مورد اختلافات میان ارائه‌دهندگان خدمات است. به نظر می‌رسد علیرغم برنامه‌های بلندمدت برای تشکیل یک شورای تنظیم مقررات مستقل، پیشرفت کمی جهت تحقق این دستاورد وجود داشته است.

در پی آزادسازی بخشی از بازار مخابرات ایران، رقابت در بخش تلفن همراه، داده و اینترنت آغاز شده است. البته دولت کنترل بر دسترسی آنلاین و استفاده از خدمات مخابراتی را حفظ می‌کند. بنابر گزارش‌ها، دولت ایران در اکتبر ۲۰۰۶، با هدف جلوگیری از نفوذ فرهنگ غربی، با ممنوع کردن ارتباطات اینترنتی پرسرعت اقدامات جدیدی را آغاز کرد.

به همه ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی در ایران دستور داده شد که سرعت‌های آنلاین را به ۱۲۸ کیلو بیت در ثانیه محدود کرده و از ارائه بسته‌های پهن‌بند و سریع منع شدند. این اقدام نهادهای ایرانی، دانلود موسیقی خارجی، فیلم و برنامه‌های تلویزیونی را که مقامات ایرانی برای فرهنگ اسلامی نسل جوان مضر می‌دانند را دشوار می‌کند. این اقدام همچنین از تلاش‌های صورت گرفته برای سازماندهی گروه‌های مخالف و بارگذاری اطلاعات به شبکه اینترنت جلوگیری می‌کند.

محمود خسروی رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی ایران در نوامبر ۲۰۰۶، اعلام کرد که دانشگاه‌ها، مراکز علمی، مؤسسات تحقیقاتی، شرکت‌های تجاری، حوزه‌های

آموزشی صنعتی، کتابخانه‌های عمومی و فرهنگسراها از محدودیت ۱۲۸ کیلو بیت بر ثانیه مستثنی هستند، مشروط بر این‌که مجوزهای لازم را کسب نمایند. ضمناً ایران در سپتامبر ۲۰۰۷، تنظیم مقررات و اعمال فیلتر بر خدمات ارسال پیام چند رسانه‌ای را به منظور جلوگیری از ارسال پیام‌های صوتی و تصویری غیراخلاقی از طریق تلفن همراه آغاز کرد. تلویحاً اعلام شد که شورای عالی انقلاب فرهنگی ایران به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات دستور داده تا تجهیزات لازم برای اعمال فیلتر را بر پیامک‌های چندرسانه‌ای اعمال کند.

صدور مجوز

استفاده و تخصیص طیف ارتباطات در ایران تحت نظارت اداره ارتباطات رادیویی کشور است که زیرمجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات محسوب می‌شود. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به شش اپراتور، مجوز ارائه خدمات تلفن همراه را براساس استاندارد جی.اس.ام داده است. دو اپراتور از شش اپراتور مذکور همراه اول و ایرانسل هستند که با استفاده از باندهای طیف جی.اس.ام ۹۰۰ و جی.اس.ام ۱۸۰۰ خدمات ارائه می‌دهند. سه شرکت تالیا، ام.تی.سی.ای و شرکت تله کامونیکیشن کیش تنها با استفاده از طیف جی.اس.ام ۹۰۰ خدمات ارائه می‌دهند. دولت ایران در جولای ۲۰۰۷ صدور مجوز یک اپراتور دیگر در سال ۲۰۰۸ را اعلام کرد. رایتل که تحت مالکیت سازمان تأمین اجتماعی می‌باشد، خدمات محدود خود را در اواخر نوامبر ۲۰۱۱ آغاز کرد.

اعتقاد بر این است که مجوز رایتل به همراه قابلیت است که فقط امکان ارائه خدمات نسل سوم تلفن همراه را در یک مدت دو ساله فراهم می‌کند (توافقی که در اوایل سال ۲۰۱۳ به مدت یک سال تمدید شد). با این وجود، با توجه به زمان بین اعطاء مجوز و شروع خدمات اولیه، بعید به نظر می‌رسد که رایتل از مزیت "اولین وارد شونده به بازار" بهره برده و منابع لازم را برای راهاندازی سریع خدمات داشته باشد.

شرکت لیزر در ژانویه ۲۰۰۷، نخستین اپراتور با مالکیت خصوصی بود که شبکه بیسیم وایمکس را در ایران براساس استاندارد ۸۰۲/۱۶ راهاندازی کرد و در زمان راهاندازی شبکه وایمکس، دسترسی تهران را به اینترنت بی‌سیم فراهم نمود. انتظار می‌رود شرکت لاسر خدمات شبکه وایمکس خود را به سایر مراکز استان در ایران گسترش دهد. سایر شرکت‌هایی که برای ارائه خدمات دسترسی اینترنتی وایمکس مجوز گرفته‌اند پارس آنلاین و داتک تلکام هستند.

نخستین پروژه اینترنت بی‌سیم ایران براساس استاندارد Wi-Fi ۸۰۲/۱۱ در مارس ۲۰۰۶ اجرا شد. نخستین پروژه کشور امکان تأمین خدمات اینترنتی برای مناطق بزرگ جزایر قشم، هنگام، لارک و هرمز را فراهم کرد.

1. MTN Irancell, Taliya, MTCE and TKC

چشم انداز رقابت

بازیگران کلیدی در بازار مخابرات ایران

نام شرکت	مالکیت	بازار
شرکت مخابرات ایران	اعتماد مبین (۵۰ درصد به اضافه یک سهم)، دولت (۵۰ درصد)	تلفن ثابت (محلی، داخلی راه دور، بین‌المللی)، تلفن همراه، عملیات داده
تالیا	مجتمع صنعتی رفسنجان (RIC)	تلفن همراه (جی.اس.ام ۹۰۰)
ایرانسل	ا.تی.ان (۴۹ درصد)، شرکت توسعه الکترونیک ایران (۵۱ درصد)	تلفن همراه (جی.اس.ام ۹۰۰/۱۸۰۰)
شرکت ارتباطات سیار اصفهان	شرکت مخابرات استان اصفهان (۵۱ درصد)، آکسیاتا (۴۹ درصد)	تلفن همراه (جی.اس.ام ۹۰۰)
شرکت مخابرات کیش	لیبان سل (۱۰۰ درصد)	تلفن همراه (جی.اس.ام ۹۰۰) اینترنت (dial-up, WLAN)
پارس آنلاین	خصوصی (۱۰۰ درصد)	اینترنت (dial-up, ADSL, WiMAX)
داتک تلکام	خصوصی (۱۰۰ درصد)	اینترنت (dial-up, ADSL, Wi-Fi, direct fibre) VOIP های مسکونی

منبع: بیزینس مانیٹور

« مشخصات شرکت ها

شرکت مخابرات ایران

❖ نقاط قوت

- تنها اپراتور تلفن ثابت در ایران
- سرمایه گذاری در عملیات تلفن ثابت در مناطق روستایی کشور
- ادامه رشد بی سابقه و بی وقفه در بازار تلفن همراه

❖ نقاط ضعف

- رشد ضعیف در بخش اینترنت، به ویژه اینترنت پهن باند که علت آن کنترل دولتی بر دسترسی داده می باشد.
- تعداد رو به رشد ارائه دهندگان خدمات اینترنتی که در حال رقابت برای کسب سهم بازار در بخش اینترنت هستند.
- تأخیر در روند خصوصی سازی که ممکن است دامنه توسعه و ارائه خدمات جدید را محدود کند.
- با احتمال انحراف شرکت از ارائه خدمات جدید، مالکیت جدید در دست بررسی است.
- خصوصی سازی موجب یافتن یک شریک استراتژیک بین المللی با پشتیبانی مالی و تجربه در زمینه مخابرات نشد.
- عدم شفافیت در انتشار اطلاعات مالی و عملکرد شرکت، دستیابی به تصویر درستی از عملکرد شرکت را غیرممکن می کند.

❖ فرصت ها

- از مشخصات بازار تلفن همراه در ایران، تداوم نرخ نفوذ نسبتاً پایین آن است که پتانسیل قابل توجهی برای همراه اول فراهم می کند.
- تعرفه قابل توجه واردات کالا، فرصت رشد سازندگان گوشی های تلفن همراه را فراهم می کند.

❖ تهدیدها

- اعطاء مجوز دومین جی.اس.ام ملی کشور به ایرانسل و ارتقاء تالیا به سطح اپراتور ملی، منجر به از دست دادن سهم بازار تلفن همراه شده است.
- احتمال آزادسازی بخش تلفن ثابت بعد از خصوصی سازی بخشی از شرکت مخابرات ایران وجود دارد.
- فضای ناپایدار سیاسی و امنیتی می تواند مانع سرمایه گذاری سازندگان تجهیزات و ارائه دهندگان خدمات ارزش افزوده مخابرات در این بخش شود.

شرکت مخابرات ایران

❖ چشم‌انداز شرکت

شرکت مخابرات ایران در سال ۱۹۷۲ با جایگزینی با شرکت ماقبل خود (شرکت تلفن ایران) تشکیل شد. بعد از یک دوره تجدید ساختار در جولای ۲۰۰۵، شرکت مخابرات ایران اعلام کرد که به یک شرکت مادر تبدیل شده است که نظارت بر ۳۳ شرکت تابعه شامل ارتباطات داده، ارتباطات سیار و ارتباطات ثابت را بر عهده دارد.

سازمان خصوصی‌سازی ایران در اوایل سال ۲۰۰۷، اعلام کرد که قرار است اکثریت (۵۱ درصد) سهام شرکت مخابرات ایران تا پایان سال ۲۰۰۷ فروخته شود. با این وجود خصوصی‌سازی این شرکت در سپتامبر ۲۰۰۹ صورت گرفت. بنابر گزارش‌ها کنسرسیوم محلی اعتماد مبین برای به‌دست آوردن ۵۰ درصد به اضافه یک درصد از سهام شرکت مخابرات ایران بیش از ۷/۸ میلیارد دلار پرداخت کرد. اعتماد مبین متشکل از ۳ شرکت است که دو شرکت آن زیرمجموعه سپاه پاسداران است.

سهام شرکت مذکور در نوامبر ۲۰۰۹ از طریق بورس اوراق بهادار تهران عرضه شد. بنابر گزارش‌ها چند هفته پس از اعلام خبر مذکور، سازمان بازرسی کل کشور، بررسی ارتباطات بین اعتماد مبین و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را آغاز کرد.

❖ راهبرد

استراتژی شرکت مخابرات ایران به عنوان یک اپراتور دولتی، به شدت تحت تأثیر اولویت‌های نهادهای دولتی و حاکمیتی ایران است. توسعه زیرساخت مخابرات ملی کشور برای استراتژی دولت در زمینه مخابرات حائز اهمیت است. حوزه‌های دارای اولویت برای این شرکت شامل توسعه شبکه ملی فیبر نوری و توسعه زیرساخت ارتباطی روستایی است. در حوزه ارتباطات سیار، شرکت مخابرات ایران، گسترش فناوری‌های نوین مانند جی. پی. آر. اس و طیفی از خدمات نوین ارزش افزوده مبتنی بر داده را دنبال می‌کند.

❖ دستاوردهای مالی

در زمان تهیه این گزارش آخرین دستاوردهای مالی منتشر شده توسط شرکت مخابرات ایران مربوط به سال شمسی منتهی به مارس ۲۰۰۸ است که شرکت مخابرات ایران درآمد عملیاتی خود را ۳۳/۲ میلیون ریال (۲/۷ میلیارد یورو یا ۳/۷ میلیارد دلار) گزارش کرده است.

درآمد خالص در دوره مذکور ۸/۷ میلیون ریال (۷۰۷/۷ میلیون یورو) بود.

شرکت مخابرات ایران جزئیات درآمدهای خود را ارائه نداده است. بنابراین سهم درآمدهای شرکت از ناحیه خدمات تلفن همراه مشخص نیست.

البته پیشتر، شرکت مخابرات ایران پیش‌بینی کرده بود که به علت توسعه سریع بازار تلفن همراه و رشد شدید اقتصادی کشور، از بخش تلفن همراه این شرکت درآمدی در حدود ۲ میلیارد دلار حاصل خواهد شد.

شرکت مخابرات ایران

❖ پیشرفت‌های عملیاتی

شبکه تلفن ثابت

شرکت مخابرات ایران در تلاش برای یافتن راه دستیابی به رشد، بر افزایش پوشش شبکه روستایی خود متمرکز شده است. در پایان سال ۲۰۰۵ مجموعاً ۴۶,۷۶۴ روستا به زیرساخت تلفن ثابت متصل شدند و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مدعی است که این رقم تا دسامبر ۲۰۰۶ به ۵۰,۱۷۳ و دسامبر ۲۰۰۷ به ۵۲,۵۲۲ روستا افزایش یافته است. در دسامبر ۲۰۰۸ نیز تعداد روستاها به ۵۳,۸۴۵ روستا رسید.

بنابر اعلام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، در زمان انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۸ فقط ۳۱۲ روستا از ۱۰۰,۰۰۰ روستای ایران از خدمات مخابراتی برخوردار بودند.

شرکت مخابرات ایران علاوه بر خرید ظرفیت از طریق چهار کابل زیردریایی بین‌المللی^(۱)، اسناد مناقصه‌ای را برای تجهیزات اس. دی. ایچ^(۲) در همه مسیرهای اصلی ملی منتشر کرد. تا پایان سال ۲۰۰۸، ستون اصلی شرکت مخابرات ایران متشکل از ۱۲۱,۰۰۰ کیلومتر کابل فیبر نوری بود که ۴۴,۰۰۰ کیلومتر از آن در طی یک سال و ۶,۰۰۰ کیلومتر دیگر در نه ماهه اول سال ۲۰۰۹ نصب شدند که بدین ترتیب مجموع آمار فیبر نوری نصب شده به ۱۲۷,۰۰۰ کیلومتر افزایش یافته است. سیستم کابلی (آسیا و اروپا)^(۳) فقط یکی از پروژه‌های تکمیل شده طی سال ۲۰۰۷ بود که از طریق یک کابل فیبر نوری ۲,۲۰۰ کیلومتری، ایران را به آسیا و اروپا متصل می‌کند. یکی دیگر از دستاوردهای سال ۲۰۰۷، احداث یک کابل فیبر نوری ۱۵۰ کیلومتری است که ایران و افغانستان را به یکدیگر متصل می‌کند.

شبکه پهن‌بند

شرکت مخابرات ایران، ارائه خدمات اینترنتی پهن‌بند مبتنی بر ADSL را در سال ۲۰۰۴ آغاز کرد، اما استقرار خدمات مذکور تا کنون به شهرهای بزرگتر و مراکز تجاری محدود شده است. تا پایان سال ۲۰۰۵، در مجموع ۵۱۴ شهر با مجموع ۱۴,۲۷۰ پورت دسترسی استیجاری تحت پوشش قرار گرفتند و تا پایان سپتامبر ۲۰۰۹ تعداد شهرهای تحت پوشش به ۱,۲۲۳ مورد افزایش یافتند. در پایان سپتامبر ۲۰۰۹ مجموعاً ۶۰,۷۱۸ پورت دسترسی داده‌های ملی وجود داشت که ظرفیت انتقال داده با نرخ ۲۶,۷۲۸ مگا بیت بر ثانیه را پشتیبانی می‌کرد. بازار اینترنت ایران در سال ۲۰۰۹ با مشکل ارتباط ضعیف مواجه شد به نحوی که به‌طور متوسط هر ماه یک بار، مشکلاتی در ارائه خدمات ایجاد می‌شد.

برخی علت مشکل را قصور در تأمین ظرفیت پشتیبان می‌دانند که ترافیک شبکه را در صورت قطع شبکه اصلی فیبر نوری پشتیبانی می‌کند زیرا در حالی که کشورهای دارای فناوری پیشرفته از چند شبکه فیبر نوری برخوردار هستند که در آن ترافیک هدایت می‌شود، در ایران، شرکت مخابرات ایران به عنوان اپراتور متولی شبکه باید این نواقص را در سایر شبکه‌های ارائه‌دهنده خدمات اینترنتی جبران کند. همچنین وزارت ارتباطات در اکتبر ۲۰۰۶ اعلام کرد دسترسی به اینترنت پرسرعت برای کاربران خانگی مجاز نمی‌باشد.

شبکه تلفن همراه

وحید صدوقی رئیس شرکت ارتباطات سیار (همراه اول) در آوریل ۲۰۰۸ اعلام کرد که این شرکت در نظر دارد به منظور دو برابر کردن ظرفیت شبکه سیم کارت اعتباری خود، ظرفیت شبکه هوشمند خود را افزایش دهد.

صدوقی اعلام کرد که انتظار می‌رود به محض توسعه ظرفیت شبکه همراه اول تا پایان آوریل، زیرساخت مشتریان اعتباری همراه اول به ده میلیون نفر افزایش یابد. طبق گزارش‌ها فقدان ظرفیت شبکه منجر به تأخیر در تحویل سیم کارت‌های اعتباری شده و عدم پذیرش گسترده در میان ۲/۵۸۸ میلیون متقاضی شده است. بنابر گزارش خبرگزاری فارس در می ۲۰۱۱ به نقل از اظهارات وحید صدوقی مدیر عامل همراه اول، این اپراتور خدماتی برای همه شهرهای ایران و ۵۷ درصد از روستاهای کشور ارائه می‌کند. شبکه این شرکت همچنین ۹۷ درصد از کل جاده‌های اصلی کشور و ۶۸ درصد از جاده‌های فرعی را پوشش می‌دهد. اپراتور همراه اول، خدمات رومینگ روستایی در ۳۵,۰۰۰ روستا در ۲۰ استان کشور را نیز ارائه می‌دهد.

1. FOG, FLAG, SEA-Me-We and ITUR

2. SDH

3. TAE

شرکت مخابرات ایران

❖ داده‌های مالی

- درآمد (تا مارس ۲۰۰۸) ۳۳/۲ میلیون ریال
- سود خالص (تا مارس ۲۰۰۸) ۸/۷ میلیون ریال

❖ داده‌های عملیاتی

- خطوط ثابت (دسامبر ۲۰۱۰): ۲۶/۸۴۹ میلیون (برآورد)
- خطوط ثابت (دسامبر ۲۰۱۱): ۲۷/۷۶۷ میلیون (برآورد)
- خطوط ثابت (دسامبر ۲۰۱۲): ۲۸/۵۶۹ میلیون (برآورد)
- مشترکین سیار (دسامبر ۲۰۱۰): ۳۶/۹۳۷ میلیون (برآورد)
- مشترکین سیار (دسامبر ۲۰۱۱): ۴۰/۸۴۳ میلیون (برآورد)
- مشترکین سیار (دسامبر ۲۰۱۲): ۴۳/۵۰۱ میلیون (برآورد)

❖ جزئیاتی در مورد شرکت

شرکت مخابرات ایران
ایران - تهران - خیابان شریعتی

ایرانسل

❖ نقاط قوت

- دومین اپراتور بزرگ تلفن همراه در ایران با سهم برآوردی ۴۸ درصدی در بازار و در حال رشد
- یک پشتیبان استراتژیک قابل توجه در قالب گروه ام. تی. ان آفریقای جنوبی دارد.
- اولین شرکتی که خدمات جی. پی. آر. اس و پیامک چند رسانه‌ای را به بازار عرضه کرد.

❖ نقاط ضعف

- کماکان موفق به دریافت مجوز راهاندازی خدمات نسل سوم تلفن همراه نشده است.
- اعتقاد بر این است که زیر ساخت مشترکین، به شدت وابسته به مشتریان اعتباری است.
- پیامک چند رسانه‌ای با سانسور و اعمال فیلتر توسط دولت مواجه می‌باشد.
- عدم حضور در بخش کابلی برای خدمات یکپارچه
- تحریم‌های اقتصادی آمریکا بر شرکای بالقوه تجهیزات شبکه محدودیت اعمال می‌کند.

❖ فرصت‌ها

- ضریب نفوذ نسبتاً پایین تلفن همراه در ایران حاکی از آن است که رشد مشتریان ظرف چند سال آینده شدید است.
- اگر چه در مراحل اولیه انتظار می‌رود که بازار خدمات ارزش افزوده و داده شاهد رشد شدیدی باشد، جهت‌گیری جمعیت جوان ایران می‌تواند به رشد آینده کمک کند.
- برنامه راهاندازی مستمر شبکه تأثیری مثبت بر رشد آینده خواهد داشت.
- امکان اخذ مجوز نسل سوم شبکه تلفن همراه می‌تواند در سال ۲۰۱۴ وجود دارد.

❖ تهدیدها

- خصوصی‌سازی شرکت مخابرات ایران می‌تواند میزان رقابت با ایرانسل را افزایش دهد.
- فضای حقوقی و قضایی توسعه نیافته می‌تواند چالش برانگیز باشد.

ایرانسل

❖ چشم‌انداز شرکت

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در نوامبر ۲۰۰۳ برای صدور مجوز جی.اس.ام دوم اطلاعیه‌ای منتشر کرد و در فوریه ۲۰۰۴، ترکسل اعلام کرد که در رقابت با گروه ام.تی.ان آفریقای جنوبی، به عنوان نزدیک‌ترین رقیب خود، مناقصه را به مبلغ ۳۸۵ میلیون دلار برنده شده است.

انتظار می‌رفت که شبکه ترکسل ظرف یک سال پس از صدور مجوز، راه‌اندازی شود، اما تا سپتامبر ۲۰۰۴ هنوز به‌طور رسمی مجوز صادر نشده بود. صدور مجوز فعلی منجر به اعمال محدودیت بر مالکیت خارجی در ایرانسل تا ۴۹ درصد توسط نهادهای ایرانی شد. سرانجام مذاکرات بین ترکسل و دولت ایران متوقف شد که در نتیجه در ۲۱ نوامبر ۲۰۰۵، مجوز توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به شرکت ام.تی.ان اعطا شد. مابقی سهم ۵۱ درصدی نیز در اختیار شرکت توسعه الکترونیک ایران می‌باشد.

در حال حاضر ایرانسل از طریق یک موافقت‌نامه سهامداری اداره می‌شود. این موافقت‌نامه، مدیریت عملیاتی را ترسیم می‌کند که شامل مشاغل کلیدی انتخاب شده توسط سهامداران مربوط به شرکت توسعه الکترونیک ایران (رئیس و مدیر عامل) و ام.تی.ان (مدیر ارشد عملیات و مدیر ارشد مالی) می‌شود.

❖ شرایط مجوز

طبق شرایط مجوز گروه ام.تی.ان، اپراتور مذکور با داشتن اختیار تجدید مجوز خود برای یک دوره ۵ ساله دیگر که دو بار قابل تمدید است، از یک دوره ثابت ۱۵ ساله برخوردار است. کارمزد اپراتور مذکور، جدای از کارمزد مجوز ۳۰۰ میلیون یورویی پرداخت شده به نهادهای ایرانی شامل یک کارمزد سالیانه به میزان ۲۸/۱ درصد از سهم درآمد براساس درآمد ناخالص منهای فروش دستگاه فرستنده و ارتباطات بین شبکه‌ای با کارمزد ارتباط محدود به ۱۵۰ دلار است. ضمناً اپراتور مذکور بایستی ۳ درصد از درآمد خود را نیز به عنوان کارمزد خدمات عمومی بپردازد. سایر کارمزدها نیز مانند کارمزد شماره‌دهی، فرانکس و تنظیم مقررات قابل اعمال است که مجموعاً از ۵ درصد درآمد بیشتر نیست. شرکت ایرانسل در گزارش سالانه ۲۰۱۱ خود اعلام کرد که ضمن تلاش برای مشخص شدن امکان راه‌اندازی خدمات نسل سوم شبکه تلفن همراه در مجوز خود، تعهد عملی به نهادهای ایرانی را حفظ خواهد کرد.

❖ راهبرد

هدف ایرانسل پیشبرد نفوذ تلفن همراه و سهم بازار از طریق گسترش محصولات و خدمات نوآورانه است. اپراتور مذکور به ادامه توسعه بسته‌های تقسیم شده اعتباری تأکید می‌کند. همچنین ایرانسل در نظر دارد تا سطح خدمات فعلی خود به مشتریان را بهبود ببخشد. ارائه خدمات ثبت و فعال‌سازی آنلاین ظرف ۱۵ دقیقه برای دستیابی بیشتر به این هدف طراحی شد. بخش مهم راهبرد ایرانسل اجرای شبکه‌ای است که از خدمات نسل سوم شبکه تلفن همراه پشتیبانی کند. این شبکه ظرف ۵ سال آینده به شبکه‌ای تبدیل خواهد شد که بیش از ۱,۰۰۰ شهر را پوشش داده و متشکل از ۶,۰۰۰ آنتن بی.تی.اس است. هدف اپراتور مذکور، تأمین پوشش شبکه‌ای ۸۵ درصد جمعیت تا اکتبر ۲۰۲۰ می‌باشد.

❖ دستاوردهای مالی

ایرانسل در سال ۲۰۱۲، درآمد ۴۱/۹۸۰ تریلیون ریال را به ثبت رساند. این رقم ۲۸/۸ درصد نسبت به درآمد ۳۳/۲۵۲ تریلیون ریالی در سال ۲۰۱۱ افزایش نشان می‌دهد. رشد درآمد ام.تی.ان عمدتاً ناشی از کارمزدهای نرخ واقعی مکالمه و حق اشتراک است که تحت تأثیر منفی کاهش درآمد مشتریان و کاهش ارزش پول ملی قرار گرفت. مخارج سرمایه‌ای به ۱/۱۲۲ میلیون رند آفریقای جنوبی کاهش یافت. مخارج سرمایه‌ای نیز به عنوان درصدی از درآمد به میزان ۹/۲ درصد در سال ۲۰۱۲ متوقف ماند.

ایرانسل

❖ پیشرفت‌های عملیاتی

ایرانسل، شبکه خود را در اکتبر ۲۰۰۶ با فروش و پوشش اولیه شبکه‌ای محدود به شهرهای تهران، مشهد و تبریز، راه‌اندازی کرد. پوشش بیشتر نیز از طریق توافق نامه‌های اتصال متقابل با سایر اپراتورهای تلفن همراه ایران فراهم شد. تا فوریه ۲۰۰۷، ایرانسل شهرهای تهران، تبریز، مشهد، کرج، ساری، ارومیه، مراغه و قم را تحت پوشش شبکه خود قرار داد که مقرر شد دو شهر دیگر مشکین شهر و کرمانشاه نیز اضافه گردند.

در آن زمان خبرگزاری فارس گزارش داد که پوشش شبکه در بخش‌هایی از تهران و کرج کامل نیست. ولی ایرانسل اعلام کرد که موفق شده پوشش شبکه را در پایتخت به ۹۰ درصد برساند. علت کندی در راه‌اندازی شبکه ایرانسل در مراحل اولیه، عدم همکاری از سوی شهرداری‌ها و مخالفت‌های مردمی در مورد نصب آنتن‌های بی. تی. اس اعلام شد. اپراتور مذکور قراردادهای شبکه‌ای مشترک با سه فروشنده یعنی نوکیا، اریکسون و هووای دارد. نوکیا شبکه اصلی و بی. اس. اس ایرانسل را تأمین کرده در حالی که هووای نیز سیستم شبکه بی. اس. اس را عرضه می‌کند.

ایرانسل تا پایان سال ۲۰۰۷ توانست حضور در شبکه ۳۶۵ شهر و ۳۰ مرکز استان ایران را کسب کند. این موفقیت، ایرانسل را قادر ساخت تا ۵۳ درصد از جمعیت را تحت پوشش قرار داده و به ۵۰ درصد از اهداف پوشش شبکه‌ای خود که قرار بود تا پایان اولین سال بهره‌برداری به آن برسد، نائل شود. به موجب مفاد قرارداد، ایرانسل باید پوشش شبکه‌ای خود را تا ۵۶ درصد، ۶۱ درصد و ۸۵ درصد، در طی سال دوم و سوم و سرانجام سال پانزدهم بهره‌برداری برساند. ضمناً ۳,۳۵۶ کیلومتر از جاده‌های ایران تا پایان سال ۲۰۰۷، تحت پوشش شبکه ایرانسل قرار گرفته بود.

ایرانسل اولین خدمات جی. پی. آر. اس خود را که برای مشترکین اعتباری در دسترس بود، در فوریه ۲۰۰۷ راه‌اندازی کرد. در زمان راه‌اندازی، ایرانسل اعلام کرد که این خدمات تا پایان مارس ۲۰۰۷ برای همه مشترکین رایگان خواهد بود.

ایرانسل در ژانویه ۲۰۱۱، خدمات جدید موقعیت‌یابی خود را معرفی کرد که می‌تواند در چند شهر بزرگ از جمله تهران، کرج، تبریز، اصفهان، شیراز و مشهد مورد استفاده قرار گیرد.

خدمات جدید می‌تواند برای شناسایی موقعیت جغرافیایی دوستان و اطلاع‌رسانی به آنها در مورد مکان یک مشترک مورد استفاده قرار گیرد. موقعیت دوستان از طریق پیام کوتاه یا پیامک چند رسانه‌ای به مشترک اطلاع داده می‌شود. بنابر گزارش اکتبر ۲۰۱۱ ایران دلی، تا ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۱، تعداد شهرهای تحت پوشش ایرانسل، ۱,۸۴۷ شهر بود. این به معنای آن است که تا تاریخ مذکور شبکه مخابراتی، ۸۰ درصد از جمعیت کشور را پوشش می‌داد. پوشش شبکه ایرانسل همچنین ۲۲,۰۰۰ روستا و بیش از ۲۰,۰۰۰ کیلومتر جاده را در بر گرفت. این رقم بیشتر از هدف از پیش اعلام شده مبنی بر پوشش ۹,۰۰۰ کیلومتر جاده توسط ایرانسل می‌باشد.

ام. تی. ان در ژوئن ۲۰۱۲ اعلام کرد که مجموعاً ۷,۸۸۹ سایت نسل دوم و وایمکس در کشور مستقر کرده است.

❖ داده‌های مالی

- درآمد (سال ۲۰۱۰): ۲۶/۲۹۴ تریلیون ریال
- درآمد (سال ۲۰۱۱): ۳۳/۳۵۲ تریلیون ریال
- درآمد (سال ۲۰۱۲): ۴۱۹۸۰ تریلیون ریال
- سود قبل از کسر بهره، مالیات و استهلاک (۲۰۱۰): ۵/۳۰۴ تریلیون ریال
- سود قبل از کسر بهره، مالیات و استهلاک (۲۰۱۱): ۴/۶۹۷ میلیارد رند آفریقای جنوبی
- هزینه سرمایه‌ای (سال ۲۰۱۰): ۱/۶۶۱ میلیارد رند آفریقای جنوبی
- هزینه سرمایه‌ای (سال ۲۰۱۱): ۱/۱۶۸ میلیارد رند آفریقای جنوبی
- هزینه سرمایه‌ای (سال ۲۰۱۲): ۱/۱۲۲ میلیون رند آفریقای جنوبی
- تمام داده‌های مالی، سهم ۴۹ درصدی ام. تی. ان را در ایرانسل منعکس می‌کنند.

ایرانسل

❖ داده‌های عملیاتی

- مشترکین تلفن همراه (دسامبر ۲۰۱۰): ۲۹/۷۴۳ میلیون
- مشترکین تلفن همراه (دسامبر ۲۰۱۱): ۳۴/۶۸۱ میلیون
- مشترکین تلفن همراه (دسامبر ۲۰۱۲): ۴۰/۵۰۲ میلیون
- مشترکین تلفن همراه (مارس ۲۰۱۲): ۳۶/۸۳۱ میلیون
- مشترکین تلفن همراه (ژوئن ۲۰۱۲): ۳۸/۲۹۶ میلیون
- مشترکین تلفن همراه (سپتامبر ۲۰۱۲): ۳۹/۳۸۲ میلیون

❖ جزئیاتی در مورد شرکت

آدرس: ایران - تهران - خیابان آفریقا - کوچه آناهیتا - پلاک ۱۲ - شرکت ایرانسل

چشم انداز منطقه

دوم سال ۲۰۱۳ مورد انتظار است، این رقم می تواند به دو برابر افزایش یابد).

آلاریون و تلراد همچنین یک توافق نامه خرده فروشی امضا کردند که به موجب آن، آلاریون به تأمین امکانات سرویس دهنده دارای مجوز به شرکا و توزیع کنندگان خود ادامه داده و این در حالی است که تلراد، امکانات بدون مجوز آلاریون را برای مشتریان سرویس دهنده خود فراهم خواهد کرد.

❖ چرخش تجارت

آلاریون به مدت بیش از یک سال در حال بررسی فروش واحد وایمکس بوده و دریافته است که علت کندی یافتن خریدار، تقاضای تدریجی سایر محصولات و خدمات این شرکت بوده، به نحوی که عمیق تر شدن بحران مالی در ناحیه یورو و اکراه اپراتورها به توسعه پرهزینه شبکه و بهینه سازی پروژه ها بر فروش تأثیر گذاشته است.

زیرساخت مشتریان آلاریون، شامل اپراتورهای بی سیم لایه یک و لایه دو، اپراتورهای ثابت پهن باند رقابتی و سرویس دهنده های منطقه ای، ادارات دولتی، شهرداری ها، انجمن ها و بنگاه ها هستند. بنابراین آلاریون یک بازار نشانی پذیر بزرگ دارد که باید تقاضاهای قابل توجه برای امکانات پهن باند بی سیم که از فرکانس های بدون مجوز استفاده می کند.

در نتیجه، هدف آلاریون تبدیل شدن به یک شرکت تک رشته ای است که علاوه بر بازار سرویس دهنده Wi-Fi، نیازهای شبکه های خصوصی و عمومی را در بازارهای عمودی مورد ملاحظه قرار می دهد.

آلاریون در مورد سرویس دهنده Wi-Fi، به طور صریح اعلام

شرکت آلاریون^(۱) که در رژیم صهیونیستی قرار دارد، به عنوان فروشنده تجهیزات و امکانات بی سیم پهن باند در فوریه ۲۰۱۳ موافقت کرد که با پایان وابستگی شرکت به استاندارد پر مسئله فناوری و اعطاء آزادی بیشتر جهت بهره گیری از تقاضای فزاینده به امکانات بی سیم پهن باند بدون مجوز، بخش وایمکس خود را جدا کند. اعتقاد بر این است که شرکت مذکور در شناسایی بازار سرویس دهنده Wi-Fi که پتانسیل قابل توجهی در توسعه تجاری دارد به درستی عمل کرد. اما تعداد دیگری فروشنده فعال در این بازار وجود دارند و موفقیت در تمرکز مجدد دشوار خواهد بود.

آلاریون که در سال ۱۹۹۲ تأسیس شد، اولین و تقریباً موفق ترین ارائه دهنده خدمات وایمکس و امکانات بی سیم پهن باند مرتبط در جهان بود. با این وجود در شرایطی که اپراتورها و ارائه دهندگان خدمات محتوا، آلاریون را در تأمین دسترسی پهن باند آخرین مایل، اتصال و انتقال داده های شبکه تلفن همراه، برنامه های کاربردی ایمنی عمومی و اتصال شبکه خصوصی بنگاه ها مفید یافتند، انتخاب فناوری استاندارد ارتباطات نسل چهارم، با یک پیشنهاد تقریباً جذاب تر یعنی LTE مقابله کرد. با جذابیت کمتر وایمکس از نظر بازده سرمایه گذاری، استاندارد مقرون به صرفه تر و قابل انعطاف تر LTE همچنان استاندارد تلفن همراه نسل چهارم مورد استفاده است.

در اواخر فوریه ۲۰۱۳ آلاریون با فروش واحد تجاری سرویس دهنده دارای مجوز خود برای محصولات و امتیازات وایمکس به دیگر شرکت همتای خود، تلراد نتورکس^(۲) به میزان ۶/۱ میلیون دلار موافقت کرد. (با فرض رسیدن به نقطه عطف مبتنی بر کارایی معین بعد از اتمام قرارداد که در فصل

1. Alvarion Ltd.
2. Telrad Networks

کرد که تقاضای شدید کاربر برای خدمات پهن‌بند متمرکز، موجب کمبود ظرفیت شبکه شده و راه‌اندازی خدمات جدید، تراکم داده را افزایش می‌دهد. تاکنون، رشد همسانی در فضای سرویس‌دهنده Wi-Fi به واسطه تکثیر مدل Wi-Fi به عنوان یک کانون وجود داشته که این رشد به‌طور فزاینده با استقرار اپراتورهای تلفن همراه که بر پایگاهی برای بی‌بار کردن ترافیک نظارت می‌کنند در دو یا سه سال گذشته صورت گرفته است.

اینفونیتیکس^(۱) پیش‌بینی می‌کند که ارزش رشد بازار تجهیزات سرویس‌دهنده Wi-Fi با نرخ رشد مرکب سالانه ۴۷ درصد به بیش از ۲ میلیارد دلار تا سال ۲۰۱۶ برسد.

آلاریون متذکر می‌شود که تعدادی از سرویس‌دهنده‌ها در بازارهای مرزی، از جمله سرویس‌دهنده‌های لایه یک، امکانات سرویس‌دهنده Wi-Fi خود را مورد استفاده قرار داده و فرصت‌های قابل توجهی در تکرار این موفقیت در سرتاسر جهان در پیش روی خود مشاهده می‌کنند.

در میان سرویس‌دهنده‌های مذکور که از امکانات آلاریون استفاده می‌کنند می‌توان از تاتا تله سرویس ماهرآشتر^(۲) (با مسئولیت محدود) در هند، سه اپراتور همراه اول چین، اورال سویا^(۳) در روسیه (بخشی از گروه روس تلکام) و سن لوییس تلکام^(۴) در آرژانتین نام برد.

همان‌گونه که برای بازارهای عمودی متصور است، آلاریون معتقد است که ترافیک شدید داده‌ها (به عنوان مثال ویدئو اچ. دی) در حال ازدیاد بار شبکه‌های خصوصی در برخی از بازارهای عمودی می‌باشد. لذا در این زمینه نیاز فزاینده‌ای به سرعت‌های ۱۰۰ مگا بیت بر ثانیه و بالاتر وجود دارد.

ضمناً بازارهای عمودی مانند نفت و گاز، معدن و شهرهای هوشمند، چالش‌های فناوری قابل توجهی از خود نشان می‌دهند که شامل انتشار سیگنال راه دور، تداخل و نیازهای اتصال دید غیرمستقیم^(۵) می‌شود. به‌طور خلاصه می‌توان گفت با تقاضای فزاینده، لازم است محصولات موفق، پیچیدگی و کل هزینه بهبود یافته مالکیت را ارائه دهند.

آلاریون معتقد است که محصولاتش که از فرکانس‌های چندگانه، برنامه‌های کاربردی، وضعیت جغرافیایی و محیط‌ها پشتیبانی کرده و علاوه بر کارایی دید غیرمستقیم عالی، ظرفیت بهینه و پوشش مناسبی ارائه می‌کنند که به این شرکت یک مزیت رقابتی داده و آن را از پیشنهادات رقیبانش متمایز می‌کند.

❖ دستاوردهای مالی اخیر

درآمدهای آلاریون از عملیات مستمر (به استثناء فروش واحد تجاری وایمکس قبلی) در سال ۲۰۱۲، به ۴۹/۹ میلیون دلار بالغ می‌شود که ۳۱ درصد نسبت به ۲۷/۳ میلیون دلار سال

قبل کمتر است. اگرچه هزینه‌های فروش تا ۲۴/۲ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافت، هزینه استهلاک دارایی که به تنهایی به میزان ۴/۲ میلیون دلار در سال ۲۰۱۲ بود، بر سود ناخالص تأثیر قابل توجهی داشت. ضمناً هزینه‌های تحقیق و توسعه تا ۱۶/۳ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشت و این در حالی است که استهلاک دارایی‌های ناملموس در سال ۲۰۱۲ بیشتر است.

شرکت مذکور در سال ۲۰۱۲ زیان عملیاتی به میزان ۲۰ میلیون دلار را به ثبت رساند که ناشی از زیان مشاهده شده ۱۴/۷ میلیون دلاری در سال ۲۰۱۱ است. زیان خالص ناشی از عملیات مستمر در سال ۲۰۱۲ در مقایسه با ۱۵/۷ میلیون دلار سال قبل ۲۳ میلیون دلار است.

بر این اساس، دستاوردهای مالی تضعیف شده است. زیان‌های ناشی از عملیات غیرمستمر در مقایسه با ۱۸/۱ میلیون دلار در سال ۲۰۱۱ به ۳۲/۱ میلیون دلار در سال ۲۰۱۲ رسید.

❖ آخرین قراردادهای مسیر را نشان می‌دهند

عرضه اخیر محصولات و اعلامیه‌های آزمایشی نشان می‌دهد که چگونه آلاریون از فرصت‌های جدید در بازارهای عمودی و سرویس‌دهنده Wi-Fi بهره‌برداری کرد. این موارد تمرکز جدید راهبردی شرکت را در آینده نشان می‌دهد.

با این وجود، همچنان تعداد زیادی از رقبای تازه کار و چالاک‌تر در این بازارها فعال هستند و اعتقاد بر این است که علیرغم خط تولید با کیفیت بالا و پشتیبانی مثبت از شرکت به عنوان یک برند تجاری، شرکت برای رقابت شدیداً تحت فشار است. از نظر سابقه، آلاریون پیشرفت قابل توجهی در بازارهای رژیم صهیونیستی و کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا داشته است و انتظار می‌رود که این پیشرفت ادامه یابد.

❖ قراردادهای کاری منتخب شرکت آلاریون

• فوریه ۲۰۱۳

آلاریون در ماردل پلاتا واقع در آرژانتین به عنوان شرکت توسعه‌دهنده شهرهای هوشمند انتخاب شد تا مراکز شهری، بیمارستان‌ها، مراکز اصلی درمانی، مدارس و کتابخانه‌ها را به هم متصل نماید. این پروژه بیش از یک میلیون دلار ارزش داشت. ایکس-ان نت ورکینگ^(۶) و شرکت بین‌المللی آنیکستر^(۷)، ایستگاه‌های اصلی BreezeMAX Extreme و CPEها و BreezeNET B را توسعه دادند تا امکانات پایدار و کاملی را برای پیاده‌سازی شهر هوشمند در فرانکس ۴،۹-۵،۳۵GHz فراهم نمایند.

• فوریه ۲۰۱۳

آلاریون و آپتیلو نتورکز^(۸) یک Wi-Fi مربوط به استخراج

1. Infonetics
2. Tata Teleservices Maharashtra Ltd.
3. Ural Svyaz
4. San Luis Telecom

5. non-line-of-sight Connectivity Requirements
6. XN Networking
7. Anixter International
8. Aptilo Networks

داده‌های موبایل را به صورت end-to-end به طور موفقیت آمیزی آزمایش کردند. این امکان، ترکیب خانواده گرید کریر WBSn از ایستگاه‌های اصلی Wi-Fi به همراه پلتفرم مدیریت خدمات آپتیلو و کنترل کننده دسترسی آپتیلو است. این شرکت‌ها تصمیم دارند این قابلیت را به یک محصول جهانی تبدیل نمایند.

• فوریه ۲۰۱۳

آلاریون اعلام کرد شریک کلمبیایی‌اش، شرکت دو کام^(۱) قابلیت Wi-Fi این شرکت را به منظور تحویل خدمات داده، صدا و تصویر و دو شبکه روستایی در کلمبیا انتخاب کرده است.

• اکتبر ۲۰۱۲

آلاریون اعلام کرد که امکان پهنای باند وایرلس را با رتبه اعتباری خود در تقریباً ۳۰۰ شهر در حدود ۲۴ ایالت برزیل گسترش داده است. لذا شهر هوشمند که نتیجه این گسترش است با استفاده از BreezeNET B، آلاریون، BreezeACCESS، VL و قابلیت WBS Wi-Fi با فرکانس‌های ۲/۴ هرتز، ۴/۹ هرتز، ۵/۴ هرتز، ۵/۸ هرتز ایجاد شده است و یک شبکه با پهنای باند وایرلس یکپارچه ایجاد کرده است. برنامه‌هایی از قبیل اینترنت داخل و خارج محیط‌های مختلف، اتصالات داخل کلاس، آموزش‌های الکترونیک، کنترل‌های هوشمند حمل و نقل و ترافیک، مراقبت‌های دیداری جهت امنیت

عمومی، سرویس‌های آنلاین به منظور استفاده شهروندان و ارتباطات صدا و تصویر برای دفاتر دولتی، بیمارستان‌ها و سایر ارائه‌دهندگان خدمات، بخشی از این امکانات هستند.

• جولای ۲۰۱۲

آلاریون اعلام کرد همکاری با جی-نت^(۲)، به عنوان ارائه‌کننده بی‌سیم خدمات اینترنتی در گرجستان سبب دسترسی به اتصال Wi-Fi در مناطق شهری و روستایی شده است. افزون بر ۶۰۰ ایستگاه Wi-Fi، دسترسی به اینترنت بی‌سیم را در مناطق انبوه و متراکم پایتخت فراهم کرده است. این شبکه دسترسی را با فرکانس ۲/۴ هرتز فراهم کرده است.

• آوریل ۲۰۱۲

آلاریون و شرکت بی.اچ.یو^(۳) که به عنوان توزیع‌کننده انحصاری محصولات این شرکت در چین از سال ۲۰۰۹ مطرح است، اعلام کردند که یک لایه اولیه اینترنت Wi-Fi مبتنی بر موبایل را با رتبه اعتباری شرکت آلاریون، به منظور دسترسی به اینترنت Wi-Fi در استان لیائونینگ^(۴) ایجاد کرده‌اند. این پروژه یکی از چند پروژه مشترک این دو شرکت در چین بوده است. در حدود ۲۵۰۰ ایستگاه اصلی Wi-Fi پرتوی دو طرفه با ۲/۴ هرتز در این استان نصب شده است که مناطق روستایی کوچک و بزرگ از قبیل شن‌یانگ^(۵) (شهر پایتخت استان)، تیه‌لینگ^(۶)، فوشون^(۷)، چائویانگ^(۸)، فوکسین^(۹) را پوشش می‌دهد.

1. Dukcom Ltda.
2. G-Net
3. BHU
4. Liaoning
5. Shenyang

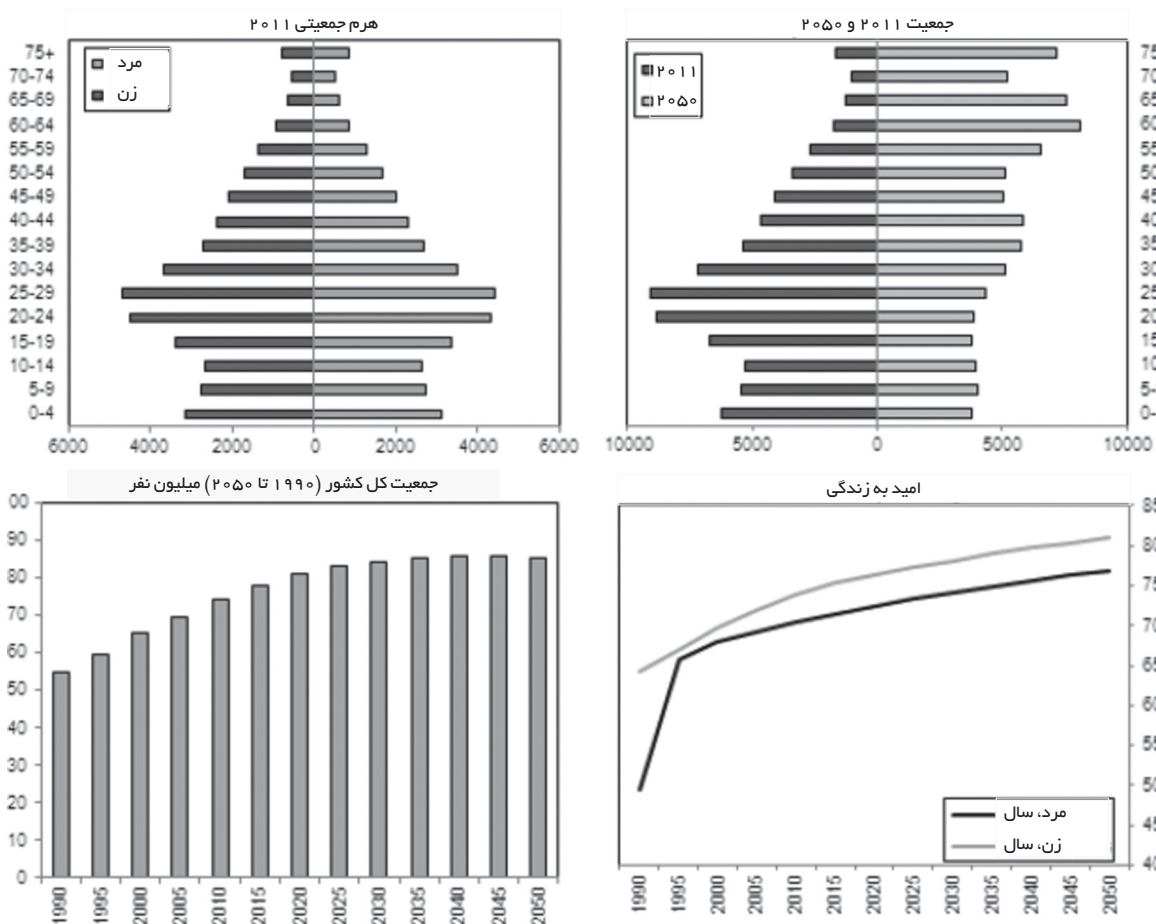
6. Tieling
7. Fushun
8. Chaoyang
9. Fuxin

پیش‌بینی جمعیتی

هرم جمعیتی ایران در سال ۲۰۱۱، تغییر در ساختار جمعیت بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۵۰، جمعیت کل کشور بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۵۰ و امید به زندگی در نمودارهای بالا نشان داده شده است. در جدول‌های زیر اطلاعات مهم نمودارهای بالا به همراه شاخص‌های مهم مانند نسبت جمعیت وابسته و جمعیت‌های شهری و روستایی به تفکیک ارائه شده است.

تجزیه و تحلیل جمعیتی یکی از متغیرهای کلیدی در مدل پیش‌بینی صنعت و اقتصاد کلان است. نه تنها جمعیت کل کشور یک متغیر کلیدی در تقاضای مصرف‌کننده محسوب می‌شود، بلکه درک ویژگی‌های جمعیتی کلیدی برای فهم بهتر مسائلی مانند روندهای آینده جمعیت، نرخ رشد بهرهوری و نیازهای سرمایه‌گذاری دولت است.

نمودارهای جمعیت در ایران

منبع: بانک جهانی، بیزینس مانیاتور

جمعیت ایران با توجه به گروه های سنی از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۰ (هزار نفر)

پیش بینی ۲۰۲۰	پیش بینی ۲۰۱۵	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۰	۲۰۰۵	۲۰۰۰	۱۹۹۵	۱۹۹۰	کل
۸۱,۰۴۵	۷۷,۹۱۴	۷۵,۶۱۲	۷۳,۹۷۴	۶۹,۷۳۲	۶۵,۳۴۲	۵۹,۷۵۷	۵۴,۸۷۱	۰ تا ۴ سال
۵,۲۶۲	۵,۹۵۵	۶,۲۶۹	۶,۱۴۹	۵,۴۲۶	۶,۳۳۵	۷,۵۹۲	۹,۱۹۰	۵ تا ۹ سال
۵,۹۲۶	۶,۰۸۸	۵,۶۰۳	۵,۳۵۷	۵,۴۹۳	۷,۵۸۸	۸,۹۳۵	۸,۷۵۱	۱۰ تا ۱۴ سال
۶,۰۷۷	۵,۳۳۳	۵,۲۲۵	۵,۴۶۶	۷,۱۹۰	۸,۹۳۸	۸,۶۹۱	۷,۱۳۵	۱۵ تا ۱۹ سال
۵,۳۱۴	۵,۴۳۲	۶,۳۰۸	۷,۱۴۶	۹,۲۰۴	۸,۶۵۷	۶,۸۳۴	۵,۶۶۹	۲۰ تا ۲۴ سال
۵,۳۸۹	۷,۰۷۶	۸,۴۳۶	۹,۱۰۷	۹,۰۰۰	۶,۸۹۴	۵,۲۵۹	۴,۵۸۳	۲۵ تا ۲۹ سال
۷,۰۱۰	۹,۰۲۲	۹,۲۴۸	۸,۸۹۹	۶,۸۲۱	۵,۳۶۹	۴,۳۹۱	۳,۸۷۴	۳۰ تا ۳۴ سال
۸,۹۴۷	۸,۸۳۱	۷,۶۴۳	۶,۷۵۴	۵,۲۵۶	۴,۴۱۲	۳,۷۶۰	۳,۳۱۷	۳۵ تا ۳۹ سال
۸,۷۵۶	۶,۶۹۹	۵,۶۶۷	۵,۲۰۳	۴,۶۶۳	۳,۷۵۱	۳,۲۱۱	۲,۷۶۵	۴۰ تا ۴۴ سال
۶,۶۳۲	۵,۱۴۸	۴,۷۷۰	۴,۶۰۷	۴,۰۳۴	۳,۱۹۶	۲,۶۵۹	۲,۰۴۷	۴۵ تا ۴۹ سال
۵,۰۸۰	۴,۵۳۹	۴,۲۳۰	۳,۹۶۶	۳,۳۴۶	۲,۶۳۵	۱,۹۲۲	۱,۵۸۹	۵۰ تا ۵۴ سال
۴,۴۴۸	۳,۸۷۸	۳,۵۰۵	۳,۲۶۲	۲,۶۲۸	۱,۹۰۱	۱,۴۷۲	۱,۴۹۲	۵۵ تا ۵۹ سال
۳,۷۶۴	۳,۱۵۸	۲,۸۰۱	۲,۵۳۶	۱,۷۳۹	۱,۴۳۷	۱,۳۸۲	۱,۴۱۶	۶۰ تا ۶۴ سال
۳,۰۲۱	۲,۴۲۰	۱,۹۳۲	۱,۶۵۴	۱,۳۴۲	۱,۳۱۱	۱,۲۹۵	۱,۱۶۴	۶۵ تا ۶۹ سال
۲,۲۴۰	۱,۵۲۶	۱,۲۹۰	۱,۲۲۹	۱,۲۴۲	۱,۱۶۸	۱,۰۱۶	۹۳۶	۷۰ تا ۷۴ سال
۱,۳۳۲	۱,۰۶۶	۱,۰۴۳	۱,۰۶۶	۱,۰۷۹	۸۵۳	۷۵۸	۵۰۳	۷۵ سال به بالا
۱,۸۴۶	۱,۷۴۴	۱,۶۶۹	۱,۵۷۴	۱,۲۶۹	۸۹۸	۵۷۹	۴۳۹	

منبع: بانک جهانی، سازمان ملل، بیژنس مانیتور

جمعیت ایران بر حسب گروه سنی، ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۰ (درصد از کل)

پیش بینی ۲۰۲۰	پیش بینی ۲۰۱۵	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۰	۲۰۰۵	۲۰۰۰	۱۹۹۵	۱۹۹۰	۰ تا ۴ سال
۶/۴۹	۷/۶۴	۸/۲۹	۸/۳۱	۷/۷۸	۹/۷۰	۱۲/۷۰	۱۶/۷۵	۵ تا ۹ سال
۷/۳۱	۷/۸۱	۷/۴۱	۷/۲۴	۷/۸۸	۱۱/۶۱	۱۴/۹۵	۱۵/۹۵	۱۰ تا ۱۴ سال
۷/۵۰	۶/۸۴	۶/۹۱	۷/۳۹	۱۰/۳۱	۱۳/۶۸	۱۴/۵۴	۱۳/۰۰	۱۵ تا ۱۹ سال
۶/۵۶	۶/۹۷	۸/۳۴	۹/۶۶	۱۳/۲۰	۱۳/۲۵	۱۱/۴۴	۱۰/۳۳	۲۰ تا ۲۴ سال
۶/۶۵	۹/۰۸	۱۱/۱۶	۱۲/۳۱	۱۲/۹۱	۱۰/۵۵	۸/۸۰	۸/۳۵	۲۵ تا ۲۹ سال
۸/۶۵	۱۱/۵۸	۱۲/۲۳	۱۲/۰۳	۹/۷۸	۸/۲۲	۷/۳۵	۷/۰۶	۳۰ تا ۳۴ سال
۱۱/۰۴	۱۱/۳۳	۱۰/۱۱	۹/۱۳	۷/۵۴	۶/۷۵	۶/۲۹	۶/۰۵	۳۵ تا ۳۹ سال
۱۰/۸۰	۸/۶۰	۷/۴۹	۷/۰۳	۶/۶۹	۵/۷۴	۵/۳۷	۵/۰۴	۴۰ تا ۴۴ سال
۸/۱۸	۶/۶۱	۶/۳۱	۶/۲۳	۵/۷۸	۴/۸۹	۴/۴۵	۳/۷۳	۴۵ تا ۴۹ سال
۶/۲۷	۵/۸۳	۵/۵۶	۵/۳۶	۴/۸۰	۴/۰۳	۳/۲۲	۲/۹۰	۵۰ تا ۵۴ سال
۵/۴۹	۴/۹۸	۴/۶۴	۴/۴۱	۳/۷۷	۲/۹۱	۲/۴۶	۲/۷۲	۵۵ تا ۵۹ سال
۴/۶۴	۴/۰۵	۳/۷۰	۳/۴۳	۲/۴۹	۲/۲۰	۲/۳۱	۲/۵۸	۶۰ تا ۶۴ سال
۳/۷۳	۳/۱۱	۲/۵۵	۲/۲۴	۱/۹۲	۲/۰۱	۲/۱۷	۲/۱۲	۶۵ تا ۶۹ سال
۲/۷۶	۱/۹۶	۱/۷۱	۱/۶۶	۱/۷۸	۱/۷۹	۱/۷۰	۱/۷۱	۷۰ تا ۷۴ سال
۱/۶۴	۱/۳۷	۱/۳۸	۱/۴۴	۱/۵۵	۱/۳۱	۱/۲۷	۰/۹۲	۷۵ سال به بالا
۲/۲۸	۲/۲۴	۲/۲۱	۲/۱۳	۱/۸۲	۱/۳۷	۰/۹۷	۰/۸۰	

منبع: بانک مرکزی، بانک جهانی، سازمان ملل

نسبت‌های کلیدی جمعیت ایران، ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۰

پیش‌بینی ۲۰۲۰	پیش‌بینی ۲۰۱۵	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۰	۲۰۰۵	۲۰۰۰	۱۹۹۵	۱۹۹۰	
۳۸/۹	۳۸/۶	۳۸/۷	۳۹/۲	۴۵/۲	۶۵/۲	۸۵/۷	۹۶/۶	نسبت تکفل درصد از کل جمعیت در سن کار (۱)
۲۲,۶۸۴	۲۱,۷۱۲	۲۱,۱۰۱	۲۰,۸۴۲	۲۱,۶۹۹	۲۵,۷۷۹	۲۷,۵۷۲	۲۶,۹۵۴	جمعیت تحت تکفل کل، هزار نفر (۲)
۷۲/۰	۷۲/۱	۷۲/۱	۷۱/۸	۶۸/۹	۶۰/۵	۵۳/۹	۵۰/۹	جمعیت فعال درصد از کل (۳)
۵۸,۳۶۱	۵۶,۲۰۲	۵۴,۵۱۱	۵۳,۱۳۲	۴۸,۰۳۳	۳۹,۵۶۳	۳۲,۱۸۶	۲۷,۹۱۷	جمعیت فعال کل، هزار نفر (۴)
۲۹/۶	۳۰/۹	۳۱/۴	۳۱/۹	۳۷/۷	۵۷/۸	۷۸/۴	۸۹/۸	جمعیت جوان درصد از کل جمعیت در سن کار (۵)
۱۷,۲۶۵	۱۷,۳۷۶	۱۷,۰۹۸	۱۶,۹۷۲	۱۸,۱۱۰	۲۲,۸۶۱	۲۵,۲۱۹	۲۵,۰۷۵	جمعیت جوان کل، هزار نفر (۶)
۹/۳	۷/۷	۷/۳	۷/۳	۷/۵	۷/۴	۷/۳	۶/۷	جمعیت بازنشسته درصد از کل جمعیت در سن کار (۷)
۵,۴۱۹	۴,۳۳۶	۴,۰۰۳	۳,۸۶۹	۳,۵۸۹	۲,۹۱۸	۲,۳۵۳	۱,۸۷۸	جمعیت بازنشسته هزار نفر (۸)

۱. کمتر از ۱۵ سال به علاوه بالای ۵۶ سال، به عنوان درصد از کل جمعیت در سن کار
 ۲. کمتر از ۱۵ سال به علاوه بالای ۵۶ سال
 ۳. ۱۵ تا ۶۴ سال، به عنوان درصد از کل جمعیت
 ۴. ۱۵ تا ۶۴ سال
 ۵. کمتر از ۱۵ سال، درصد از کل جمعیت در سن کار
 ۶. کمتر از ۱۵ سال
 ۷. بالای ۵۶ سال، درصد از کل جمعیت در سن کار
 ۸. بالای ۵۶ سال
- منبع: بانک جهانی، سازمان ملل، بیزینس مانیتر

نسبت‌های کلیدی جمعیت ایران، ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۰

پیش‌بینی ۲۰۲۰	پیش‌بینی ۲۰۱۵	برآورد ۲۰۱۲	۲۰۱۰	۲۰۰۵	۲۰۰۰	۱۹۹۵	۱۹۹۰	
۷۳/۸	۷۱/۷	۷۰/۳	۶۹/۴	۶۶/۹	۶۴/۲	۶۰/۲	۵۶/۳	جمعیت شهری، درصد از کل
۲۶/۲	۲۸/۳	۲۹/۷	۳۰/۶	۳۳/۱	۳۵/۸	۳۹/۸	۴۳/۷	جمعیت روستایی، درصد از کل
۵۹,۸۸۱/۲	۵۵,۸۶۴/۰	۵۳,۱۷۰/۲	۵۱,۳۳۷/۷	۴۶,۲۱۹/۳	۴۱,۰۴۸/۶	۳۵,۴۹۰/۳	۳۰,۶۲۷/۲	جمعیت شهری، هزار نفر
۲۱,۲۳۳/۸	۲۲,۰۴۹/۵	۲۲,۴۴۱/۶	۲۲,۶۳۵/۹	۲۲,۸۶۷/۸	۲۲,۸۹۰/۰	۲۳,۴۶۳/۷	۲۳,۷۷۲/۸	جمعیت روستایی، هزار نفر

منبع: بانک جهانی، سازمان ملل، بیزینس مانیتر

«روش‌شناسی

- آزمون حرکت جهت‌دار و قدرمطلق ضرایب
- آزمون فرض به منظور اطمینان از اهمیت ضرایب (معمولاً آزمون t و استفاده از P-value)
- همه نتایج ارزیابی خواهند شد تا موارد مرتبط با خودهمبستگی و هم‌خطی چندگانه کاهش یابد.
- در مجموع از بهترین مدل انتخابی برای انجام پیش‌بینی استفاده شود.
- لازم به یادآوری است که مداخله انسانی نقش ضروری و مطلوبی در کلیه پیش‌بینی‌ها در مورد بخش‌های صنعتی ایفا می‌کند. تجربه، مهارت و درک داده‌های صنعت و روندها تضمین می‌کند که تحلیل‌گران، تفاوت‌های ساختاری، داده‌های متناقض، نقاط عطف و ویژگی‌های فصلی را شناسایی کنند که یک فرایند پیش‌بینی صرفاً ماشینی از انجام آن قاصر است.
- در درون صنعت خرده‌فروشی، این مداخله باید شامل طرح‌های توسعه با اهمیت شرکت، توسعه جدید محصولات، تغییرات در تولید که می‌تواند بر سطح قیمت‌گذاری مؤثر باشد، مالیات بر محصولات، تغییرات در سبک زندگی و روندهای عمومی اجتماعی، تشکیل توافق نامه‌های تجاری دو جانبه و چند جانبه و توسعه صنعت در بازارهای مجاور باشد.
- پیش‌بینی‌ها در مورد بخش‌های مختلف با استفاده از تکنیک‌های مدل‌سازی سری‌های زمانی و مدل‌سازی مبتنی بر علت/اقتصادسنجی انجام می‌شوند که مبتنی بر بهترین رویه‌ها هستند.
- شکل دقیق مدل مورد استفاده در هر مورد محاسبه، برحسب رویه استاندارد با ویژگی‌های غالب داده‌های صنعت مورد بررسی و صنعت به صنعت متفاوت می‌باشد.
- در گزارش‌ها عمدتاً از تخمین زنده‌های حداقل مربعات معمولی استفاده شده و به منظور اجتناب از وابستگی به دیدگاه‌های ذهنی و ترویج استفاده از دیدگاه‌های واقعی از یک روش "عام به خاص" استفاده شده است.
- مدل مورد استفاده، عمدتاً مدل خطی است و در صورت نیاز، از مدل‌های ساده غیرخطی مثل مدل لگاریتمی استفاده می‌شود.
- در خلال دوره شوک صنعتی، به عنوان مثال در زمان رکود شدید صنعتی، به منظور تعیین میزان تأثیرات، از متغیرهای ساختگی استفاده می‌شود. پیش‌بینی مؤثر بستگی به انتخاب مدل‌های رگرسیونی مناسب دارد.
- بیزینس مانیتور براساس معیارها و آزمون‌های گوناگون، بهترین مدلی را انتخاب می‌کند که شامل موارد ذیل می‌باشد:
- آزمون‌های R^2 تعدیل شده، درجه آزادی را در نظر می‌گیرد.

مثالی برای مدل خرده‌فروشی

$$u + (\text{مخارج دولتی}) \beta_0 + (\text{نرخ بهره}) \beta_1 + (\text{تورم}) \beta_2 + (\text{مصرف نهایی خصوصی}) \beta_3 = \text{خرده‌فروشی}$$

مصرف نهایی بخش خصوصی، تأثیر مثبتی بر خرده‌فروشی خواهد داشت و در صورت افزایش مصرف، خرده‌فروشی نیز افزایش می‌یابد. تورم، تأثیر منفی بر خرده‌فروشی خواهد داشت و در صورت افزایش قیمت‌ها، مصرف کاهش خواهد یافت. نرخ بهره تأثیر منفی بر خرده‌فروشی خواهد داشت و در صورت افزایش نرخ بهره مخارج افزایش خواهد یافت. مخارج دولتی، تأثیر مثبتی بر خرده‌فروشی خواهد داشت. اولاً، دولت به‌طور مستقیم بر خرده‌فروشی تأثیر خواهد گذاشت؛ ثانیاً، افزایش در هزینه‌های دولتی منجر به افزایش عمومی در هزینه‌ها خواهد شد.

❖ منابع

خرده‌فروشی شاخصی کلیدی در این بخش است. تصمیم بر آن شده است تا از شیوه ذیل برای مرجع‌یابی اطلاعات خرده‌فروشی استفاده کند: از اطلاعات خرده‌فروشی منتشر شده توسط منابع ملی (ادارات آمار، مؤسسات خرده‌فروشی و غیره) در صورت دسترسی استفاده می‌شود. در برخی موارد ممکن است اطلاعات خاصی در مورد خرده‌فروشی در دسترس نباشد ولی با این حال سایر شاخص‌هایی که با خرده‌فروشی در ارتباط است، مانند میزان فروش بنگاه‌های خرده‌فروشی منتشر شود. در این‌گونه موارد از

این اطلاعات به عنوان شاخص خرده‌فروشی استفاده می‌شود. در مواردی که اطلاعاتی در مورد خرده‌فروشی از منابع محلی در دسترس نیست، از مجموعه اطلاعات مصرف خانوار سازمان ملل به عنوان شاخصی برای خرده‌فروشی استفاده می‌شود. این اطلاعات هزینه مصرف هر خانوار، سازمان‌های غیرانتفاعی پوشش‌دهنده خانوار و اداره امور عمومی با قیمت‌های کنونی را ارائه می‌دهد. با استفاده از این اطلاعات، چهار گروه مختلف برای تدوین شاخص خرده‌فروشی تعریف می‌شود:

(۱) غذا و نوشیدنی‌های غیرالکلی

(۲) نوشیدنی‌های الکلی و تنباکو

(۳) لباس و کفش

(۴) تجهیزات منزل و نگهداری روزانه خانه

در مواردی نادر، اطلاعات محلی یا اطلاعات سازمان ملل نیز در دسترس نیست. در چنین مواردی از درصد مصرف نهایی بخش خصوصی به عنوان شاخص خرده‌فروشی استفاده می‌شود. برای تصمیم‌گیری در مورد درصد استفاده از مصرف نهایی بخش خصوصی، نسبت خرده‌فروشی به مصرف نهایی بخش خصوصی برای کشوری که اطلاعات آن در دسترس است و خصوصیات مشابهی با کشوری که اطلاعات آن در اختیار نیست، در نظر گرفته می‌شود. برای انجام این مورد فرض می‌شود که کشورهای با مشخصات اقتصاد کلان مشابه، الگوهای مصرف مشابه دارند.

دورنگار: ۸۸۹۳۸۶۹۸

تلفن: ۸۸۹۳۸۶۹۸ - ۸۸۳۴۹۱۱۲

www.passport.ir